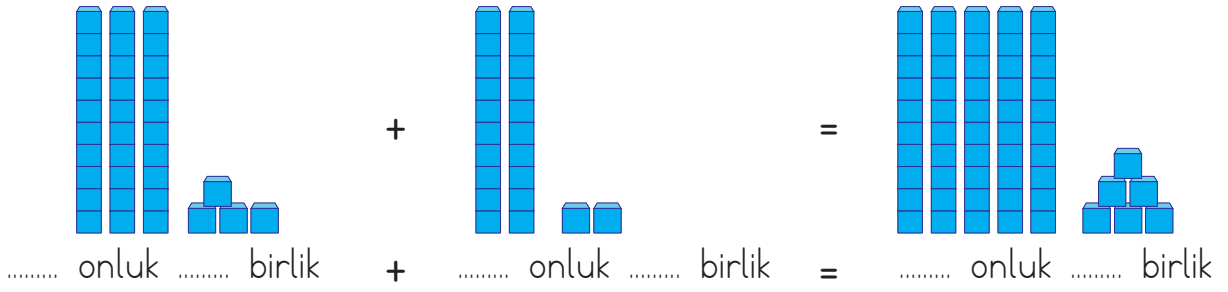

- 4) Onluk ve birlik taban bloklarıyla gösterilmiş toplama işlemindeki boş yerleri doldurunuz.

- 5) Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız.

Onlar Basamağı	Birler Basamağı	Onlar Basamağı	Birler Basamağı	Onlar Basamağı	Birler Basamağı
3	1	2	4	3	2
+	2	+	2	+	4
	3		5		6
.....	.....	.....	.....	1	0

- 6) Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız.

30	25	16	33
18	13	21	22
+	+	+	+
.....	.....	.....	.....
32	68	77	52
17	10	12	43
+	+	+	+
.....	.....	.....	.....
15 + 52 = ...	23 + 31 = ...	64 + 14 = ...	
45 + 11 = ...	20 + 38 = ...	52 + 25 = ...	

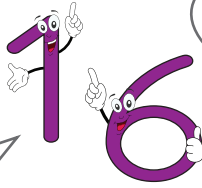
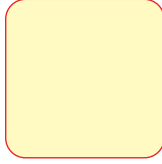

★ Eldeli Toplama İşlemi Yapalım

ÖĞRENELİM

➡ Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

$$\begin{array}{r} 37 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$

Gider misin, lütfen!
Burası benim yerim.

Ben şimdi
nereye gideyim?

🌸 Sizce 1 nereye gitmelidir?

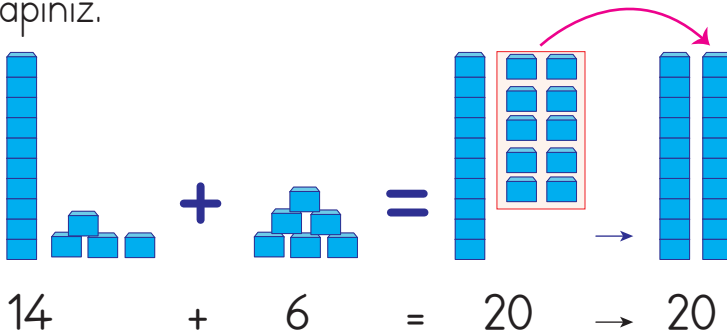
ETKİNLİK SEPETİ

Haydi Toplayalım

Malzemeler: Ek 1 onluk ve birlik taban blokları

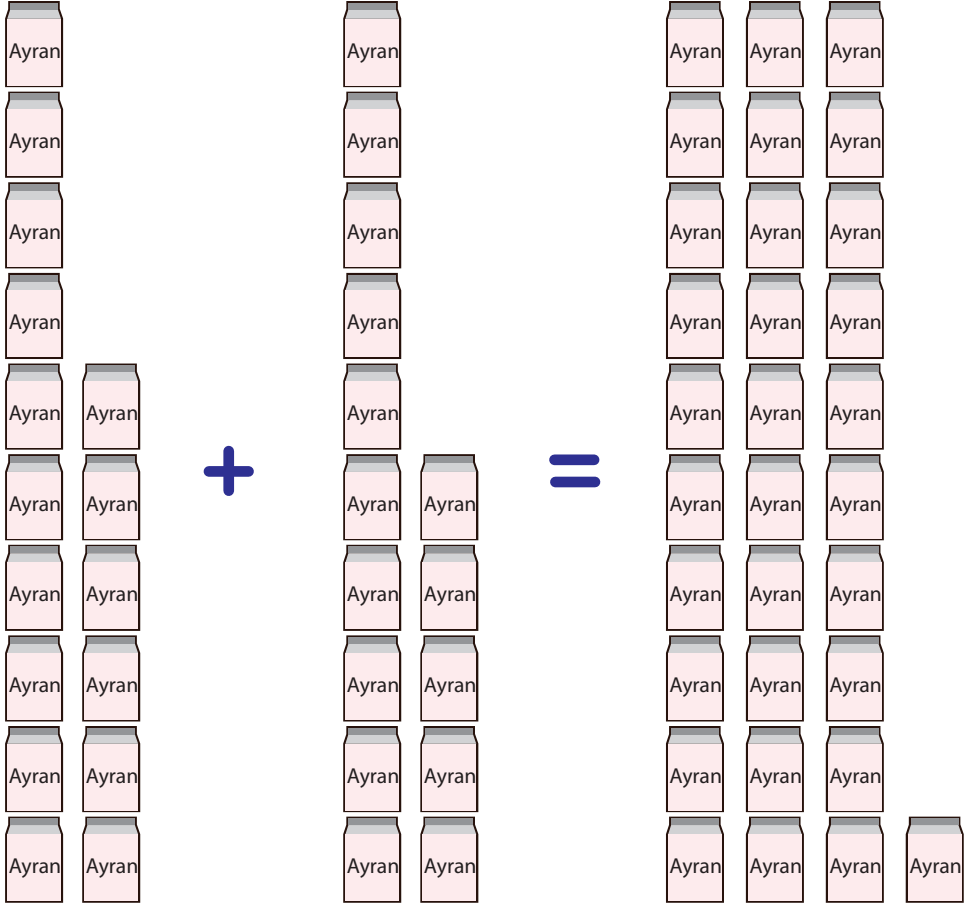
Adım Adım Uygulayalım

➡ Onluk ve birlik taban bloklarını kullanarak örnekteki gibi toplama işlemi yapınız.

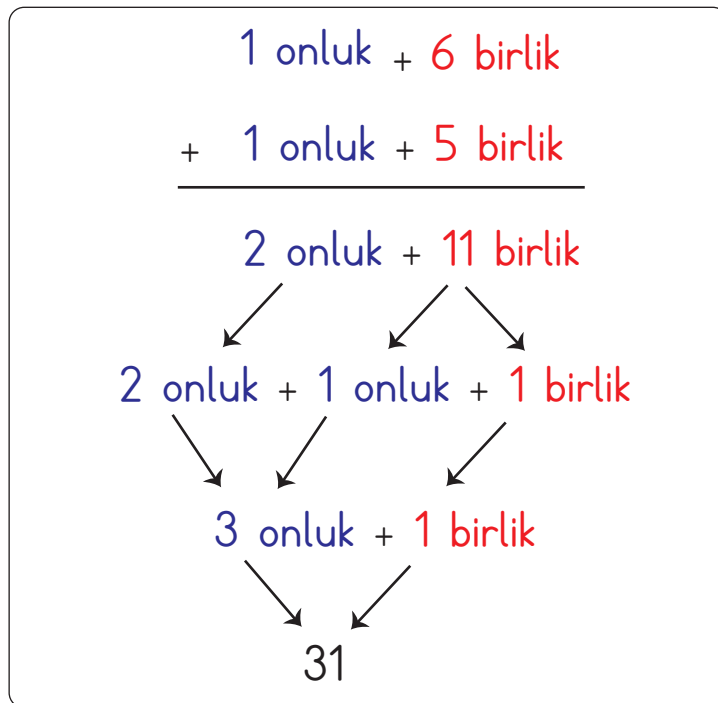

- 1) Okul kantininde öğlene kadar 16 ayran, öğleden sonra 15 ayran satılmıştır. Kantinde satılan toplam ayran sayısını bulalım.

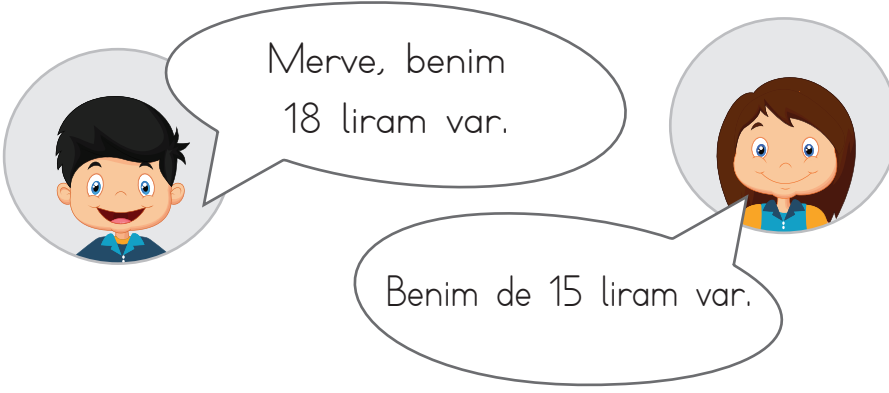

🌸 1 onluk + 6 birlik   1 onluk + 5 birlik   3 onluk + 1 birlik

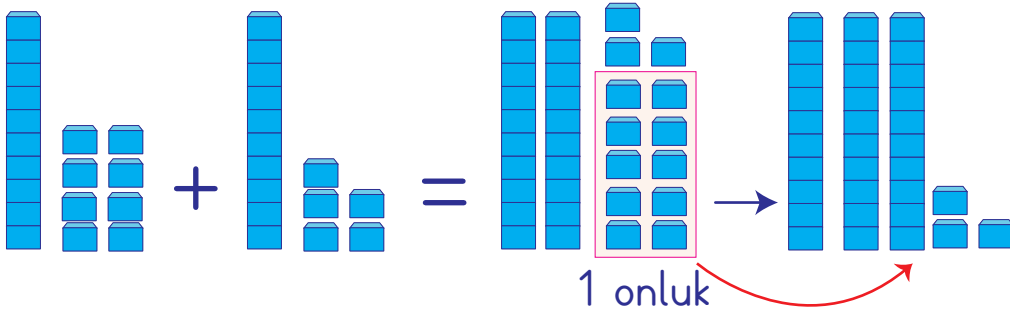

2)

🌸 Merve ile Enes'in toplam kaç liralari olduğunu bulalım.

🌸

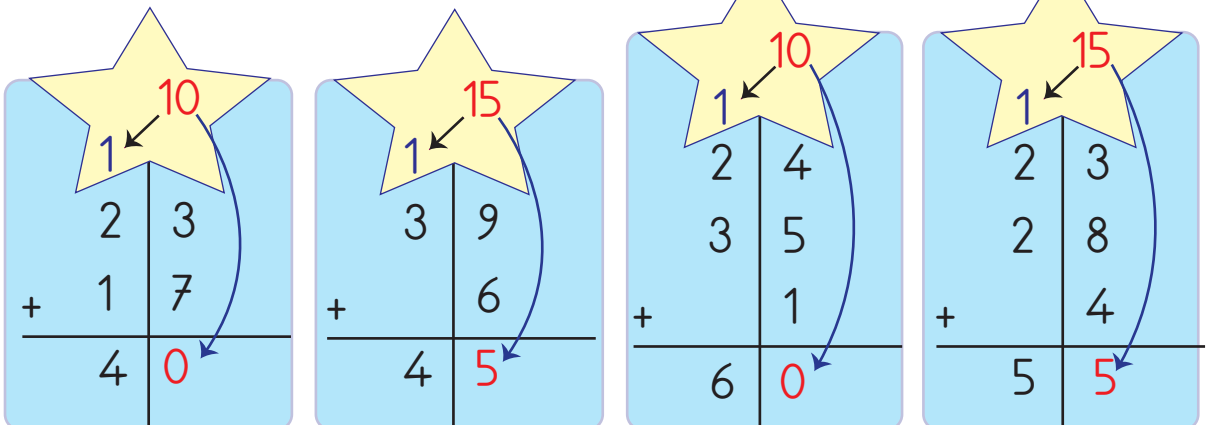
$$\begin{array}{r}
 18 \longrightarrow 1 \text{ onluk} + 8 \text{ birlik} \\
 + 15 \longrightarrow + 1 \text{ onluk} + 5 \text{ birlik} \\
 \hline
 33
 \end{array}$$

2 onluk + 13 birlik

2 onluk + 1 onluk + 3 birlik

3 onluk + 3 birlik = 33 liralari vardır.

3) Aşağıdaki toplama işlemlerini yapalım.

4) Aşağıdaki toplama işlemlerini yapalım.

					
Onluk	Birlik	Onluk	Birlik	Onluk	Birlik
3	5	4	7	2	3
1	6	2	0	2	1
+	3	+	8	+	7
5	4	7	5	8	1

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki toplama işlemlerini örnekteki gibi yapınız.

Onluk

Birlik

2

5

+

1

6

4

1

Onluk

Birlik

2

2

+

8

.....

Onluk

Birlik

4

5

+

2

8

.....

Onluk

Birlik

1

9

8

+

6

.....

Onluk

Birlik

2

4

5

+

7

.....

Onluk

Birlik

2

9

2

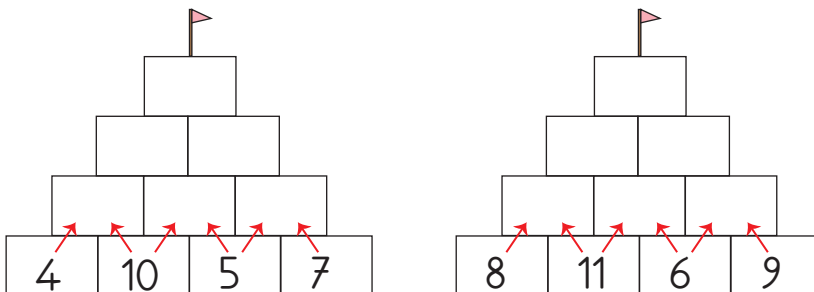
6

+

4

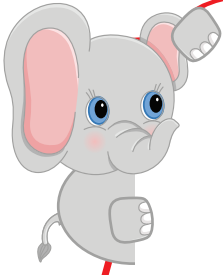
.....

2) Aşağıdaki toplama işlemlerini yaparak tepeye ulaşınız.

3) Aşağıda verilen toplama işlemlerini yapınız.

$$16 + 6 + 7 = \dots\dots\dots$$

$$20 + 2 + 8 = \dots\dots\dots$$

$$30 + 10 + 4 = \dots\dots\dots$$

$$43 + 4 + 8 = \dots\dots\dots$$

$$21 + 5 + 7 = \dots\dots\dots$$

$$15 + 19 + 3 = \dots\dots\dots$$

$$13 + 9 + 2 = \dots\dots\dots$$

$$18 + 5 + 9 = \dots\dots\dots$$

4) Bulutlardaki toplama işlemlerini yapınız. İşlem sonucunu aşağıdaki kutulardan bulunuz. Kutuları işlem bulutunun renginde boyayınız.

$$\begin{array}{r} 44 \\ + 35 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \\ + 15 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 \\ + 18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 34 \\ + 25 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 29 \\ + 31 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 39 \\ + 24 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 26 \\ + 15 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 48 \\ + 23 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

63 52 73 79 59 46 60 64

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki toplama işlemlerinin sonuçları, hangi seçenekte küçükten büyüğe doğru sıralanmıştır?

$$\begin{array}{r} 14 \\ + 21 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 25 \\ + 34 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 32 \\ + 17 \\ \hline \end{array}$$

A) ● ■ ▲

B) ● ▲ ■

C) ■ ● ▲

- 2) Aşağıdaki öğrencilerin yaptığı toplama işlemlerinde iki kişinin sonucu aynı çıkıyor. İşlemleri yapıp hangi çocukların aynı sonuca ulaştıklarını bulunuz.

$$35 + 28 = \dots\dots\dots$$

Neşe

$$27 + 35 = \dots\dots\dots$$

Erdem

$$18 + 44 = \dots\dots\dots$$

Alp

- A) Neşe ve Erdem   B) Erdem ve Alp   C) Neşe ve Alp

- 3) Aşağıdaki örüntüye göre + işleminin sonucu kaçtır?

9

13

17

25

33

- A) 50   B) 51   C) 53

- 4) Mustafa, dikdörtgen ve üçgenin içindeki sayıları topladı. Bulduğu sayının onluk ve birliklerini gösterdi. Mustafa'nın yaptığı işlem hangi seçenekte doğru gösterilmiştir?

17

56

- A) 6 onluk + 1 birlik   B) 7 onluk + 1 birlik   C) 7 onluk + 3 birlik

- 5) Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r} 32 \\ + 24 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 26 \\ + 17 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 54 \\ + 20 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ + 18 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ 15 \\ + 3 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 \\ 33 \\ + 5 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 53 \\ 18 \\ + 4 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 68 \\ 22 \\ + 9 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

DOĞAL SAYILARLA ÇIKARMA İŞLEMİ

1 Çıkarma İşlemi Yapalım

★ Onluk Bozmadan Çıkarma Yapalım

HATIRLAYALIM

ÖĞRENELİM

➔ Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- ✿ Yukarıda verilen birinci resimde kaç tane portakal vardır?
- ✿ İkinci resimde portakalların kaç tanesi yere düşmüştür? Ağaçta kaç portakal kalmıştır?

ETKİNLİK SEPETİ

Eksiltelim, Sayalım

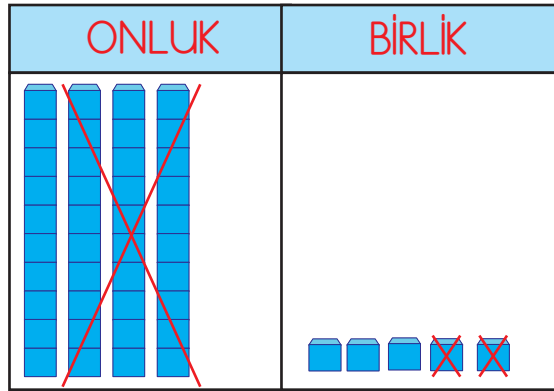
Malzemeler: Ek 1 onluk ve birlik taban blokları

Adım Adım Uygulayalım

- "37 - 15 = ?" işlemini taban bloklarınızla yapınız.
- Sıranızın üzerinde taban bloklarınızla 37 sayısını oluşturunuz.
- 37 sayısının içerisinde 1 onluk, 5 birlik alınız.
- Kalan bloklarınızı sayınız.
- Yaptığınız işlemi defterinizde gösteriniz.

Bilgi Bulutu: Çıkarma işlemi, geriye doğru saymanın kısa yoludur.
Eksilme ve azalma durumlarında yapılır.

- 1) Fırıncı Hakkı amca, bir günde 45 tane ekmek pişirdi. Bu ekmeklerin 32 tanesini sattı. Geriye kaç ekmeği kaldığını onluk ve birlik taban bloklarıyla gösterelim.

🌸 $45 - 32 = 13$

1. adım

Önce birler basamağı çıkarılır.

$$\begin{array}{r} 45 \\ - 32 \\ \hline \end{array}$$

3 → $5 - 2 = 3$

2. adım

Sonra onlar basamağı çıkarılır.

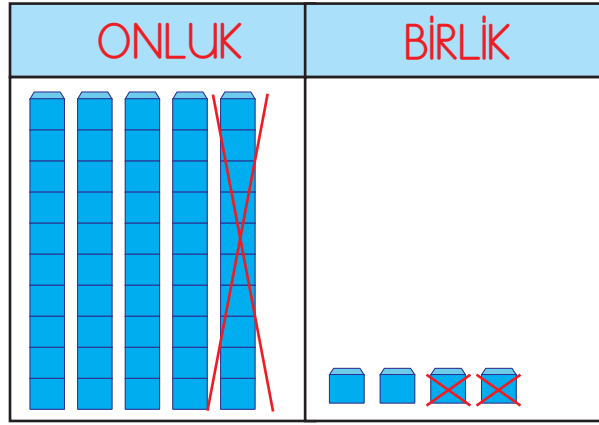
$$\begin{array}{r} 45 \\ - 32 \\ \hline \end{array}$$

$4 - 3 = 1$ ← 1 | 3

Bilgi Bulutu: Çıkarma işlemi yaparken önce birler basamağındaki sayıların farkı bulunur. Sonra onlar basamağındaki sayıların farkı bulunur.

- 2) Terzi Mehmet Bey, 54 metrelik kumaşın 12 metresini kullanarak takım elbise dikti. Mehmet Bey'in geriye kaç metre kumaşı kaldığını onluk taban bloklarıyla çıkarma işlemi yaparak bulalım.

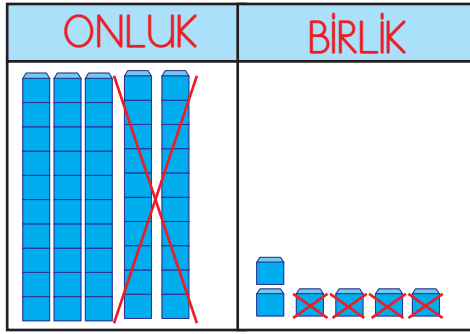
✿ $54 - 12 = 42$

✿ Çıkarma işlemini onluk ve birliklere ayırarak gösterelim.

$54 \longrightarrow$	5 onluk + 4 birlik
$12 \longrightarrow$	1 onluk + 2 birlik
$=$	$=$
	4 onluk + 2 birlik = 42 metre kumaşı kalır.

- 3) Aşağıda onluk ve birlik taban bloklarıyla verilen çıkarma işlemini yan yana ve alt alta yapalım.

Alt alta çıkarma:

$$\begin{array}{r}
 56 \\
 - 24 \\
 \hline
 32
 \end{array}$$

56 → eksilen   1. adım: 6'dan 4 çıktı, 2 kaldı.
 - 24 → çıkan   2. adım: 5'ten 2 çıktı, 3 kaldı.
 32 → fark

Yan yana çıkarma:

$$\begin{array}{ccc}
 56 & - & 24 = 32 \\
 \downarrow & & \downarrow \quad \downarrow \\
 \text{eksilen} & \text{çıkan} & \text{fark}
 \end{array}$$

ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıda verilen çıkarma işlemlerini onluk ve birlik taban blokları üzerinde çizerek gösteriniz.

$$\begin{array}{r}
 38 \\
 - 14 \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 44 \\
 - 21 \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 25 \\
 - 11 \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 56 \\
 - 32 \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

2) Aşağıda alt alta verilen çıkarma işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r} 29 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \\ - 23 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 51 \\ - 30 \\ \hline \end{array}$$

3) Aşağıda yan yana verilen çıkarma işlemlerini yapınız.

$$27 - 6 = \dots\dots\dots$$

$$38 - 12 = \dots\dots\dots$$

$$57 - 22 = \dots\dots\dots$$

$$31 - 11 = \dots\dots\dots$$

$$63 - 41 = \dots\dots\dots$$

$$77 - 25 = \dots\dots\dots$$

4) Aşağıda çıkarma işlemi terimleri verilmiştir. Sayıları yerlerine yerleştirerek çıkarma işlemlerini yapınız.

Eksilen : 52	.....	Eksilen : 79	.....
Çıkan : 18	-	Çıkan : 20	- .....
Fark : ?	.....	Fark : ?	.....

★ Onluk Bozarak Çıkarma Yapalım

ÖĞRENELİM

➡ Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

🌸 Sizce, 8 birlikten 9 birlik nasıl çıkar?

ETKİNLİK SEPETİ

Hamurlarla Onluk Bozalım

Malzemeler: oyun hamuru

Adım Adım Uygulayalım

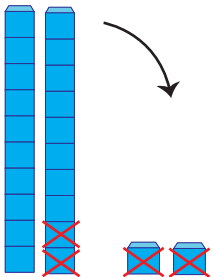
- Oyun hamurunuzdan 3 tane onluk, 3 tane birlik blok oluşturunuz.
- Oluşturduğunuz bloklarınızla sıranızın üzerine 33 sayısını modelleyiniz.
- $33 - 8 = ?$ işlemini model üzerinde gösteriniz.
- 3 birliğin içinden 8 birlik alabilir misiniz?
- 3 onluğun içinden bir onluk alınız ve 3 birliğe ekleyiniz. Oluşan 13 birlik içinden 8 birlik çıkarınız.
- Geriye kaç onluk ve kaç birlik kaldığını söyleyiniz.

Bilgi Bulutu: Eksilen sayının birler basamağı, çıkan sayının birler basamağından küçük olursa onluk bozma yapılır.

- 1) Efe'nin 22 tane hikâye kitabı vardı. Efe, kitaplarından 14 tanesini bir köy okuluna hediye etmek için ayırdı. Efe'nin kaç kitabı kaldığını onluk ve birlik taban blokları üzerinde gösterelim.

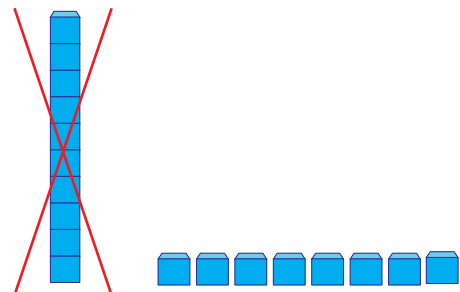
1. adım: Önce birlikleri çıkaralım.

ONLUK	BİRLİK
1 onluk ~~2~~ 1	12 birlik ~~2~~ 4
=	=
	8

2. adım: Sonra onlukları çıkaralım.

ONLUK	BİRLİK
1 onluk ~~2~~ 1	2 4
=	=
0	8

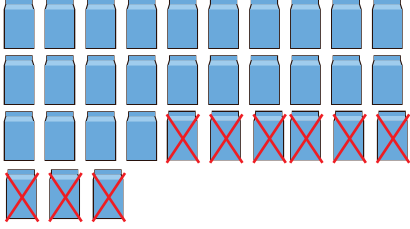
22 - 14 = 8 tane kitabı kalır.

2) Aslı, sağlıklı beslenme etkinliği için sınıfa 33 tane kutu süt getirdi. 29 tanesini dağıttı. O gün okula gelmeyen arkadaşları olduğunu fark etti. Geriye kaç kutu süt kaldığını bulalım.

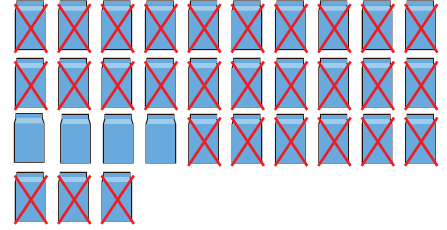
1. adım: Önce birlikleri çıkaralım.

ONLUK	BİRLİK
2 onluk ~~3~~ 2 —	13 birlik ~~3~~ 9 — 4

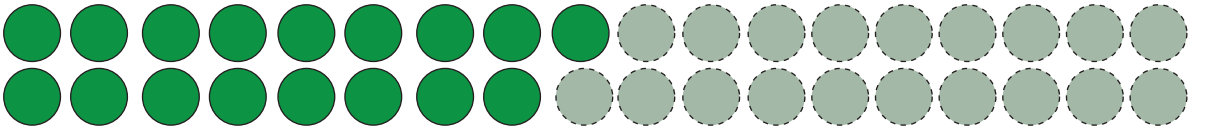
2. adım: Sonra onlukları çıkaralım.

ONLUK	BİRLİK
2 onluk ~~3~~ 2 — 0	3 9 — 4

✿ $33 - 29 = 4$ kutu süt kalır.

3) Mete'nin 36 tane bilyesi vardı. Mete, bilyelerinin 19 tanesini kardeşine verdi. Mete'nin kaç bilyesi kaldığını bulalım.

1. adım: Önce birlikleri çıkaralım.

ONLUK	BİRLİK
2 onluk ~~3~~ 1 —	16 birlik ~~6~~ 9 — 7

2. adım: Sonra onlukları çıkaralım.

ONLUK	BİRLİK
2 onluk ~~3~~ 1 — 1	6 9 — 7

✿ $36 - 19 = 17$ bilyesi kalır.

4) Onluk bozarak yapılan çıkarma işlemlerini inceleyelim.

$\begin{array}{r} 53 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$	$5 \text{ onluk} + 3 \text{ birlik} \rightarrow 4 \text{ onluk} + 13 \text{ birlik}$
$\begin{array}{r} 15 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$	$1 \text{ onluk} + 5 \text{ birlik} \rightarrow 1 \text{ onluk} + 5 \text{ birlik}$
$3 \text{ onluk} + 8 \text{ birlik} = 38$	

ÇALIŞALIM

1) Aşağıda verilen çıkarma işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r|l} 6 & 2 \\ - 2 & 4 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 7 & 0 \\ - 3 & 1 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 8 & 3 \\ - 4 & 7 \\ \hline & \end{array}$$

2) Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yapınız. Bulduğunuz işlem sonuçlarını balonların üzerindeki sonuçlarla eşleştiriniz.

$$27 - 14 = \dots\dots\dots$$

$$46 - 26 = \dots\dots\dots$$

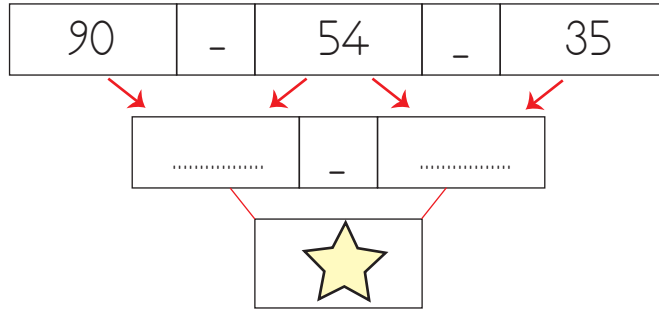
$$70 - 35 = \dots\dots\dots$$

$$90 - 63 = \dots\dots\dots$$

- 3) Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yaparak ★ yerine hangi sayının geleceğini bulunuz.

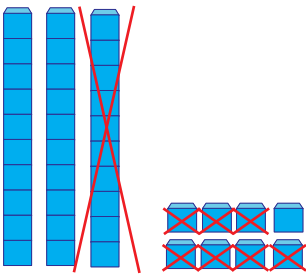
- 4) Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yaparak onluk ve birlik taban blokları üzerinde çizerek gösteriniz.

$$\begin{array}{r} 32 \\ - 25 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40 \\ - 19 \\ \hline \end{array}$$

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Onluk ve birlik taban bloklarıyla gösterilmiş olan çıkarma işlemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\begin{array}{r} 38 \\ - 21 \\ \hline 17 \end{array}$

B) $\begin{array}{r} 28 \\ - 11 \\ \hline 17 \end{array}$

C) $\begin{array}{r} 38 \\ - 17 \\ \hline 21 \end{array}$

- 2) Aşağıdaki işlemlerden hangisinin sonucu diğerlerinden farklıdır?

A) $23 - 14$

B) $51 - 42$

C) $68 - 49$

- 3) Bir çıkarma işlemindeki en büyük sayı, hangi terim ile ifade edilir?

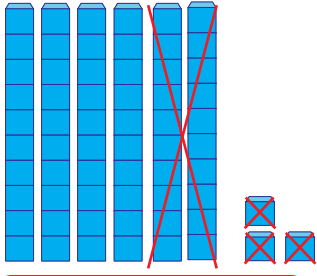
A) Eksilen

B) Çıkan

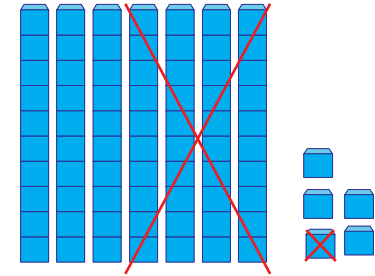
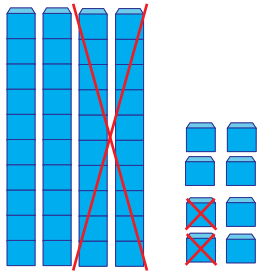
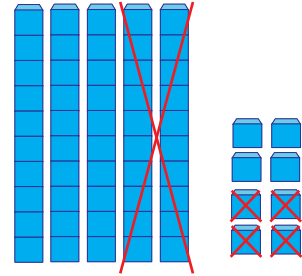
C) Fark

- 4) Aşağıdaki onluk ve birlik taban bloklarıyla gösterilen çıkarma işlemlerini örnekteki gibi altlarındaki kutulara yazınız.

$$63 - 23 = 40$$

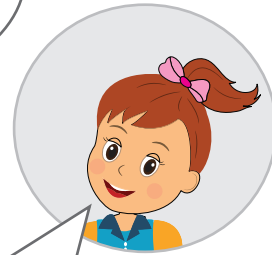

1 Zihinden Çıkaralım

HATIRLAYALIM

Ezgi, annem tabağa 20 tane kurabiye koydu. 10 tanesini yersek kaç kurabiye kalır? Kâğıt ve kalem kullanmadan bil bakalım.

Öğrenmiştik, bekle biraz.
Zihinden yaparım.
10 tane kalır.

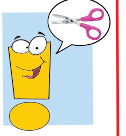

Kitabım 60 sayfadır. 40 sayfasını okudum. Acaba okuyacak kaç sayfam kaldı? Zihinden nasıl bulabilirsiniz?

ETKİNLİK SEPETİ

Çıkarma Kartları ile Oynayalım

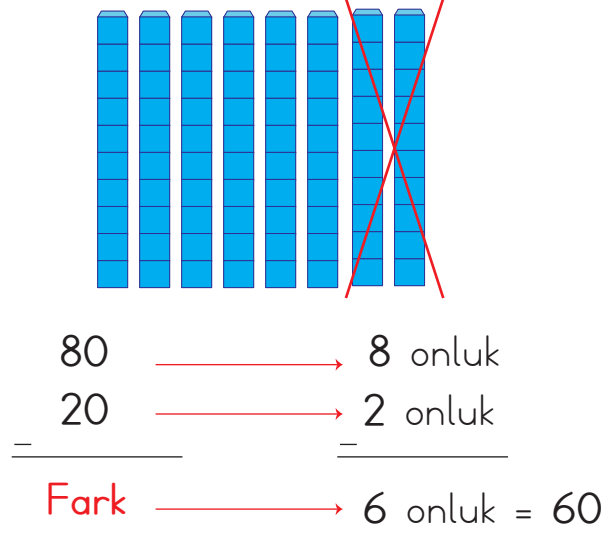
Malzemeler: karton, makas, cetvel

Adım Adım Uygulayalım

- Karton üzerine eşit büyüklükte 5 tane dikdörtgen çizin.
- Dikdörtgenleri keserek kartlarınızı oluşturunuz.
- Kartlarınızın üzerine birler basamağı sıfır olan iki basamaklı sayılarla çıkarma işlemleri yazınız. (Örneğin $60 - 20 = ?$, $40 - 30 = ?$)
- Kartlarınızın arkasına işlemlerin sonuçlarını yazınız.
- Kartlarınızı karıştırınız, işlem kısmını arkadaşınıza gösteriniz.
- İşlem sonucunu söyledikten sonra kartınızı çevirip sonuç ile karşılaştırınız.

- 1) 80 - 20 çıkarma işleminin zihinden yapılmasını onluk taban bloklarından yararlanarak yapalım.

10'un katı olan sayıları zihinden çıkarırken onlukları çıkarınız.

Birler basamağındaki sıfırlar yokmuş gibi onlukları çıkarınız. Bulduğumuz sonucun sağına sıfır ekleriz.

ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıdaki çıkarma işlemlerini zihinden yapınız.

$$50 - 30 = \dots\dots\dots 40 - 10 = \dots\dots\dots 90 - 50 = \dots\dots\dots$$

$$20 - 10 = \dots\dots\dots 80 - 60 = \dots\dots\dots 70 - 20 = \dots\dots\dots$$

- 2) “?” işareti yerine gelecek sayı kaçtır?

- 3) Aşağıdaki işlemleri zihinden yaparak tabloyu doldurunuz.

90	-	30	=	.....	20	-	10	=	.....
----	---	----	---	-------	----	---	----	---	-------

EĞLENELİM

➔ Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yapınız. Bulduğunuz sonuçlara karşılık gelen harfleri yazarak şifreyi bulunuz.

$\begin{array}{r} 26 \\ - 12 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 41 \\ - 29 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 30 \\ - 13 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 62 \\ - 47 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 80 \\ - 51 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 93 \\ - 75 \\ \hline \end{array}$
N	A	F	R	E	İ

Şifre

ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ

🌸 Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız. Yanlış olan cümlelerin doğrularını altlarındaki boşluklara yazınız.

1) ( ) 8 onluk, 9 birlikten oluşan sayı 89'dur.

.....

2) ( ) Bir deste, bir düzineden 2 fazladır.

.....

3) ( ) Toplama işleminde, en küçük sayı toplamdır.

.....

4) ( ) Çıkarma işleminde çıkan sayı her zaman eksilenden küçüktür.

.....

5) ( ) Çıkarma işlemi bir azalma işlemidir.

.....

🌸 Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

onluktan - arasında - birler - toplama - fark - çıkan

6) 37 sayısındaki 7 rakamı ..... basamağındadır.

7) Çıkarma işleminde kalana ..... denir.

8) 23 sayısı 22 ve 24 sayılarının ..... bulunur.

9) İleriye doğru saymanın kısa yolu ..... işlemidir.

10) 60 sayısı 6 ..... oluşur.

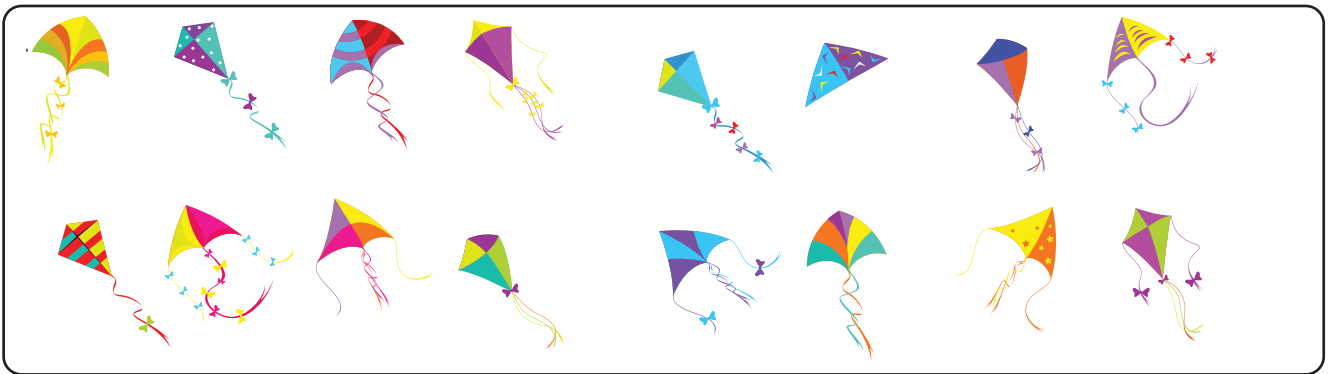
🌸 Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını yanlarına yazınız.

11) 4 onluk, 7 birlikten oluşan sayının 15 fazlası kaçtır? .....

12) Yirmi sekiz ve seksen iki sayılarını rakamla yazınız. ....

13) 40'tan geriye dörder saydığımızda 6. saymada hangi sayıyı söyleriz?
.....

14) Görseldeki uçurtma sayısını tahmin ediniz. Gerçek sonuçla karşılaştırınız.

Tahmin: .....

Gerçek Sonuç: .....

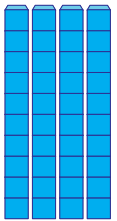

15) Aşağıdaki örüntüde verilmeyen sayıları kutucuklara yazınız.

65	60	55		45		35
----	----	----	--	----	--	----

 Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz. Doğru seçeneği yuvarlak içerisine alınız.

16) Aşağıdaki tabloya göre ve yerine hangi sayılar yazılmalıdır?

	
Onluk	Birlik
	

		
A)	2	4
B)	6	0
C)	4	2

17) Kantine simit almak için gittim. Önümde 2 kişi, arkamda ise 1 kişi vardı. Acaba ben kaçıncı sıradayım?

A) Dördüncü

B) Üçüncü

C) İkinci

18) Aşağıdaki sayılardan hangisinin en yakın olduğu onluk doğru verilmiştir?

A) $21 \rightarrow 20$

B) $33 \rightarrow 40$

C) $54 \rightarrow 60$

19) Aşağıda zihinden yapılmış olan çıkarma işlemlerinden kaç tanesi doğrudur?

$60 - 40 = 20$	$90 - 80 = 20$	$70 - 50 = 20$
----------------	----------------	----------------

A) 3

B) 2

C) 1

20) Aşağıdaki ritmik saymalarda boş bırakılan yerlere sırayla hangi sayılar gelmelidir?

4	8	12	16		24
12	15	18		24	27
25	30	35	40		50
42	44		48	50	52

A) 21, 20, 45, 46

B) 20, 45, 46, 21

C) 20, 21, 45, 46

2. ÜNİTE

✿ Doğal Sayılarla Toplama İşlemi

$$38 + 62 = 100$$

✿ Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi

$$54 - 16 = 38$$

✿ Sıvı Ölçme

DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA İŞLEMİ

Verilmeyen Toplananı Bulalım

HATIRLAYALIM

ÖĞRENELİM

Okulumuzdaki tiyatro gösterisini izlemek için 2/A sınıfı olarak 20 kişi salona indik. 2/B sınıfı da indiğinde salonda toplam 40 kişi olduk. Buna göre 2/B sınıfında kaç öğrenci vardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Kaç Çubuk Ekledim?

Malzemeler: sayı çubukları

Adım Adım Uygulayalım

- Sıranızın üzerine birinci toplanan bölümüne 10 mavi sayı çubuğu koyunuz.
- İkinci toplanan bölümünü boş bırakınız.
- Toplam bölümüne 18 mavi sayı çubuğu koyunuz.
- Arkadaşınıza ikinci toplananda kaç çubuk olması gerektiğini sorunuz.
- Doğruluğunu birlikte kontrol ediniz.
- Yeni işlemlerle etkinliği sürdürünüz.

1) $6 + \square = 10$ toplama işleminde verilmeyen toplananı bulalım. Verilmeyen toplananı bulmak için 6'nın üzerine 10'a kadar sayalım.

6 $\longrightarrow$ 7, 8, 9, 10 $\longrightarrow$ 4 sayma yaptık.

🌸 Verilmeyen toplanan 4'tür.

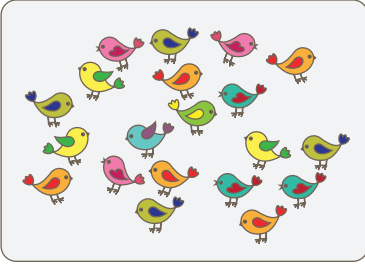
2) $\square + 14 = 25$ toplama işleminde verilmeyen toplananı bulalım. Verilmeyen toplananı bulmak için 25'ten 14'ü çıkarınız.

$$\begin{array}{r} 25 \\ - 14 \\ \hline 11 \end{array}$$

🌸 Verilmeyen toplanan 11'dir.

3)

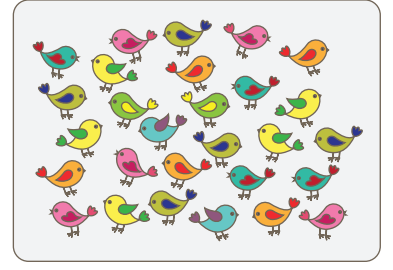

20 kuş

+

=

Toplam 28 kuş

Nazlı, parkta oturmuş, yere konan kuşları seyrediyordu. Saydı, yerde 20 kuş vardı. O sırada elindeki çantayı taşımakta zorlanan Zehra teyzeyi gördü. Kuşup yardım etti. Döndüğünde kuşların sayısının arttığını fark etti. Tekrar saydığına 28 kuş olduğunu gördü.

Yere kaç kuş daha konduğunu aşağıdaki yöntemleri kullanarak bulalım.

1. yol: Toplama işleminde verilmeyen toplananı sayının üzerine sayarak bulabiliriz.

20'nin üzerine 28'e kadar sayarak bulalım.

21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 → 8 kuş konmuştur.

8 sayma yaptık.

2. yol: Geriye doğru sayma yaparak bulabiliriz.

28'den 20'ye kadar geriye doğru sayarak bulalım.

27, 26, 25, 24, 23, 22, 21, 20 → 8 kuş konmuştur.

8 sayma yaptık.

3. yol: Çıkarma işlemi yaparak bulabiliriz.

Toplamdan verilen toplananı çıkaralım.

$$\begin{array}{r} 20 \\ + \boxed{?} \\ \hline 28 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 28 \\ - 20 \\ \hline 08 \end{array}$$

kuş konmuştur.

1) Ahmet ile Berkay'ın toplam 26 balonu vardır. Ahmet'in 14 balonu olduğuna göre Berkay'ın balonlarının sayısını bulunuz.

Çözüm

A large grid of 20 columns and 4 rows, intended for drawing. The grid is composed of light blue lines on a white background.

2) Bir otobüste toplam 20 yolcu vardır. 12 yolcu birinci duraktan bindiğine göre diğer duraklardan kaç kişi binmiştir?

Çözüm

[illegible]

3) Aklımdan bir sayı tuttum. Bu sayıya 6 ekledim. Bulduğum sayı 17 oldu. Aklımdan tuttuğum sayı kaçtır?

Çözüm

 + 6 = 17

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

➡ Aşağıdaki işlemleri inceleyiniz. Doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

( ) $13 + \square = 20$ işleminde $\square$ içine 7 yazılmalıdır.

( ) $17 + \square = 26$ işleminde $\square$ içine 8 yazılmalıdır.

( ) + 7 = 12 işleminde içine 5 yazılmalıdır.

( ) $15 + \square = 25$ işleminde $\square$ içine 10 yazılmalıdır.

İki Doğal Sayının Toplamını Tahmin Edelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsellere göre cevaplayınız.

- İki grupta oyun oynayan çocukların sayısı tahmini olarak kaçtır?
- İki gruptaki toplam çocuk sayısı kaçtır?
- Tahmininiz ile gerçek sonuç arasındaki fark kaçtır?

ETKİNLİK SEPETİ

Tahminim Doğru mu?

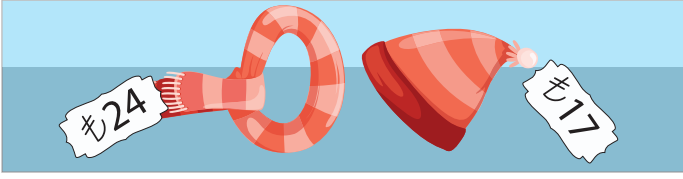
Malzemeler: 50 - 60 tane boncuk

Adım Adım Uygulayalım

- Her iki elinize bir miktar boncuk alınız.
- İki elinizde toplam kaç boncuk olduğunu tahmin ediniz.
- Tahmini sonucu bir yere not ediniz. Gerçek sonucu bulunuz. Sonuçları karşılaştırınız. Etkinliği dönüşümlü olarak yapınız.

1)

Nihan'ın almak istediği atkı 24 lira, bere ise 17 liradır. Atkı ve bereyi almak için Nihan'ın kaç liraya ihtiyacı olduğunu tahmin edelim. Gerçek sonucu tahminimizle karşılaştıralım.

Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 24 \longrightarrow 20 \\ 17 \longrightarrow 20 \\ + \quad \quad + \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 24 \\ 17 \\ + \quad \quad \\ \hline \end{array}$
40 liraya ihtiyacı var.	41 liraya ihtiyacı var.

🌸 $41 - 40 = 01$ Tahminimiz gerçek sonuçtan 1 eksiktir.

Bilgi Bulutu: Toplama işleminde tahmin yaparken sayıların en yakın olduğu onluklar bulunur.

2) Deniz, kitabının önce 31 sayfasını sonra 35 sayfasını okuyarak kitabını bitirdi. Deniz'in kitabının kaç sayfa olduğunu tahmin edelim. Gerçek sonucu bulup tahminimizle karşılaştıralım.

Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 31 \longrightarrow 30 \\ 35 \longrightarrow 40 \\ + \quad \quad + \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 31 \\ 35 \\ + \quad \quad \\ \hline \end{array}$
70 sayfadır.	66 sayfadır.

🌸 $70 - 66 = 04$ Tahminimiz gerçek sonuçtan 4 fazladır.

ÇALIŞALIM

- 1) Ayla, Kemal ve Serkan okul ihtiyaçlarını karşılamak için kırtasiyeye gittiler. Alacakları ürünlerin fiyatları aşağıda verilmiştir. Yapacakları alışverişe kaç lira ödeyeceklerini tahmin ediniz. Gerçek sonucu bulup tahmininizle karşılaştırınız.

AYLA

Tahmin

Gerçek Sonuç

Çanta :

Sözlük :

+

+

Tahmininiz gerçek sonuçtan .....

KEMAL

Tahmin

Gerçek Sonuç

Kalem kutu :

Boya kalemleri :

+

+

Tahmininiz gerçek sonuçtan .....

SERKAN

Tahmin

Gerçek Sonuç

Sulu boya :

Boya kalemleri :

+

+

Tahmininiz gerçek sonuçtan .....

Zihinden Toplayalım

HATIRLAYALIM

Ezgi, akvaryumda 10 balık vardı,
babam 10 tane daha almış.

Ne güzel, 20 tane balığınız oldu.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

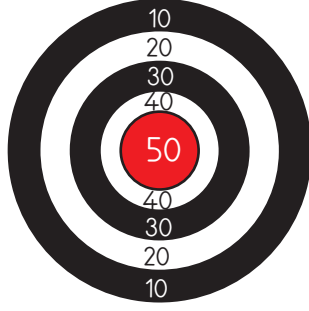
Fatma'nın toplam kaç kez ip atladığını zihinden bulunuz. Nasıl bulduğunuzu söyleyiniz.

ETKİNLİK SEPETİ

Zihinden Topladım, Buldum

Adım Adım Uygulayalım

- Görseldeki gibi hedef tahtası çiziniz.
- Gözünüz kapalı halde hedef tahtasından bir sayı seçiniz.
- Seçtiğiniz sayının 10 fazlasını söyleyiniz.

1) Mehmet amcanın kasasında 20 tane limon var. Limonlarını satmak için pazara giderken kasaya 30 limon daha koydu. Mehmet amcanın toplam kaç limonu olduğunu zihinden toplayarak bulalım.

$$\begin{array}{r} 20 \\ + 30 \\ \hline 50 \end{array} \quad \begin{array}{l} \longrightarrow 2 \text{ onluk} \\ \longrightarrow 3 \text{ onluk} \\ + \\ 5 \text{ onluk} = 50 \text{ limonu olmuştur.} \end{array}$$

2) $20 + 40 = ?$ Yandaki toplama işleminin zihinden yapılışını onluk taban bloklarını kullanarak öğrenelim.

$$\begin{array}{c} \begin{array}{|c|c|} \hline \text{20} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \text{40} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline \text{60} \\ \hline \end{array} \\ \begin{array}{r} 20 \\ + 40 \\ \hline 60 \end{array} \quad \begin{array}{l} \longrightarrow 2 \text{ onluk} \\ \longrightarrow 4 \text{ onluk} \\ + \\ 6 \text{ onluk} = 60 \end{array} \end{array}$$

- 3) Melike ve arkadaşları tavuklara yem vermeye geldiler. Kümesin dışında 11 tavuk vardı. Melike tavukların 19 tanesinin de kümeste olduğunu söyledi. Kümeste kaç tane tavuk olduğunu zihinden işlem yaparak bulalım.

 Bu işlemi farklı yollarla zihinden yapabiliriz.

1. yol: Toplananlar onluk ve birliklerine ayrılarak zihinden işlem yapılır.

$$\begin{array}{rcl} 11 & \longrightarrow & 1 \text{ onluk} + 1 \text{ birlik} \\ + 19 & \longrightarrow & 1 \text{ onluk} + 9 \text{ birlik} \\ \hline & & 2 \text{ onluk} + 10 \text{ birlik} \\ & & \downarrow \quad \downarrow \\ & & 2 \text{ onluk} + 1 \text{ onluk} \\ & & \swarrow \quad \searrow \\ & & 3 \text{ onluk} = 30 \text{ tavuk vardır.} \end{array}$$

2. yol: Sayılar basamak değerlerine ayrılarak toplanır.

$$\begin{array}{rcl} 11 & \longrightarrow & 10 + 1 \\ + 19 & \longrightarrow & 10 + 9 \\ \hline & & 20 + 10 \\ & & \downarrow \quad \downarrow \\ & & 30 \text{ tavuk vardır.} \end{array}$$

3. yol: Sayılar daha kolay toplanabilecek şekilde yazılır. Sonra zihinden toplanır.

$$\begin{array}{rcl} 11 & \longrightarrow & 10 + 1 \\ + 19 & \longrightarrow & 19 \\ \hline 30 & & + \\ & & 29 + 1 = 30 \text{ tavuk vardır.} \end{array}$$

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki toplama işlemlerini zihinden yapınız.

+	10	20
10	.....	.....
20	.....	.....
30	.....	.....
40	.....	.....
50	.....	.....
60	.....	.....

2) Aşağıdaki toplama işlemlerini zihinden yapınız.

$20 + 30 = \dots\dots\dots$	$20 + 10 = \dots\dots\dots$	$10 + 50 = \dots\dots\dots$
$80 + 10 = \dots\dots\dots$	$10 + 70 = \dots\dots\dots$	$40 + 30 = \dots\dots\dots$
$15 + 20 = \dots\dots\dots$	$36 + 10 = \dots\dots\dots$	$28 + 20 = \dots\dots\dots$
$39 + 10 = \dots\dots\dots$	$27 + 10 = \dots\dots\dots$	$17 + 30 = \dots\dots\dots$

3) Aşağıda verilen toplama işlemlerini zihinden yapınız.

$$11 + 19 = \dots\dots\dots \quad 32 + 16 = \dots\dots\dots \quad 29 + 14 = \dots\dots\dots$$

$$20 + 18 = \dots\dots\dots \quad 13 + 31 = \dots\dots\dots \quad 15 + 17 = \dots\dots\dots$$

4) Aşağıda verilen toplama işlemlerini zihinden yapınız.

$$\begin{array}{r} 32 \\ + 12 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 21 \\ + 18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ + 16 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 22 \\ + 13 \\ \hline \end{array}$$

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Toplamları tahmin edilen işlemlerden hangisinin tahmini sonucu diğerlerinden farklıdır?

A) $33 + 37$

B) $35 + 41$

C) $42 + 26$

2) Toplamları tahmin edilen işlemlerden hangisinin tahmini sonucu diğerlerinden küçüktür?

A) $52 + 19$

B) $53 + 31$

C) $45 + 37$

3) Aşağıda verilen zihinden toplama işlemlerinden kaç tanesi doğrudur?

$20 + 50 = 70$	$36 + 10 = 46$
$70 + 20 = 80$	$22 + 10 = 30$
$30 + 10 = 40$	$16 + 20 = 46$

A) 3

B) 2

C) 1

4) 6 birlik, 2 onluktan oluşan sayı 10 ile zihinden toplandığında sonuç kaç olur?

A) 26

B) 36

C) 62

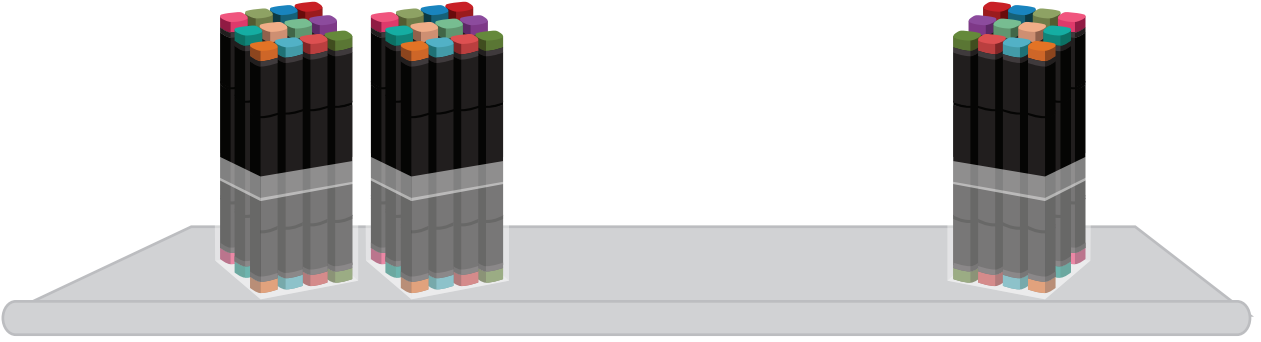

Toplama İşlemi Gerektiren Problem Çözelim ve Kuralım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

2 düzine boya kalemi

1 düzine boya kalemi

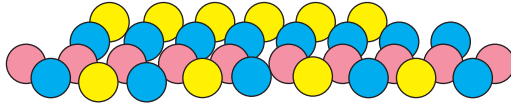

Rafta toplam kaç boya kalemi vardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Hem Eğlenelim Hem Öğrenelim

Malzemeler: oyun hamuru, A4 kâğıdı, kalem

Adım Adım Uygulayalım

- Oyun hamurlarıyla iki veya üç farklı renkte bilyeler yapınız.
- Yaptığınız bilyeleri sayıp renklerine göre ayırınız.
- Bilyelerinizin sayısını kullanarak toplama işlemi gerektiren problemler kurunuz.
- A4 kâğıdınıza yazdığınız problemi, sıra arkadaşınızla değiştirip çözünüz.
- Çözümlerinizi birlikte kontrol ediniz.

1)

Arda'nın kaç sayfa kitap okuduğunu bulalım.

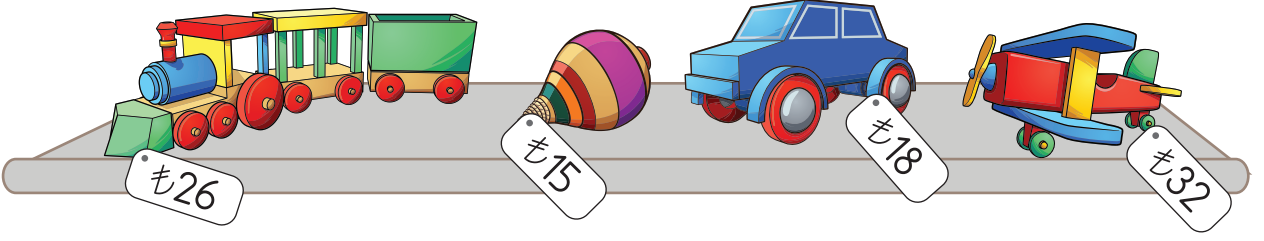
Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Nesrin'in okuduğu sayfa sayısı verilmiş. Arda'nın okuduğu sayfa sayısı isteniyor.	Nesrin'in okuduğu sayfa sayısına 12 ekleyelim. Arda'nın okuduğu sayfa sayısını bulalım.	$\begin{array}{r} 25 \\ + 12 \\ \hline 37 \end{array}$ <p>Arda 37 sayfa okumuştur.</p>

Kontrol Edelim

Arda'nın okuduğu sayfa sayısından 12'yi çıkaralım.
 $37 - 12 = 25$ Nesrin'in okuduğu sayfa sayısına eşittir.
 Çözümümüz doğrudur.

2)

Yukarıda verilenlere göre problem kurup çözelim.

Problem

Annesi ve babası, doğum gününde Uğur'a oyuncak tren ile araba aldılar. Satıcıya kaç lira ödemişlerdir?

Çözüm

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Oyuncakların fiyatları verilmiş. Satıcıya kaç lira ödendiğini bulmamız isteniyor.	Oyuncak tren ve arabanın fiyatlarını toplayalım. Satıcıya kaç lira ödendiğini bulalım.	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 10px;">Tren</div> <div style="text-align: right;">26 TL</div> </div> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 10px;">Araba</div> <div style="text-align: right;"> $\begin{array}{r} 26 \text{ TL} \\ + 18 \text{ TL} \\ \hline 44 \text{ TL} \end{array}$ </div> </div> <div style="text-align: right;">ödenmiştir.</div>

Kontrol Edelim

Toplam ödenenden oyuncak trenin fiyatını çıkaralım.

$$\begin{array}{r}
 44 \text{ TL} \\
 - 26 \text{ TL} \\
 \hline
 \end{array}$$

18 TL oyuncak arabanın fiyatına eşittir.

Çözümümüz doğrudur.

ÇALIŞALIM

1) 2/A sınıfında iletişim konulu bir anket yapılmıştır. Ankete göre “günaydın, teşekkür ederim, rica ederim, lütfen, özür dilerim vb.” nezaket ifadelerini kullanan 23 öğrenci vardır. 7 öğrenci ise bu ifadeleri kullanmayı unuttuklarını belirtmiştir. Bu ankete, 2/A sınıfından toplam kaç öğrenci katılmıştır?

Çözüm

[illegible]

2) Bir manav, 14 kilogram patates ve patateslerden 9 kilogram fazla soğan satmıştır. Manavın sattığı patates ve soğanlar toplam kaç kilogramdır?

Çözüm

[illegible]

3) Sınıf kitaplığımızda 39 kitap vardı. Öğretmenimiz 1 deste masal, 1 düzine öykü kitabı daha aldı. Kitaplığımızda toplam kaç kitabımız oldu?

Çözüm

[illegible]

4) Veli dedenin çiftliğinde 12 koyun, 23 keçi ve 30 tane de inek vardır.Veli dedenin çiftliğinde toplam kaç hayvan vardır?

Çözüm

[illegible]

- 5) Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Toplama işlemi gerektiren bir problem kurup çözünüz.

Problem

Çözüm

[illegible]

- 6) Aşağıdaki metni okuyunuz. Toplama işlemi gerektiren problem kurup çözünüz.

Sınıf öğretmenimiz, okulda karşılaştığımız olumsuz davranışlara karşı neler yapabileceğimizi sordu. 12 öğrenci öğretmene söyleyeceğini, 14 öğrenci ailesi ile konuşacağını, 13 öğrenci de arkadaşını uyaracağını söyledi.

Problem

.....

.....

.....

.....

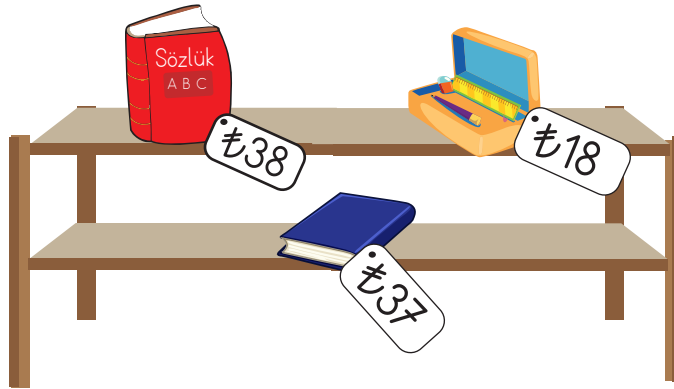
Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Okulumuzdaki 2. sınıf öğrencilerinden 12 kişi Almanca, 5 kişi Fransızca kursuna katılmaktadır. İngilizce kursuna katılanların sayısı, Fransızca kursuna katılanlardan 8 fazladır. Yabancı dil kursuna katılan toplam öğrenci sayısı kaçtır?
- A) 28   B) 29   C) 30
- 2) $29 + 35 = 64$ işlemi, aşağıdaki problemlerden hangisinin çözümü olamaz?
- A) Yiğit birinci gün 29 sayfa, ikinci gün 35 sayfa kitap okudu. İki günde toplam kaç sayfa kitap okumuştur?
- B) Dedem, 64 limonun 35 tanesini sattı. Geriye kaç limon kaldı?
- C) Annem 29, babam 35 yaşındadır. İkinin yaşları toplamı kaçtır?
- 3) Selda, kırtasiyeden aldığı malzemelere 56 lira ödedi. Selda, hangi malzemeleri almıştır?

- A) Kitap ve kalem kutusu
B) Kitap ve sözlük
C) Kalem kutusu ve sözlük

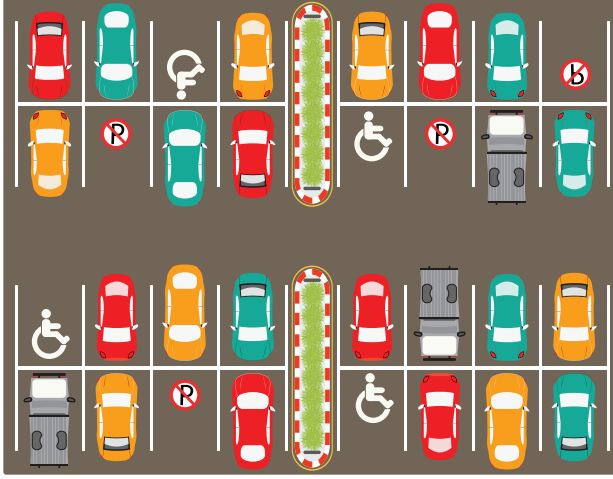
DOĞAL SAYILARLA ÇIKARMA İŞLEMİ

Farkı Tahmin Edelim

ÖĞRENELİM

➔ Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

🌸 Otoparkta kaç araç vardır? Tahmin ediniz.

🌸 Otoparktaki kırmızı araçlar çıktığında geriye kaç araç kalır? Tahmin ediniz.

ETKİNLİK SEPETİ

Sayılar Oluşturalım

Malzemeler: Ek 1'deki onluk ve birlik taban blokları

Adım Adım Uygulayalım

- ➔ Üçerli gruplara ayrılınız.
- ➔ Biriniz "eksilen sayı", biriniz "çıkan sayı", biriniz de "tahmin eden" olunuz.
- ➔ "Eksilen sayı" olan öğrenciden 100'den küçük bir sayı söylemesini isteyiniz.
- ➔ "Çıkan sayı" olan öğrenciden eksilenden küçük bir sayı söylemesini isteyiniz.
- ➔ "Tahmin eden" öğrencinin farkı tahmin etmesini isteyiniz.
- ➔ Onluk ve birlik taban blokları ile çıkarma işleminizi yapıp tahmininizle karşılaştırınız.

- 1) Karınca ailesi, yaz boyunca çalışıp kış için 71 tane ay çekirdeği biriktirdi. Hasta olduğu için kış hazırlığı yapamayan komşularına 27 tane ay çekirdeği götürdü. Karınca ailesinin kaç tane ay çekirdeği kaldığını tahmin edelim.

	Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 71 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 70 \\ - 30 \\ \hline 40 \end{array}$	$\begin{array}{r} 71 \\ - 27 \\ \hline 44 \end{array}$

🌸 Tahminimiz, gerçek sonuçtan 4 eksiktir.

Bilgi Bulutu: Çıkarma işleminde farkı tahmin ederken eksilen ve çıkan sayıların en yakın oldukları onluklar bulunur.

2)

Aslının 55 tane boncuğu vardı. Fotoğraf çerçevesi yapmak için boncuklarının 31 tanesini kullandı. Aslının kaç tane boncuğunun kaldığını tahmin edelim.

	Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 55 \\ - 31 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 60 \\ - 30 \\ \hline 30 \text{ boncuğu kaldı.} \end{array}$	$\begin{array}{r} 55 \\ - 31 \\ \hline 24 \text{ boncuğu kaldı.} \end{array}$

🌸 Tahminimiz, gerçek sonuçtan 6 fazladır.

ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıdaki işlemlerin sonuçlarını tahmin ediniz. Gerçek sonucu bulunuz. Örnekteki gibi tahmininiz ile gerçek sonucu karşılaştırınız.

	Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 28 \longrightarrow \\ - 16 \longrightarrow \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots 30 \dots \\ - \dots 20 \dots \\ \hline \dots 10 \dots \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots 28 \dots \\ - \dots 16 \dots \\ \hline \dots 12 \dots \end{array}$

 Tahmin, gerçek sonuçtan 2 eksiktir.

	Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 36 \longrightarrow \\ - 22 \longrightarrow \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \dots \dots \\ - \dots \dots \dots \\ \hline \dots \dots \dots \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \dots \dots \\ - \dots \dots \dots \\ \hline \dots \dots \dots \end{array}$

 Tahmin, gerçek sonuçtan .....

	Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 58 \longrightarrow \\ - 41 \longrightarrow \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \dots \dots \\ - \dots \dots \dots \\ \hline \dots \dots \dots \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \dots \dots \\ - \dots \dots \dots \\ \hline \dots \dots \dots \end{array}$

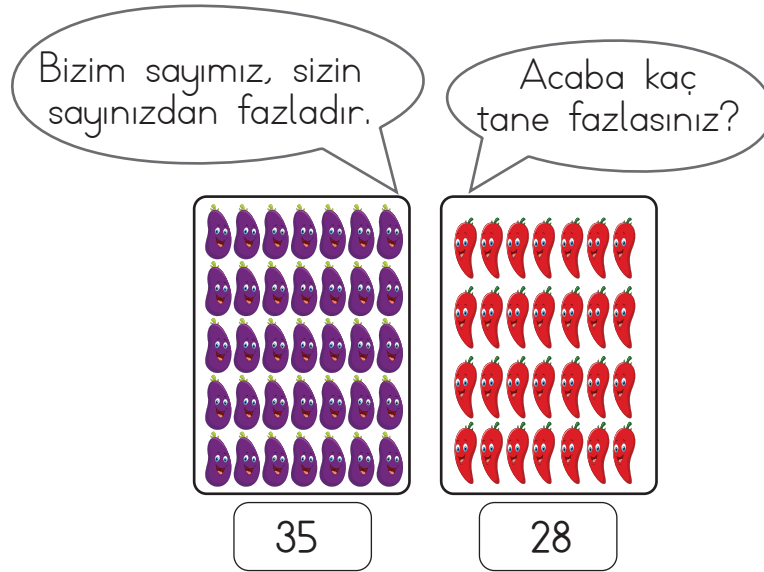
 Tahmin, gerçek sonuçtan .....

	Tahmin	Gerçek Sonuç
$\begin{array}{r} 43 \longrightarrow \\ - 25 \longrightarrow \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \dots \dots \\ - \dots \dots \dots \\ \hline \dots \dots \dots \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \dots \dots \\ - \dots \dots \dots \\ \hline \dots \dots \dots \end{array}$

 Tahmin, gerçek sonuçtan .....

2) Aşağıdaki sebzelerin sayıları arasındaki farkı tahmin ediniz. Tahmininizi gerçek sonuç ile karşılaştırınız.

Çözüm

[illegible]

2 Toplama ve Çıkarma Arasındaki İlişkiyi Öğrenelim

ÖĞRENELİM

 Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

- Hasan dedenin kitaplarını sayınız.
- Hasan dede kaç kitap daha alırsa 32 kitabı olur?

ETKİNLİK SEPETİ

Sayılar Oluşturalım

Malzemeler: A4 kâğıdı, sayı çubukları

Adım Adım Uygulayalım

- A4 kâğıdınıza çıkarma işlemi modeli çiziniz.
- Çıkan kısmına 15 sayı çubuğu koyunuz.
- Fark kısmına 20 sayı çubuğu koyunuz.
- Sayı çubuklarını birleştiriniz.
- Bulduğunuz sayıyı şablon üzerinde eksilen yerine yazınız.
- Eksilen, çıkan ve fark arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

$$\begin{array}{r} \text{Eksilen} \\ - \text{Çıkan} \\ \hline \text{Fark} \end{array}$$

- 1) Bir durakta, otobüsten 12 yolcu indikten sonra 29 yolcu kaldı. Başlangıçta otobüste toplam kaç yolcu olduğunu bulalım.

Otobüsteki toplam
yolcu sayısı

=

Durakta inen
yolcu sayısı

+

Otobüste kalan
yolcu sayısı

Durakta inen
yolcu sayısı

=

Otobüsteki toplam
yolcu sayısı

-

Otobüste kalan
yolcu sayısı

Otobüste kalan
yolcu sayısı

=

Otobüsteki toplam
yolcu sayısı

-

Durakta inen
yolcu sayısı

Eksilen → Otobüsteki toplam yolcu sayısı
- Çıkan → Durakta inen yolcu sayısı
Fark → Otobüste kalan yolcu sayısı

$\begin{array}{r} \square \\ - 12 \\ \hline 29 \end{array}$	$\begin{array}{r} 29 \\ + 12 \\ \hline 41 \end{array}$
---	--

→ 41 yolcu vardır.

Bilgi Bulutu: Çıkarma işleminde eksilen sayıyı bulmak için çıkan sayı ile fark toplanır.

2) Aşağıdaki işlemleri inceleyelim.

$$\begin{array}{r} 34 \rightarrow \text{Eksilen} \\ - 21 \rightarrow \text{Çıkan} \\ \hline 13 \rightarrow \text{Fark} \end{array} \quad \begin{array}{r} 21 \rightarrow \text{Çıkan} \\ + 13 \rightarrow \text{Fark} \\ \hline 34 \rightarrow \text{Eksilen} \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} 34 & - & 21 = 13 \\ \swarrow & \downarrow & \searrow \\ \text{Eksilen} & \text{Çıkan} & \text{Fark} \end{array}$$

3) Hafize teyze, 24 kilogram armudun bir miktarı ile reçel yaptı. Geriye 11 kilogram armut kaldı. Buna göre Hafize teyzenin kaç kilogram armut ile reçel yaptığını bulalım.

Aldığı armut	=	Reçel yaptığı armut	+	Kalan armut
Reçel yaptığı armut	=	Aldığı armut	-	Kalan armut
Kalan armut	=	Aldığı armut	-	Reçel yaptığı armut

$$\begin{array}{r} \text{Eksilen} \rightarrow \text{Aldığı armut} \\ - \text{Çıkan} \rightarrow \text{Reçel yaptığı armut} \\ \hline \text{Fark} \rightarrow \text{Kalan armut} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ - \text{ } \\ \hline 11 \end{array} \quad \begin{array}{r} 24 \\ - 11 \\ \hline \end{array}$$

13 kilogram armut kullanmıştır.

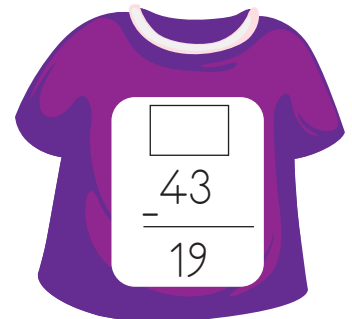
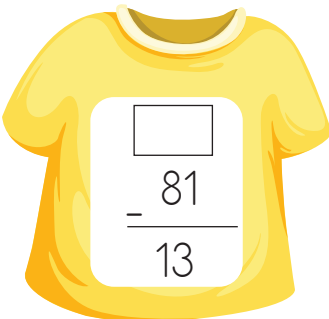
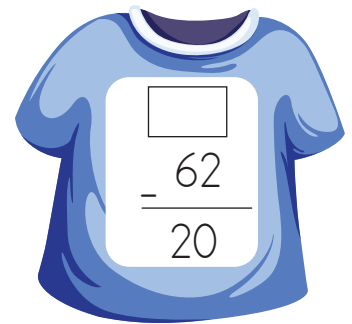
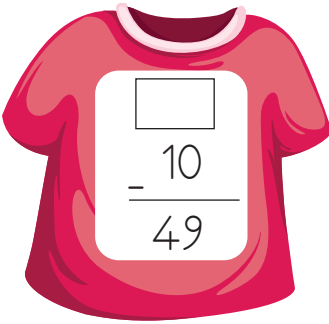
Bilgi Bulutu: Çıkarma işleminde çıkan sayıyı bulmak için eksilen sayıdan farkı çıkarınız.

4) Aşağıdaki işlemi inceleyelim.

$$\begin{array}{r} 64 \rightarrow \text{Eksilen} \\ - 50 \rightarrow \text{Çıkan} \\ \hline 14 \rightarrow \text{Fark} \end{array} \quad \begin{array}{r} 64 \rightarrow \text{Eksilen} \\ - 14 \rightarrow \text{Fark} \\ \hline 50 \rightarrow \text{Çıkan} \end{array}$$
$$\begin{array}{ccc} 64 & - & 50 = 14 \\ \downarrow & & \downarrow \quad \downarrow \\ \text{Eksilen} & & \text{Çıkan} \quad \text{Fark} \end{array}$$

ÇALIŞALIM

1) Tişörtler üzerindeki işlemlerde verilmeyen sayıları bulunuz. Askılar üzerindeki sayılarla eşleştiriniz.

- 2) Ayşe teyzenin bahçesine diktiği çiçeklerden 15 tanesi soldu. Geriye 20 çiçeği kaldı. Ayşe teyzenin bahçesine diktiği çiçeklerin sayısını bulunuz. İfadelere karşılık gelen çıkarma terimlerini yazınız.

Çözüm

[illegible]

..... → Bahçeye dikilen toplam çiçek sayısı
 - ..... → Solan çiçek sayısı

 ..... → Geriye kalan çiçek sayısı

- 3) Aşağıdaki işlemlerde verilmeyen sayıları bularak yerlerine yerleştiriniz.

35

 =
 17

18

28

80

 —
 66

94
 $\square$
 —
 21

73

14

$$\begin{array}{r} 53 \\ \boxed{} \\ \hline 25 \end{array}$$

- 4) Aşağıdaki çıkarma işlemlerinde verilmeyen terimleri bulunuz.

$$\begin{array}{r} 90 \\ \square \\ - \\ \hline 70 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \\ - 37 \\ \hline 30 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 93 \\ \square \\ - \\ \hline 51 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \\ -40 \\ \hline 15 \end{array}$$

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" harfi koyunuz.

( ) Çıkarma işleminde farkı tahmin ederken sayıların en yakın olduğu onluklar bulunur.

( ) Çıkarma işleminde verilmeyen terimleri bulurken çarpma işleminden yararlanınız.

( ) Çıkarma işleminde verilmeyen eksileni bulmak için çıkan sayı ile farkı toplarsınız.

( ) Çıkarma işleminde verilmeyen çıkanı bulmak için eksilen sayı ile farkı toplarsınız.

( ) Çıkan sayının 20, farkın 10 olduğu bir çıkarma işleminde eksilen sayı 30'dur.

2) $52 - 39 = ?$ işleminin tahminî sonucu ile gerçek sonucu arasındaki fark aşağıdakilerden hangisidir?

A) 10

B) 7

C) 3

3) $95 - \square = 56$ Yandaki çıkarma işleminde verilmeyen terimi bulmak için aşağıdaki işlemlerden hangisini yapmalıyız?

A) $95 - 56$

B) $95 + 56$

C) $56 + 95$

4) Bir tiyatro salonunda 85 koltuk vardır. Tiyatro başladığında koltukların 63 tanesi dolmuştur.

Verilenlere göre aşağıdaki soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı yanlarındaki boşluklara yazınız.

a) Salonda kaç koltuk boş kalmıştır? .....

b) Soruyu hangi işlemle çözdünüz? .....

c) İşlemden hangi terim verilmemiştir? .....

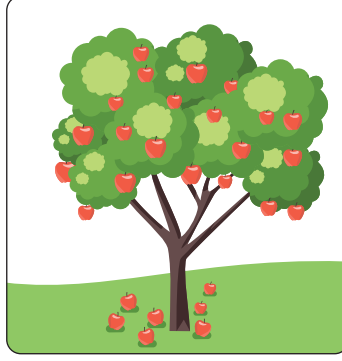
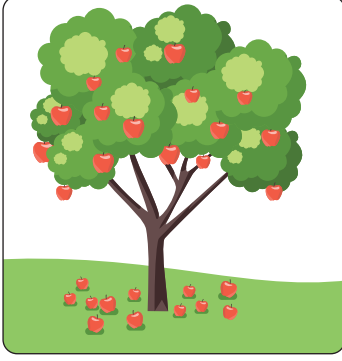

Matematiksel İfadelerde Eşitlik Kavramını Öğrenelim

ÖĞRENELİM

→ Aşağıdaki soruları görsellere göre cevaplayınız.

1. görselde yer alan elmaların toplamı kaçtır?
2. görselde yer alan elmaların toplamı kaçtır?
- Yaptığınız toplama işlemlerinin sonucunu karşılaştırınız. Sonuçlar birbirine eşit mi? Söyleyiniz.

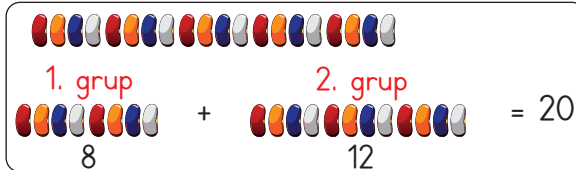
ETKİNLİK SEPETİ

Toplamlarımız Eşit mi?

Malzemeler: 20 tane fasulye

Adım Adım Uygulayalım

- 20 tane fasulyeyi sıranızın üzerine koyunuz.
- Fasulyeleri saymadan iki gruba ayırınız.
- Ayırdığınız iki gruptaki fasulyeleri sayıp toplayınız.

- Sınıf arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
- Gruplamadaki farklı tercihlerinize rağmen, sonuçlarınızın eşit olduğunu göreceksiniz.

$$\begin{array}{ccccccc} 4 + 16 & = & 12 + 8 & = & 13 + 7 & = & 9 + 11 = 10 + 10 \\ 20 & = & 20 & = & 20 & = & 20 = 20 \end{array}$$

- 1) Doruk ile Hande tahterevalliye bindiler. Doruk 23 kg, Hande 25 kg olduğu için Doruk havada kaldı. Doruk, önüne okul çantasını koyunca dengenin sağlandığını gördü. Böylece kütlelerini eşitleyerek parkta eğlenceli vakit geçirdiler.

Doruk   Hande
23 kg   25 kg

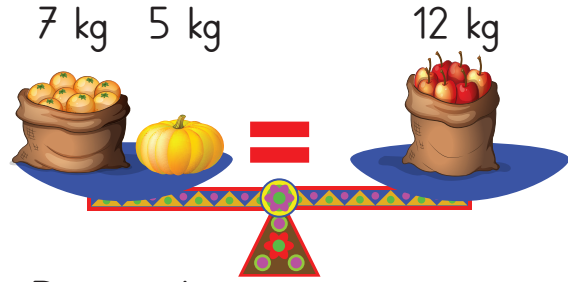

Doruk   Çanta   Hande
23 kg + 2 kg = 25 kg

- 2) Aşağıdaki örnekleri inceleyelim. "Eşittir" işaretinin nerelerde kullanıldığını görelim.

$$22 + 14 = 36$$

İşlem sonucunu gösterir.

Denge durumunu gösterir.

- 3) Aşağıdaki eşitliklerde boş yerlere hangi sayıların geleceğini bulalım.

13 + 8 = 10 + 11

21   21

Verilmeyen sayıyı bulmak için aşağıdaki işlemleri yaparız.

$$13 + 8 = 21$$

$$21 - 10 = 11$$

16 - 1 = 20 - 5

15   15

Verilmeyen sayıyı bulmak için aşağıdaki işlemleri yaparız.

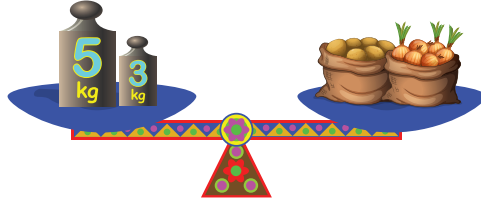
$$20 - 5 = 15$$

$$16 - 15 = 1$$

ÇALIŞALIM

1) Terazi dengede olduğuna göre “?” yerine hangi sayı gelmelidir?

Çözüm

$$5 \text{ kg} + 3 \text{ kg} = 4 \text{ kg} + ?$$

2) Aşağıdaki eşitliklerde, boş bırakılan yerlere hangi sayılar gelmelidir?

$$14 + \square = 23 + 3$$

$$15 + \square = 5 + 20$$

$$6 + \square = 12 + 8$$

$$23 + 3 = 20 + \square$$

$$9 + 5 = \square + 4$$

$$\square + 9 = 10 + 12$$

3) Aşağıdaki eşitlikte “ ? ” yerine hangi sayı gelmelidir?

$$\triangle_{10} + \triangle_5 = \triangle_8 + \triangle_?$$

Çözüm

4) Aşağıdaki eşitliklerde boş bırakılan yerlere hangi sayılar gelmelidir?

$$12 - 5 = 4 + \square$$

$$\square - 10 = 10 - 5$$

$$18 + 4 = 26 - \square$$

$$30 - \square = 20 + 5$$

$$17 - 5 = 14 - \square$$

$$7 + 8 = \square + 9$$

$$13 + \square = 11 + 6$$

$$16 - 4 = 19 - \square$$

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

➡ Aşağıdaki eşitliklerde boş bırakılan yerlere hangi sayılar gelmelidir?
İşlem yaparak bulunuz.

Çözüm

1) $16 - 4 = \text{☆} + 6$

[illegible]

Çözüm

2) $\square - 10 = 25 - 15$

[illegible]

Çözüm

3) $12 + \bigcirc = 30 - 10$

[illegible]

4 Toplama ve Çıkarma İşlemi Gerektiren Problemleri Çözelim ve Kuralım

ÖĞRENELİM

 Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

🌸 İki tepside toplam kaç kurabiye vardır?

🌸 Tepsilerdeki kalp şeklindeki kurabiyeler yendiğinde geriye kaç kurabiye kalır?

1)

Ufuk

16 fındığım vardı. 4 fındık da annem verdi. Fındıklarımın 9 tanesini yedim.

Aysel

Kaç fındığın kaldı?

🌸 Ufuk'un kalan fındıklarının sayısını bulalım.

Çözüm

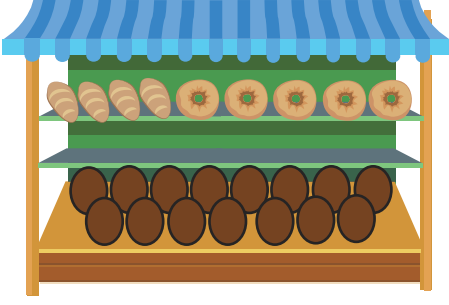
Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Ufuk'un 16 tane fındığı varmış. 4 fındık da annesi vermiş. Ufuk fındıkların 9 tanesini yemiş. Kalan fındıkların sayısını bulmamız isteniyor.	Ufuk'un toplam fındık sayısını bulalım. Toplam fındık sayısından yediği fındık sayısını çıkaralım.	$\begin{array}{r} 16 \\ + 4 \\ \hline 20 \end{array}$ <p>→ toplam fındık sayısı</p> $\begin{array}{r} 20 \\ - 9 \\ \hline 11 \end{array}$ <p>→ kalan fındık sayısı</p>

Kontrol Edelim

Kalan fındık sayısına yediği fındık sayısını ekleyelim.
 Toplam fındık sayısından annesinin verdiği fındık sayısını çıkaralım.
 $11 + 9 = 20$, $20 - 4 = 16$ Ufuk'un başlangıçtaki fındık sayısıdır.
 Çözümümüz doğrudur.

2)

Yukarıdaki görsele göre problem kurup çözelim.

Problem

Aslının annesi, Aslı ve sınıf arkadaşlarının beslenme saatlerinde tost yapmak için ekmek almaya gitti. Fırında 24 tane ekmek olduğunu gördü. 4 tane uzun ekmek ile 5 tane yuvarlak ekmeği aldı. Fırında kaç ekmek kalmıştır?

Çözüm

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Fırında toplam 24 ekmek vardır. 5 tane yuvarlak ekmekle 4 uzun ekmeği Aslının annesi almış. Fırında kaç ekmek kaldığını bulmamız isteniyor.	<p>1. yol: Toplam ekmek sayısından önce yuvarlak ekmeklerin sayısını, sonra uzun ekmeklerin sayısını çıkaralım.</p> <p>2. yol: Yuvarlak ve uzun ekmeklerin sayısını toplayalım. Toplam ekmek sayısından çıkaralım.</p>	<p>1. yol:</p> $24 - 5 = 19$ $19 - 4 = 15$ <p>ekmek kalmıştır.</p> <p>2. yol:</p> $4 + 5 = 9$ $24 - 9 = 15$ <p>ekmek kalmıştır.</p>

Kontrol Edelim

Kalan ekmek sayısına aldığımız ekmek sayılarını ekleyelim.
 $15 + 4 = 19$, $19 + 5 = 24$ toplam ekmek sayısına eşittir.
 Çözümümüz doğrudur.

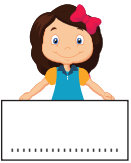
ÇALIŞALIM

1) Yusuf, kırtasiyeden 6 liraya kalem, 8 liraya kuru boya aldı. Satıcıya 20 lira verdi. Kaç lira para üstü alır?

Çözüm

[illegible]

2) Aşağıdaki problemleri çözünüz. Sonuçlarınızı çocukların ellerindeki kâğıtlara yazınız.

a) Nil 19 yaşındadır. Kardeşi Nil'den 4 yaş küçüktür. İkisinin yaşları toplamı kaçtır?

Çözüm

[illegible]

b) Bir çiftlikte 28 koyun, koyunların sayısından 9 eksik tavuk vardır. Çiftlikte toplam kaç hayvan vardır?

Çözüm

[illegible]

c) Bir sınıfta 14 kız öğrenci vardır. Erkek öğrencilerin sayısı kızlardan 2 eksik olduğuna göre sınıfta kaç öğrenci vardır?

Çözüm

[illegible]

- 3) Aşağıdaki metni okuyunuz. Toplama ve çıkarma işlemi gerektiren problem kurunuz. Problemi çözüp kontrol ediniz.

Okulumuzda, 4. sınıflar “Kimin Sorumluluğu?” adlı tiyatro oyunu sahnelledi. Salonda 92 koltuk vardı. 2. sınıflardan 28 kız, 35 erkek öğrenci salona inerek oyunu izledi.

Problem

Çözüm

[illegible]

- 4) Bir hayvanat bahçesinde 48 tavşan vardır. Maymunların sayısı, tavşanlardan 9 eksiktir. Buna göre hayvanat bahçesindeki tavşan ve maymunların toplam sayısı kaçtır?

Çözüm

- 5) Ceren, Aleyna'dan 8 kilogram daha ağırdır. Ceren 27 kilogram olduğuna göre ikisinin kütleleri toplamı kaç kilogramdır?

Çözüm

[illegible]

- 6) Aşağıda verilenlere göre toplama ve çıkarma işlemi gerektiren problem kurup çözünüz.

Selçuk : 27 kilogram

Umut : 25 kilogram

Sedef : 23 kilogram

Problem

.....

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Kağan, 45 lirasının 12 lirasıyla boya kalemi aldı. Kağan'ın kaç lirası kaldı?
- A) 33 lira   B) 27 lira   C) 24 lira
- 2) Bahçeye 16 tane karanfil, 12 tane gül ve karanfillerin sayısından 7 tane eksik papatya diktik. Bahçeye toplam kaç çiçek diktik?
- A) 37   B) 35   C) 33
- 3) Üç kardeşin yaşlarının toplamı 31'dir. Ercan 7 yaşında, Ümit 15 yaşında olduğuna göre Sevda'nın yaşı kaçtır?
- A) 8   B) 9   C) 10

SIVI ÖLÇME

Sıvıları Ölçelim, Karşılaştıralım

HATIRLAYALIM

ÖĞRENELİM

İsmail Bey, damacanada olan suyu bir sürahiye ve iki şişeye doldurdu. Bir bardak da su içti. Damacanada hâlâ su vardı.

		
1	2	3

- ❁ Sizce damacanadaki su niçin bitmemiştir?
- ❁ Kaç numaralı kaptaki su miktarı daha fazladır?

ETKİNLİK SEPETİ

Ölçüyorum Karşılaştırıyorum

Malzemeler: sürahi, su bardağı, çay bardağı, kova, kâğıt, kalem

Adım Adım Uygulayalım

- Sürahiyi su ile doldurunuz.
- Sürahideki suyun tamamını su bardağı ile kovaya boşaltınız.
- Su bardağını kaç kez kullandığınızı yazınız.
- Sürahiyi tekrar su ile doldurunuz.
- Sürahideki suyun tamamını çay bardağı ile kovaya boşaltınız.
- Çay bardağını kaç kez kullandığınızı yazınız.
- Sürahideki aynı miktardaki suyu su bardağı ile mi çay bardağı ile mi daha çabuk boşalttınız? Nedenini açıklayınız.
- Kovanızdaki su ile bahçenizdeki fidanları sulayınız. Kaynaklarımızı tasarruflu kullanmamız gerektiğini unutmayınız.

- 1) Berra, evdeki boş akvaryumu su ile doldurmak istedi. Bunun için aşağıdaki ikinci kabı kullandı. Çünkü ikinci kap, diğerlerine göre daha fazla su alıyordu. Böylece akvaryumunu daha çabuk doldurabilirdi.

- 2) Aşağıdaki su kaplarını inceleyelim. En fazla su alan kaptan en az su alan kaba doğru sıralayalım.

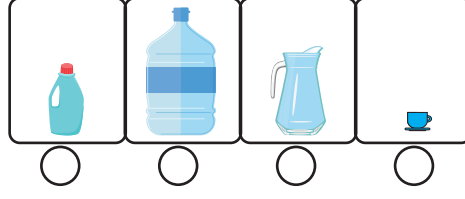

Damacana	Bidon	Su şisesi	Su bardağı	Fincan

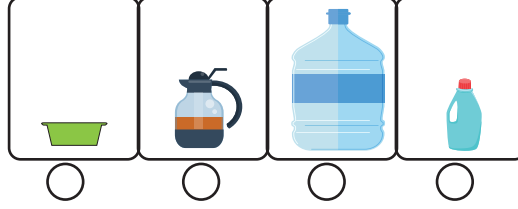

ÇALIŞALIM

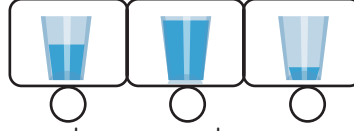
1) Aşağıdaki kaplardan en az su alanı işaretleyiniz.

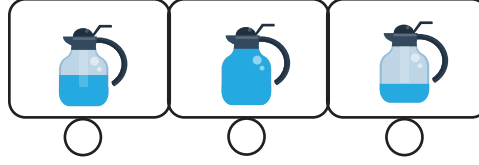
2) Aşağıdaki kaplardan en fazla su alanı işaretleyiniz.

3) Aşağıdaki bardakların hangisinde su miktarı en azdır? İşaretleyiniz.

4) Aşağıdaki kapların hangisinde su miktarı en fazladır? İşaretleyiniz.

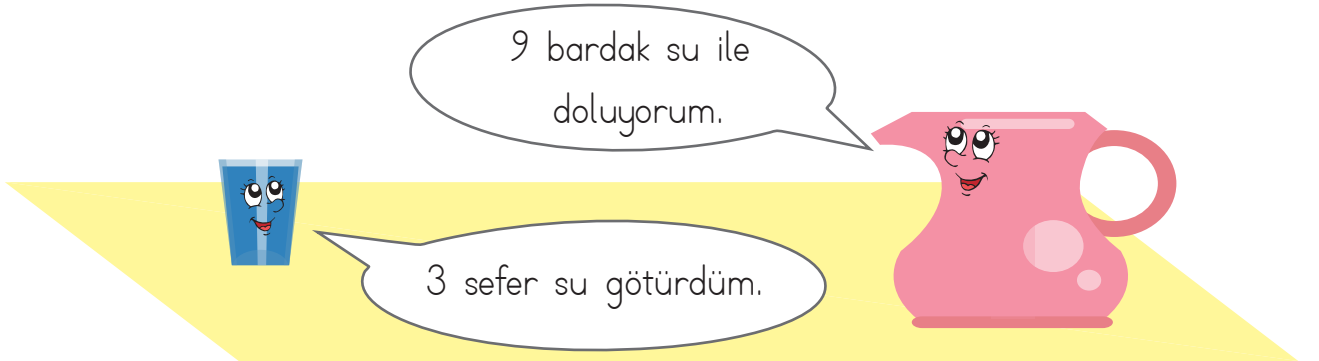

Sıvı Ölçüleri Problemleri Çözelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

✿ Bardak, sürahiyi doldurmak için daha kaç sefer su götürmelidir?

3) Bir varil 20 kova su ile dolmaktadır. Varilin içindeki suyun 10 kovası kullanılırsa varilde kaç kova su kalır?

Çözüm

[illegible]

4) Bir kutudaki süt miktarı, 10 çay bardağı süte eşittir. Enes, kedisine 4 çay bardağı süt vermiştir. Geriye kaç bardak süt kalmıştır?

Çözüm

[illegible]

5) Bir bidondaki su miktarı, 36 bardak suya eşittir. Bidondaki suyun 17 bardağı kullanılmıştır. Geriye kaç bardak su kalmıştır?

Çözüm

[illegible]

6) Erdem ile Furkan bir su deposuna su taşımışlardır. Erdem 12 kova, Furkan ise Erdem'in taşıdığından 3 kova eksik su taşımıştır. Buna göre Erdem ile Furkan su deposuna kaç kova su taşımıştır?

Çözüm

[illegible]

7) Bir tencerede 32 kepçe çorba vardır. Tencereden 12 kepçe çorba içildiğine göre geriye kaç kepçe çorba kalmıştır?

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

🌸 Aşağıdaki ilk 3 soruyu tablodan yararlanarak cevaplayınız. Soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

Su kapları	Aldıkları su miktarı
Bidon	40 su bardağı
Damacana	87 su bardağı
Kova	30 su bardağı
Sürahi	8 su bardağı

1) 1 damacana, 1 sürahiden kaç su bardağı fazla su alır?

Çözüm

[illegible]

2) 2 kova, 1 damacanadan kaç su bardağı az su alır?

Çözüm

[illegible]

3) 1 bidon ve 1 sürahiyi doldurmak için gereken su, kaç su bardağıdır?

Çözüm

[illegible]

4) Bir sürahi 14 çay bardağı su ile dolmaktadır. 2 sürahiyi doldurabilmek için kaç çay bardağı suya ihtiyacımız vardır?

Çözüm

[illegible]

ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ

 Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız. Yanlış olan cümlelerin doğrularını altlarındaki boşluklara yazınız.

1) ( ) Toplama işleminde verilmeyen toplanan geriye doğru sayma ile de bulunabilir.

2) ( ) $26 + 12$ işleminin tahmini sonucu 40'tır.

3) ( ) $37 - 16$ işleminin tahmini sonucu 30'dur.

4) ( ) Matematiksel ifadelerdeki eşitliklerde “eksi” işareti kullanılır.

5) ( ) Çıkarma işleminde farkı tahmin ederken sayılar en yakın onluğa yuvarlanır.

 Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

tahmin - çıkarma - çarpma - 45 - eşitlik - yan yana

6) Toplamada verilmeyen toplananı bulmak için ..... işlemi yapılır.

7) Çıkarma işleminin sonucunu sayıları en yakın olduğu onluğu bularak ..... ederiz.

8) 15 ile 30'un toplamı ..... 'e eşittir.

9) $10 + 5$ işleminin sonucu ile $9 + 6$ işleminin sonucu arasında ..... vardır.

10) Zihinden çıkarma işlemleri ..... da yapılabilir.

 Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

- 11) $\square + 16 = 32$ işleminde verilmeyen toplanan kaçtır? .....
- 12) 75 sayfalık kitabın 50 sayfasını okuyan Hasan'ın okumadığı kaç sayfa kalmıştır? "sorusunun cevabını hangi işlemi yaparak buluruz? .
.....
- 13) $25 + 20 = ?$ işleminin sonucunu Kadir 40, Zeynep 50 ve Meltem 30 olarak tahmin etti. Kimin tahmini gerçek sonuca en yakındır?
.....
- 14) Annem 46 yaşındadır. Ablam annemden 30 yaş küçüktür. Ablam ile annemin yaşları toplamı kaçtır? .....
- 15) Aşağıda verilen zihinden toplama işlemlerinden kaç tanesi yanlıştır?
.....

$16 + 10 = 26$	$28 + 20 = 58$	$54 + 10 = 44$
$12 + 30 = 42$	$25 + 10 = 35$	$19 + 40 = 50$

 Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz. Doğru seçeneği yuvarlak içeri-
sine alınız.

- 16) Bir simit fırınında sabah 56, öğleden sonra 24 simit satılmıştır. Fırın-
da toplam kaç simit satılmıştır?
A) 70 B) 80 C) 81
- 17) Bir minibüsten durakta 5 yolcu indi. Minibüste 8 yolcu kaldı. Durakta
yolcu inmeden önce minibüste toplam kaç yolcu vardır?
A) 13 B) 12 C) 10

18)

$$\begin{array}{r} \square \\ 32 \\ - \\ \hline 16 \end{array}$$

Yukarıdaki çıkarma işleminde eksilen sayı kaçtır?

A) 48

B) 16

C) 50

19) Bir tencere hoşaf ile 6 kâse dolmaktadır. İki tencere dolusu hoşaf ile kaç kâse dolar?

A) 14

B) 12

C) 10

20) Aşağıda verilen eşitliklerden hangisi doğrudur?

A) $34 - 12 = 44 - 22$

B) $54 - 12 = 64 - 20$

C) $30 - 24 = 40 - 36$

3. ÜNİTE

✿ Geometrik Cisimler ve Şekiller

✿ Uzamsal İlişkiler

✿ Geometrik Örüntüler

GEOMETRİK CİSİMLER VE ŞEKİLLER

Geometrik Şekilleri Sınıflandıralım

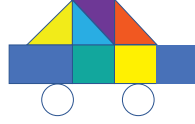
HATIRLAYALIM

Ezgi, bu güzel resmi nasıl yaptın?

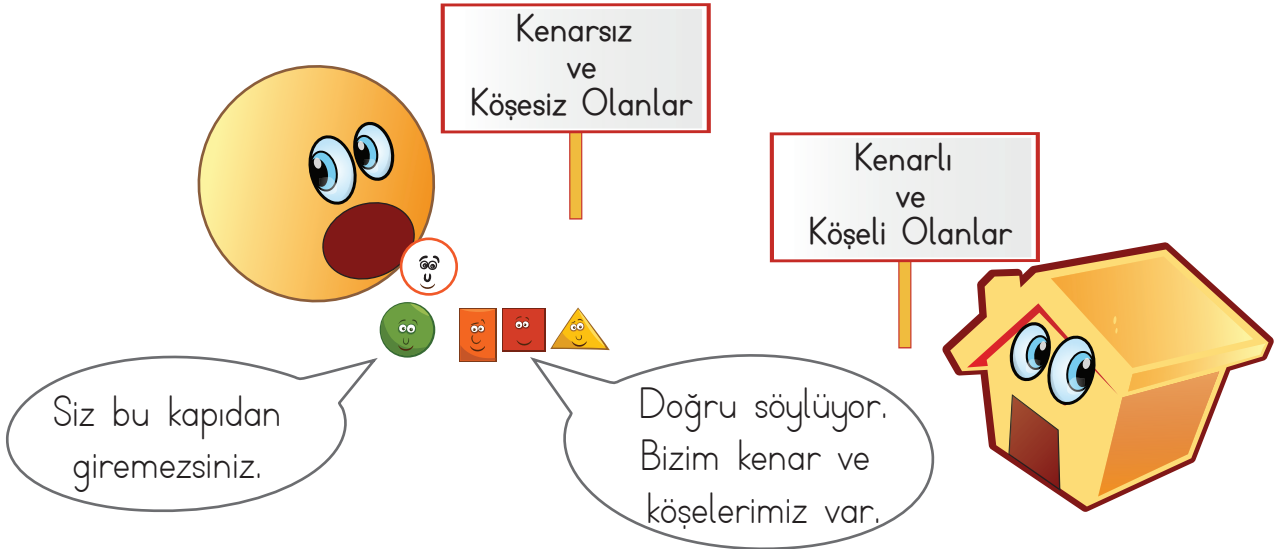
Üçgen, kare, dikdörtgen ve çember kullanarak yaptım.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

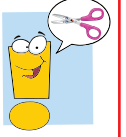

- ❁ Görselde hangi geometrik şekilleri görüyorsunuz?
- ❁ Sizce kare, dikdörtgen ve üçgen niçin kapıdan giremezler?

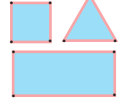

ETKİNLİK SEPETİ

Kenar ve Köşe

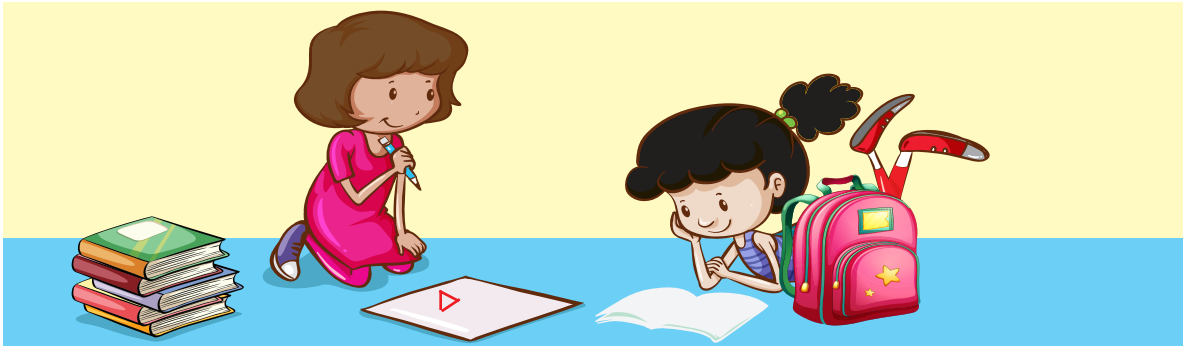
Malzemeler: A4 kâğıdı, makas, mavi el işi kâğıdı, yapıştırıcı, boya kalemleri

Adım Adım Uygulayalım

- Mavi el işi kâğıdınızdan kare, dikdörtgen ve üçgen kesiniz.
- A4 kâğıdınıza mavi el işi kâğıdınızdan kestiğiniz kare, dikdörtgen ve üçgeni yapıştırınız.
- Geometrik şekillerinizin kenarlarını kırmızı kaleminizle çiziniz.
- Geometrik şekillerinizin köşelerini nokta koyarak belirtiniz.
- Çalışmalarınızı sınıf panonuzda sergileyiniz.

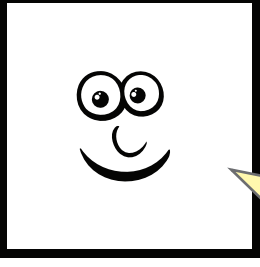
1) Sayı çubuklarıyla kare, dikdörtgen ve üçgen oluşturan Gözde, çember oluşturmamış olduğunu gördü. Arkadaşı Duru, ona şekillerin benzerlikleri olduğu gibi farklı özelliklerinin de olduğunu söyledi. Daha önce bu konuyla ilgili yaptıkları tabloyu gösterdi. Çember ve dairenin kenar ve köşesi olmadığı için sayı çubuklarıyla oluşturmamış olduklarını söyledi.

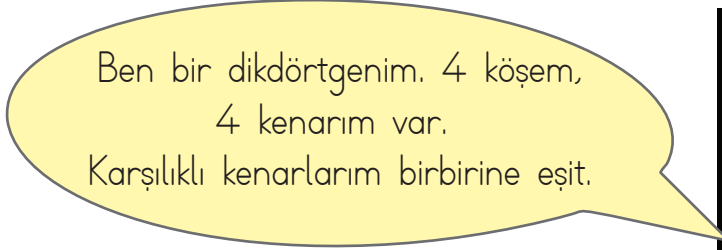
Üç Köşesi ve Üç Kenarı Olanlar	Dört Köşesi ve Dört Kenarı Olanlar	Köşesi ve Kenarı Olmayanlar

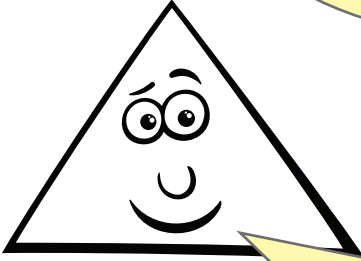
2) Kendilerini tanıtan geometrik şekilleri inceleyelim.

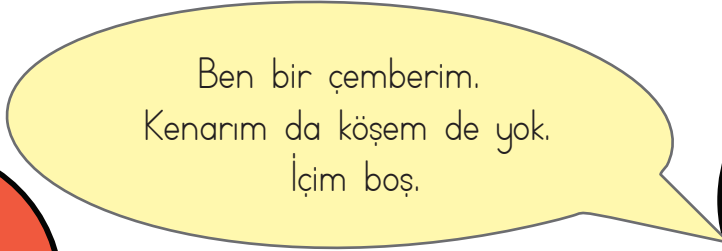
Ben bir kareyim. 4 köşem,
4 kenarım var.
Bütün kenarlarım birbirine eşit.

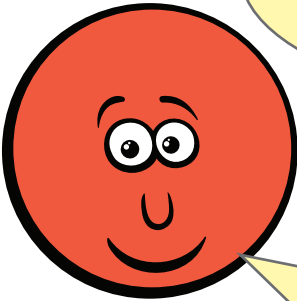
Ben bir dikdörtgenim. 4 köşem,
4 kenarım var.
Karşılıklı kenarlarım birbirine eşit.

Ben bir üçgenim. 3 köşem,
3 kenarım var.

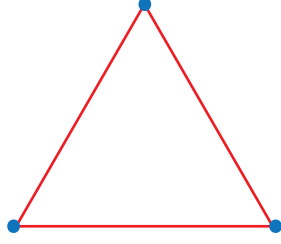
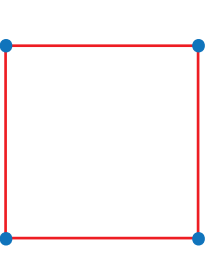
Ben bir çemberim.
Kenarım da köşem de yok.
İçim boş.

Ben bir daireyim.
Kenarım da köşem de yok.
Çemberden farkım
benim içim dolu.

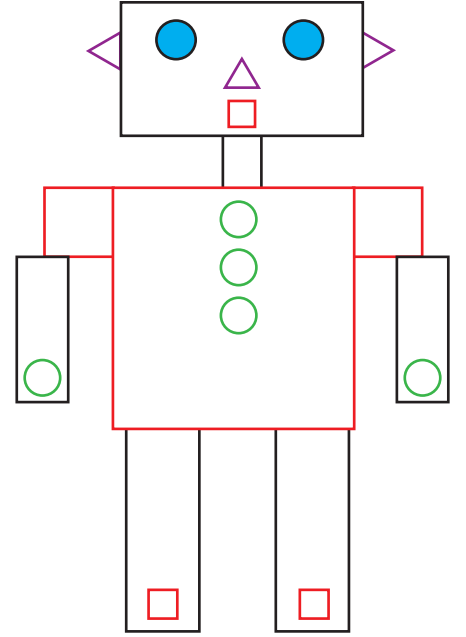

- 3) Aşağıdaki geometrik şekillerin kenarları kırmızı renk ile köşeleri ise mavi renk ile gösterilmiştir. İnceleyelim.

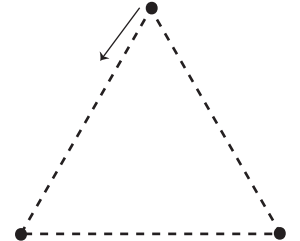
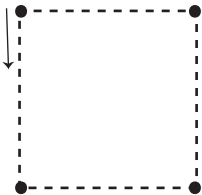
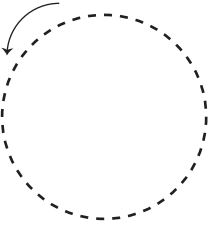
- 4) Ayberk, aşağıdaki geometrik şekilleri kullanarak robot resmi çizdi. Ayberk'in çizdiği robotu inceleyelim.

Kare	
Daire	
Dikdörtgen	
Üçgen	
Çember	

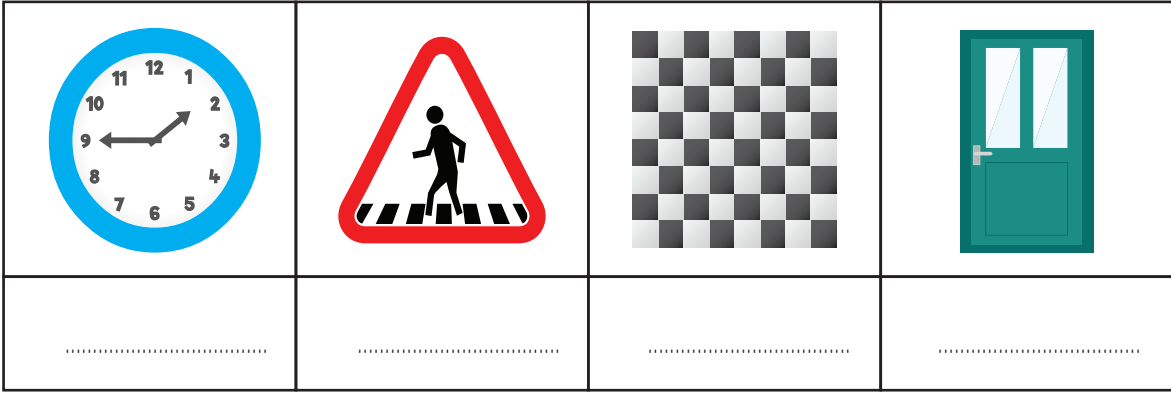
ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıda noktalı verilen şekilleri ok yönünden başlayarak birleştiriniz. Varsa kenarlarını ve köşelerini gösteriniz.

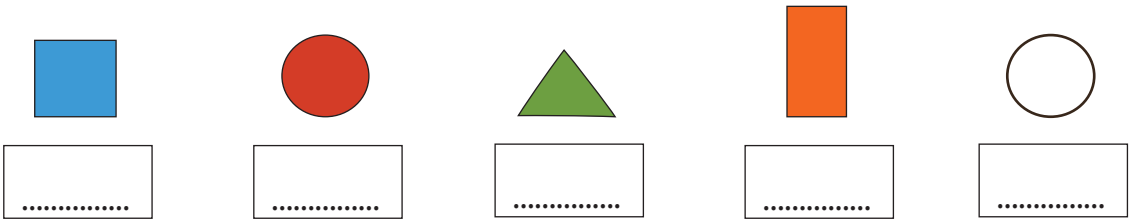
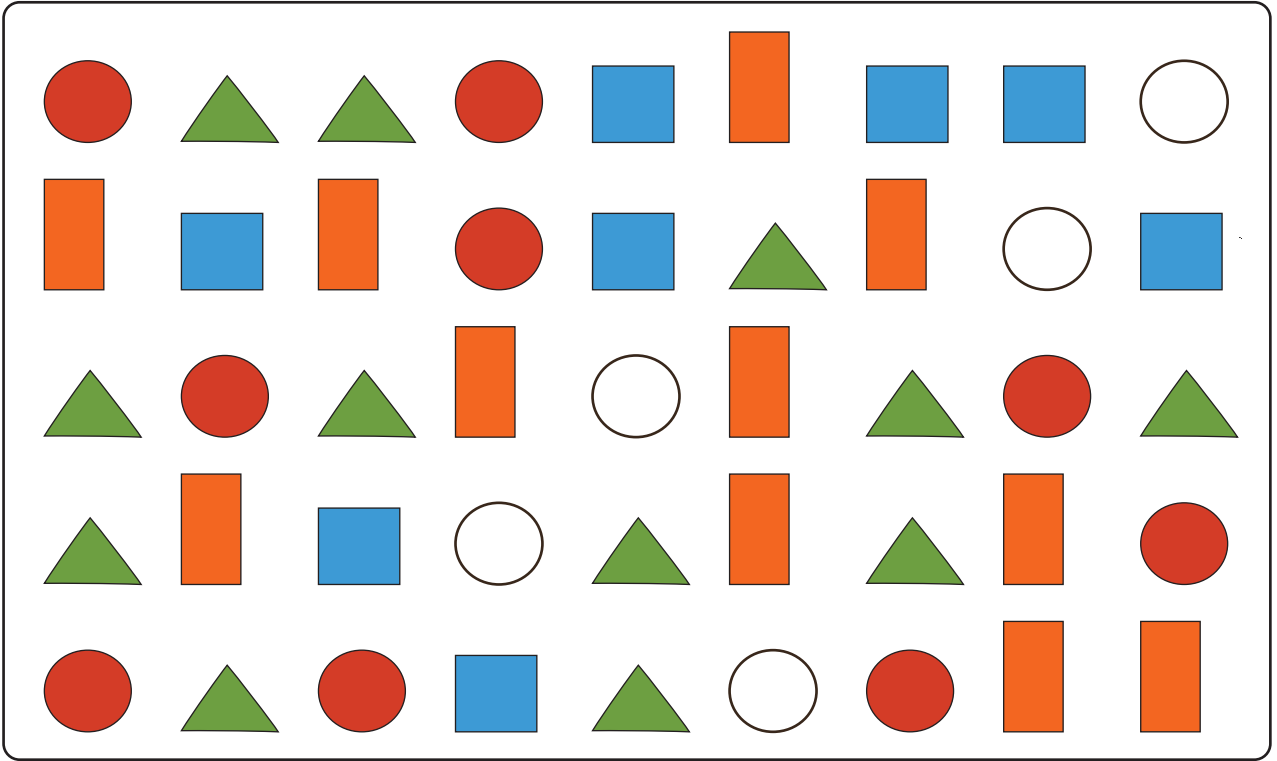

2) Aşağıdaki görseller hangi geometrik şekillere benzemektedir? Altlarına yazınız.

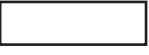

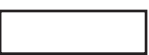

3) Aşağıdaki görselde hangi geometrik şekilden kaçar tane olduğunu bulunuz. Şekillerin altındaki kutulara yazınız.

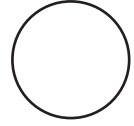
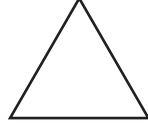
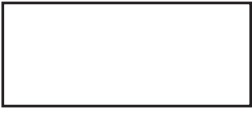

4) Aşağıdaki geometrik şekillerin benzer ve farklı yönlerini yazınız.

Geometrik Şekiller	Farklı Yönleri	Benzer Yönleri
 		
 		
 		
 		
 		

5) Aşağıdaki geometrik şekillerin kenar ve köşe sayılarını yazınız.

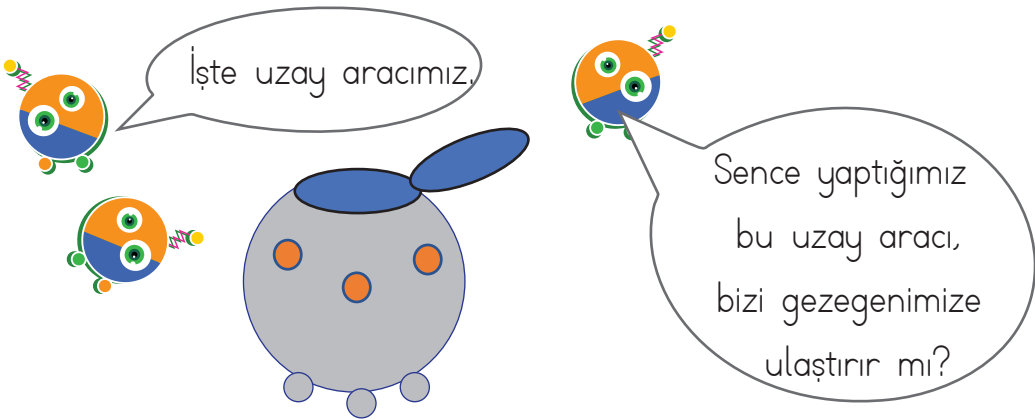
Köşe sayısı : ..... Köşe sayısı : ..... Köşe sayısı : ..... Köşe sayısı : .....

Kenar sayısı : ..... Kenar sayısı : ..... Kenar sayısı : ..... Kenar sayısı : .....

2 Yapılar Oluşturalım

ÖĞRENELİM

→ Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

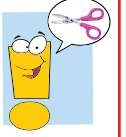
🌸 Üç kafadar robot hangi geometrik şekle benzemektedir?

🌸 Uzay aracı hangi geometrik şekillerden oluşmuştur?

ETKİNLİK SEPETİ

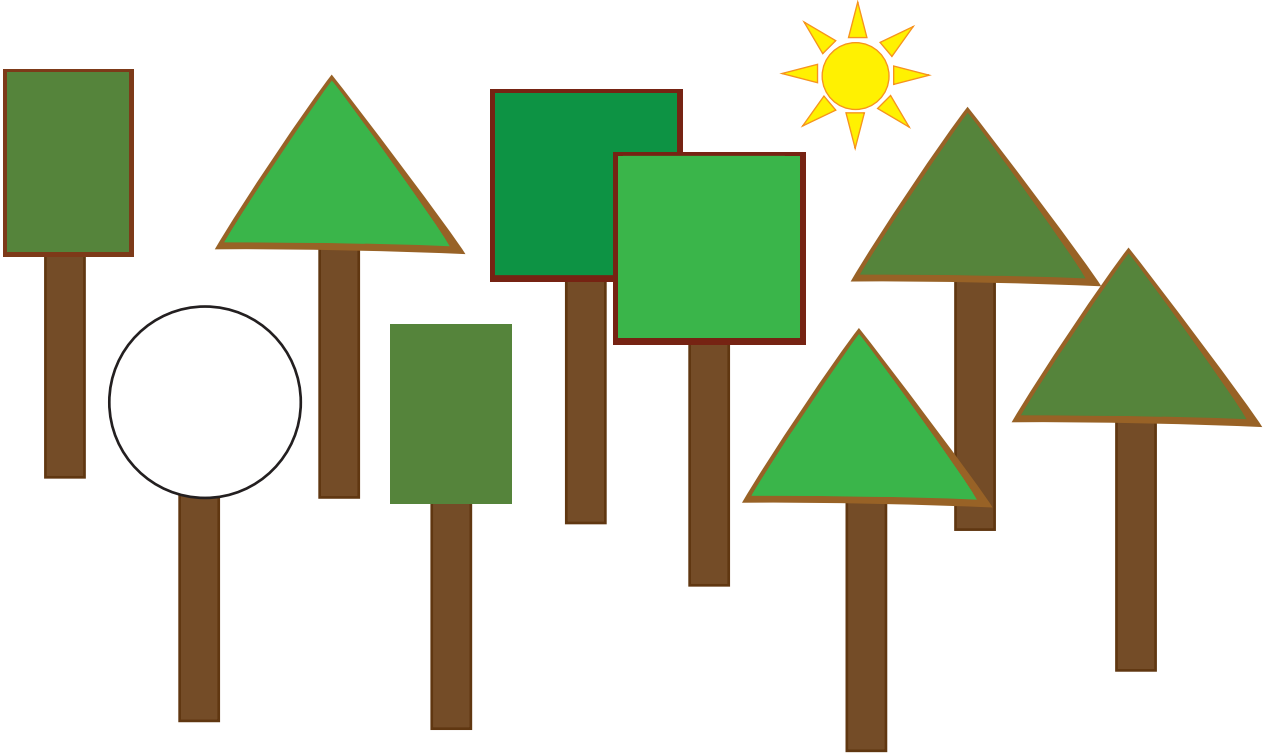
Kartonlarla Yapı Oluşturuyorum

Malzemeler: renkli kartonlar, makas, resim defteri, yapıştırıcı

Adım Adım Uygulayalım

- Renkli kartonlardan geometrik şekiller kesiniz.
- Öncelikle sıranızın üzerinde geometrik şekillerinizden yapılar oluşturunuz.
- Yapılardan en çok beğendiğinizi resim defterinizde oluşturunuz.
- Geometrik şekillerinizi yapıştırınız.

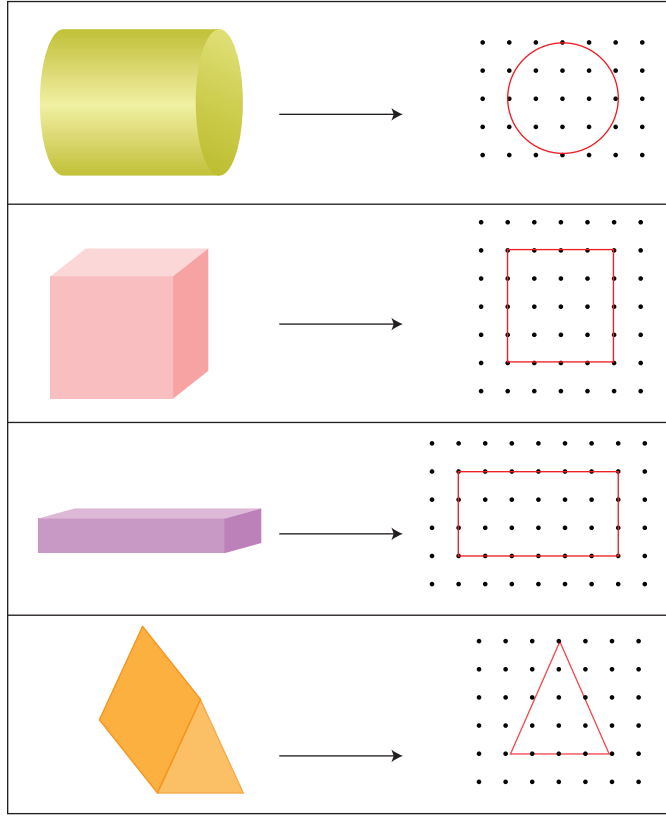
- 1) Resim yapmayı çok seven Furkan, Geometrik Şekiller Ormanı isimli bir resim yaptı. Furkan'ın resminde hangi geometrik şekilden kaçar tane kullandığını bulalım.

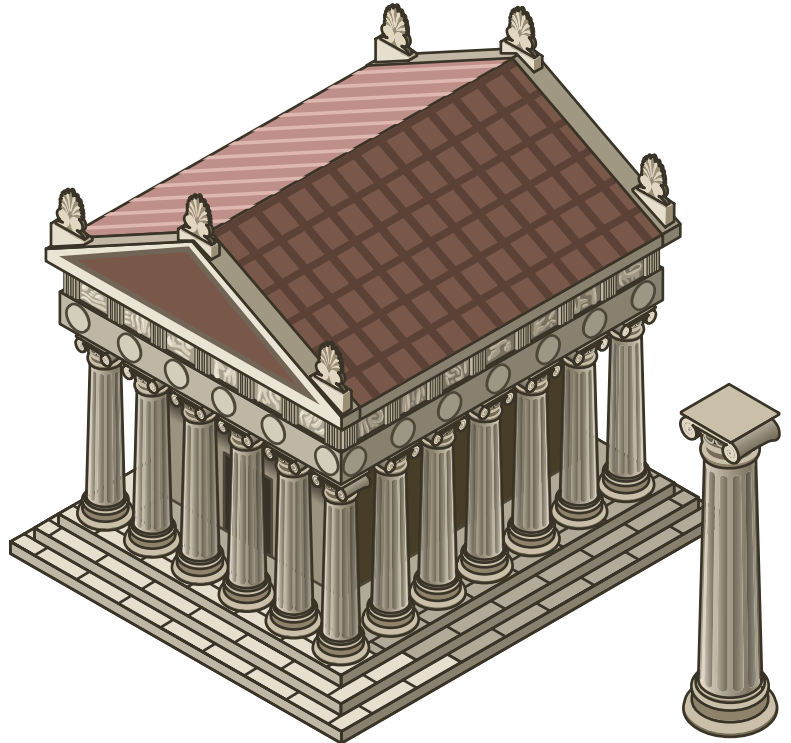
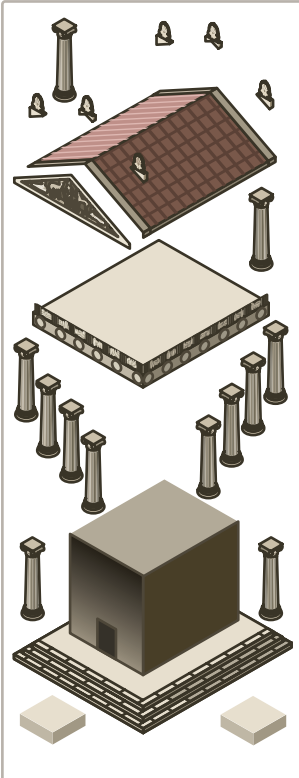
Furkan; resminde 11 tane dikdörtgen, 12 tane üçgen, 2 tane kare, 1 tane çember, 1 tane daire kullanmıştır.

- 2) Aşağıda verilen geometrik cisimlerin bir yüzünü kullanarak oluşturabileceğimiz şekiller yanlarında verilen noktalı kağıtlara çizilmiştir. İnceleyelim.

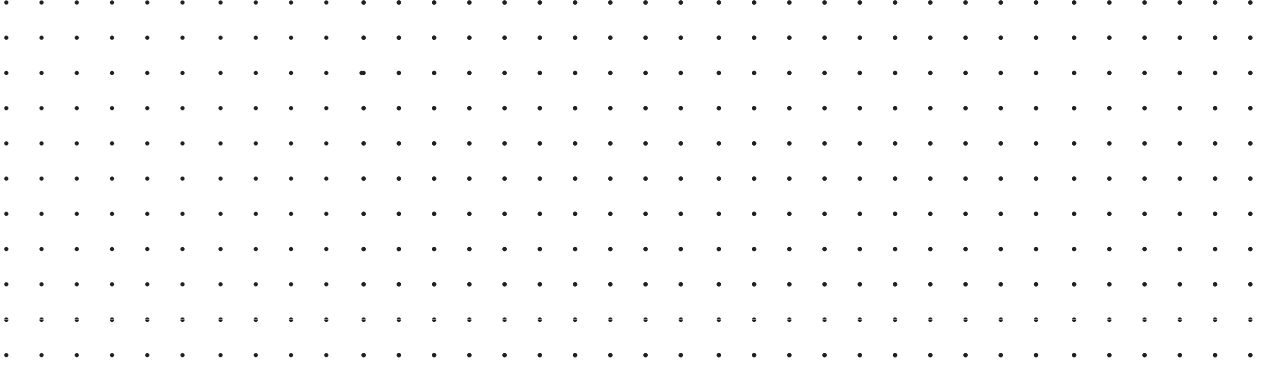
- 3) Eski medeniyetlerde yapılar oluşturulurken geometrik şekil ve cisimlerin özelliklerinden yararlanılmıştır. İnceleyelim.

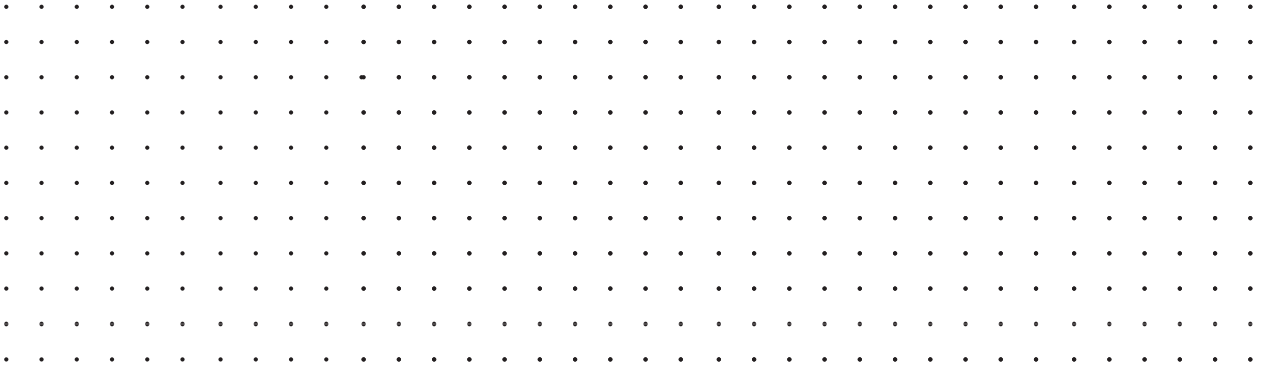

ÇALIŞALIM

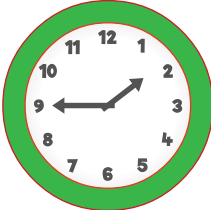

- 1) A4 kâğıdınızdan üçgen modelleri kesiniz. Üçgenlerinizi kullanarak sıranızın üzerinde bir yapı oluşturunuz. Oluşturduğunuz yapının resmini aşağıdaki noktalı kâğıda çiziniz.

- 2) A4 kâğıdınızdan kare, dikdörtgen, daire modelleri kesiniz. Geometrik şekillerinizi kullanarak sıranızın üzerinde yapı oluşturunuz. Oluşturduğunuz yapının resmini aşağıdaki noktalı kâğıda çiziniz.

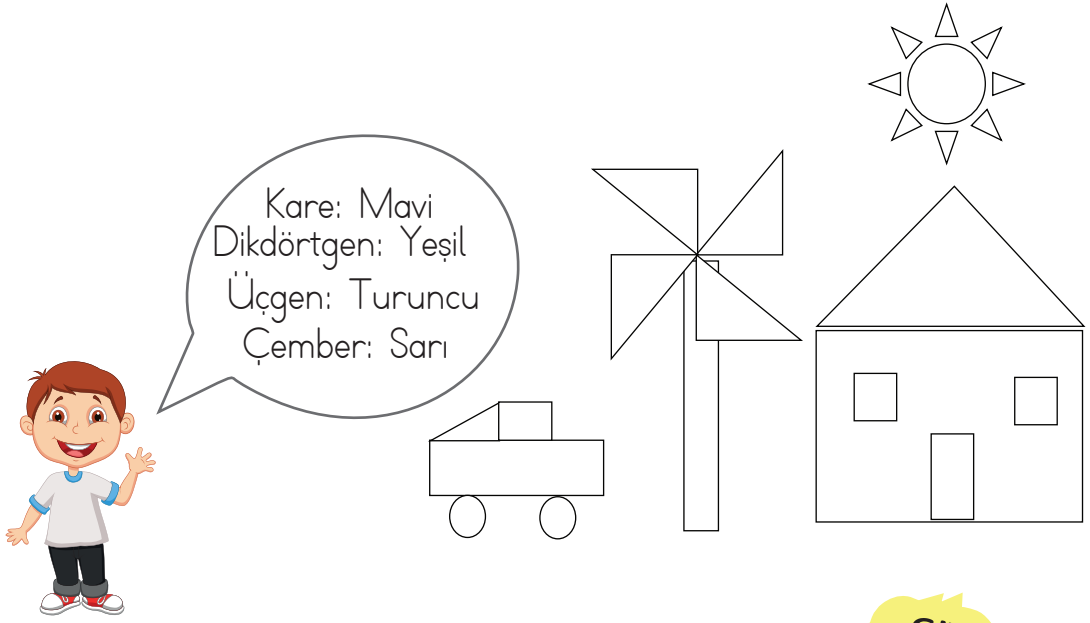

- 3) Aşağıdaki nesneleri kullanarak hangi geometrik şekilleri çizebileceğinizi belirtiniz.

			
.....	.....	.....	.....

4) Aşağıdaki görselde kullanılan geometrik şekilleri istenen renklerde boyayınız.

Geometrik Cisimleri Tanıyalım

küp, kare prizma,
dikdörtgen prizma,
üçgen prizma, küre, silindir

HATIRLAYALIM

Emre, oyuncağın çok güzelmiş.

Ezgi, bu zekâ küpü.
Küp şeklinde olduğundan ve
oyunarken zihnimizi çalıştırdığından
adına zekâ küpü demişler.

ÖĞRENELİM

➔ Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- ✿ Özkan'ın odasında yuvarlanabilen hangi cisimler vardır?
- ✿ Özkan'ın odasında kare ve dikdörtgene benzeyen hangi cisimler vardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Geometrik Cisimler Oluşturuyorum

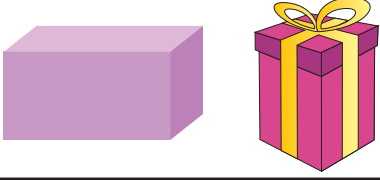

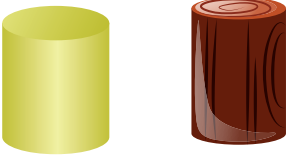

Malzemeler: oyun hamuru, geometrik cisimler takımı

Adım Adım Uygulayalım

- ➔ Geometrik cisimleri inceleyerek farklılıklarını ve benzerliklerini söyleyiniz.
- ➔ Seçtiğiniz bir geometrik cisme çevrenizden örnekler veriniz.
- ➔ Oyun hamurunuzla istediğiniz bir geometrik cismin modelini oluşturunuz.
- ➔ Oluşturduğunuz geometrik cisim modelini tanıtınız.

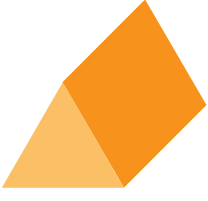
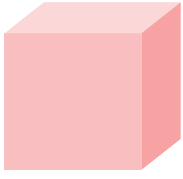

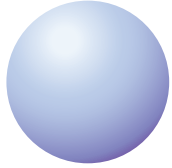

- 1) Aşağıda geometrik cisimler ve bu cisimlere benzeyen nesneler verilmiştir. İnceleyelim.

Küp	Dikdörtgen Prizma
	
Kare Prizma	Üçgen Prizma
	
Silindir	Küre
	

ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıdaki geometrik cisimlerin isimlerini yazınız.

Geometrik Cisimler	İsimler	Geometrik Cisimler	İsimler
	.....		.....
	.....		.....
	.....		.....

2) Aşağıdaki nesneleri benzedikleri geometrik cisimlerle eşleştiriniz.

Nesneler	Geometrik Cisimler
	 Üçgen Prizma
	 Küre
	 Dikdörtgen Prizma
	 Küp
	 Kare Prizma
	 Silindir

Geometrik Cisimlerin Biçimsel Özelliklerini Fark Edelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- Görselde hangi geometrik cismi görüyorsunuz?
- Yerde duran geometrik cisimler ile üst üste konulan geometrik cisimler aynı mı?
- Yerde duran geometrik cisimler üst üste konulduğunda şekilleri değişir mi?

ETKİNLİK SEPETİ

Yerimiz Değişse de Şeklimiz Değişmez

Malzemeler: top, süt kutusu

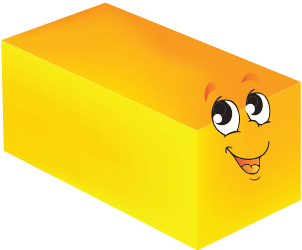
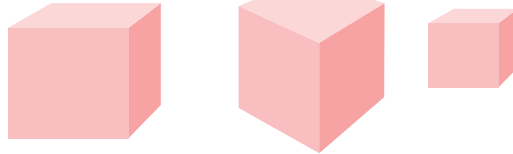
Adım Adım Uygulayalım

- Süt kutusunun ve topun biçimsel özelliklerini arkadaşlarınıza anlatınız.
- Topu sırasıyla süt kutusunun önüne, arkasına, sağına ve soluna koyunuz.
- Topun yeri değiştiğinde biçimsel özelliklerinde ve büyüklüğünde değişiklik oldu mu?
- Süt kutusunu sıranızın üzerine önce dikey sonra yatay koyunuz.
- Süt kutusunun biçimsel özelliklerinde ve büyüklüğünde değişiklik oldu mu?
- Yaptığınız etkinlikten çıkardığınız sonucu arkadaşlarınızla paylaşınız.

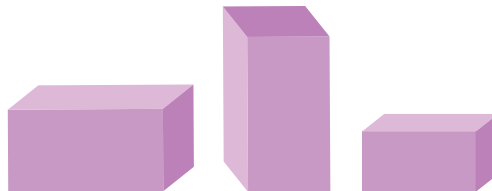
Küp

Büyüklüklerimiz, konumlarımız ve yönlerimiz farklı olsa da hepimiz küpüz.

Kare Prizma

Büyüklüklerimiz, konumlarımız ve yönlerimiz farklı olsa da hepimiz kare prizmayız.

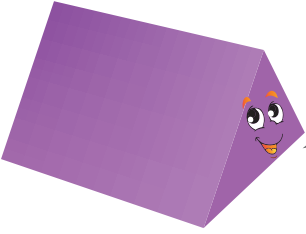
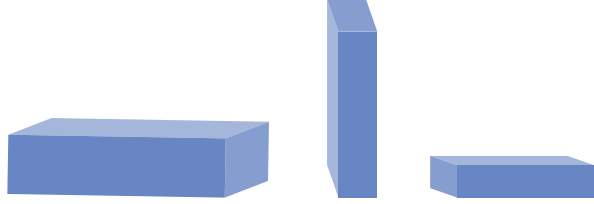

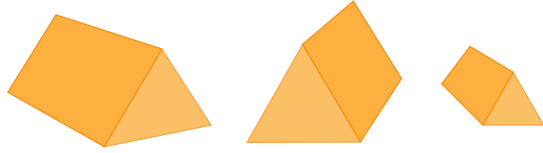
Dikdörtgen Prizma

Büyükliklerimiz, konumlarımız ve yönlerimiz farklı olsa da hepimiz dikdörtgen prizmayız.

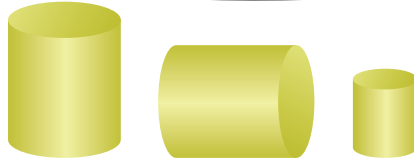
Üçgen Prizma

Büyükliklerimiz, konumlarımız ve yönlerimiz farklı olsa da hepimiz üçgen prizmayız.

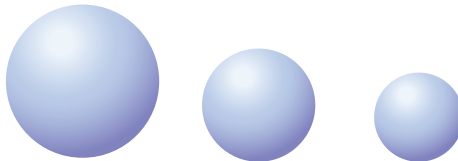
Silindir

Büyükliklerimiz, konumlarımız ve yönlerimiz farklı olsa da hepimiz silindiriz.

Küre

Büyükliklerimiz, konumlarımız ve yönlerimiz farklı olsa da hepimiz küreyiz.

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) Kare ve dikdörtgenin 4 kenarı ve 4 köşesi vardır.
- ( ) Geometrik cisim ve şekillerin yön, konum veya büyüklükleri değiştiğinde biçimsel özellikleri değişmez.
- ( ) Üçgenin köşesi yoktur.
- ( ) Çemberin 3 köşesi vardır.

2) Aşağıdaki boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

köşe - çember - küreye

- a) Portakal, geometrik cisimlerden ..... benzer.
- b) Silindirin bir yüzü kullanılarak ..... çizilebilir.
- c) İki kenarın birleşmesiyle ..... oluşur.

3) Aşağıdaki görsel geometrik cisimlerden hangisine örnek gösterilebilir?

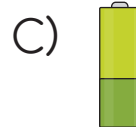

A) Küp

B) Silindir

C) Küre

4) Aşağıdaki nesnelerden hangisi silindire benzemektedir?

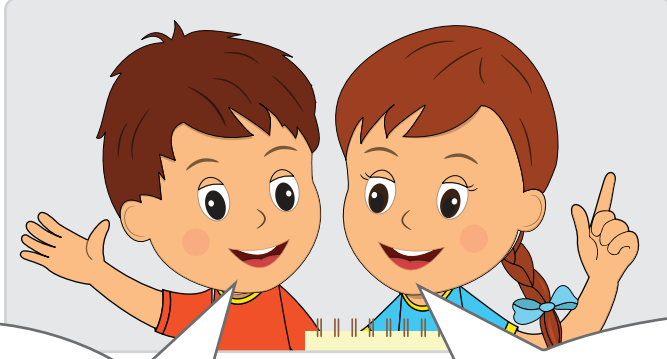

UZAMSAL İLİŞKİLER

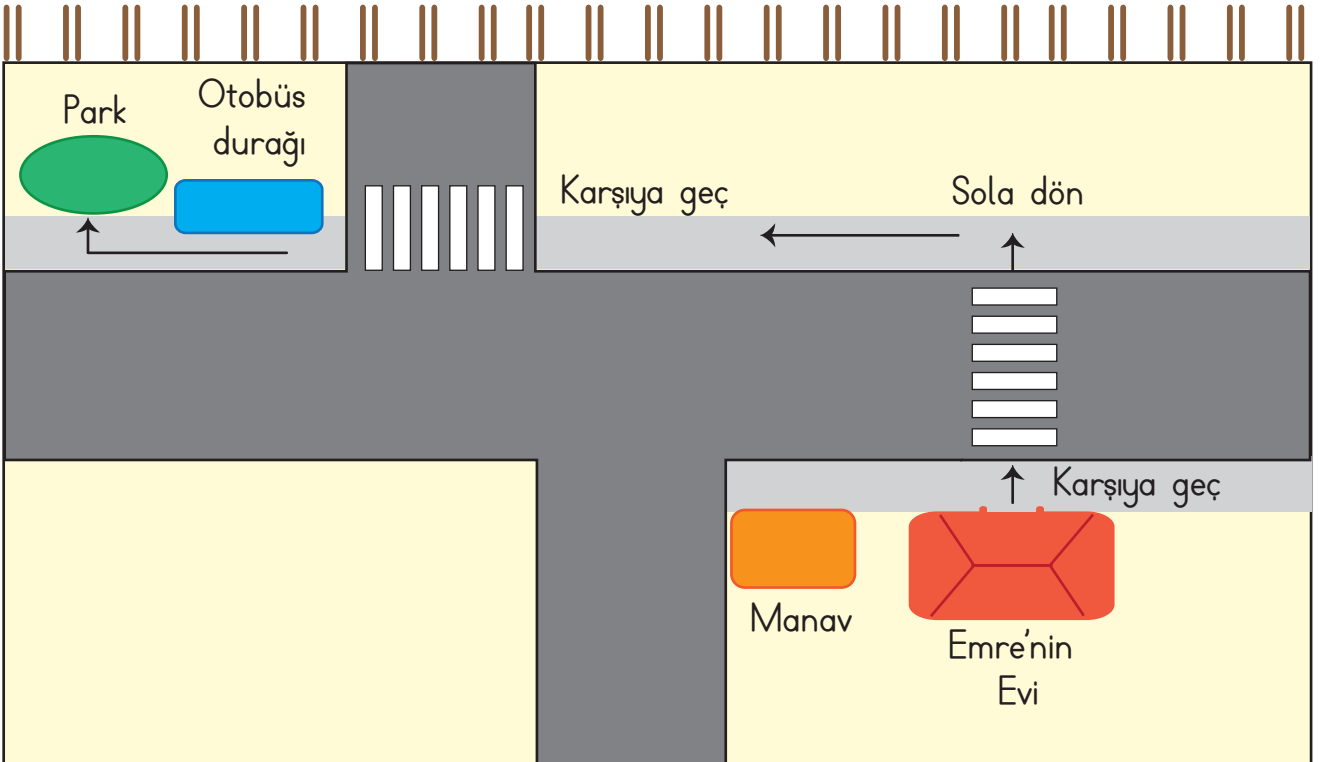
Yer, Yön ve Hareket Belirtelim

HATIRLAYALIM

Ezgi, annemden izin aldım. Hafta sonu çocuk parkına ben de gelebilirim ama parkın yerini bilmiyorum.

Emre, kâğıt üzerinde tarif edeyim. Bir büyüğünle gelmen daha doğru olur.

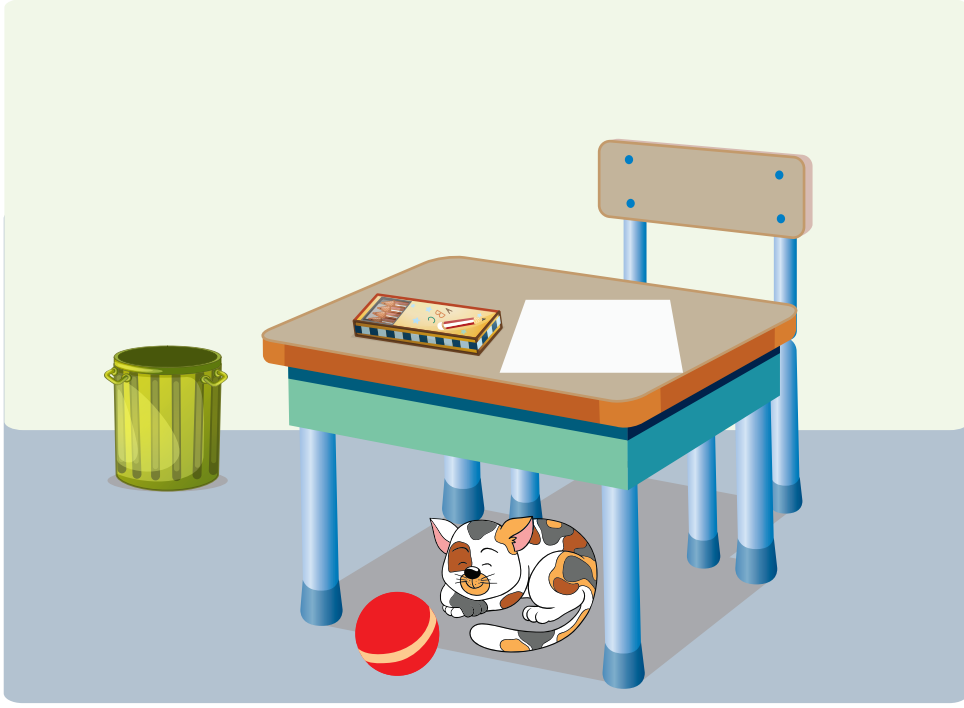

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- ❁ Top kedinin neresindedir?
- ❁ Çalışma masasının üstünde neler vardır?
- ❁ Kâğıt, boya kalemlerinin neresindedir?
- ❁ Kedi masanın neresindedir?

ETKİNLİK SEPETİ

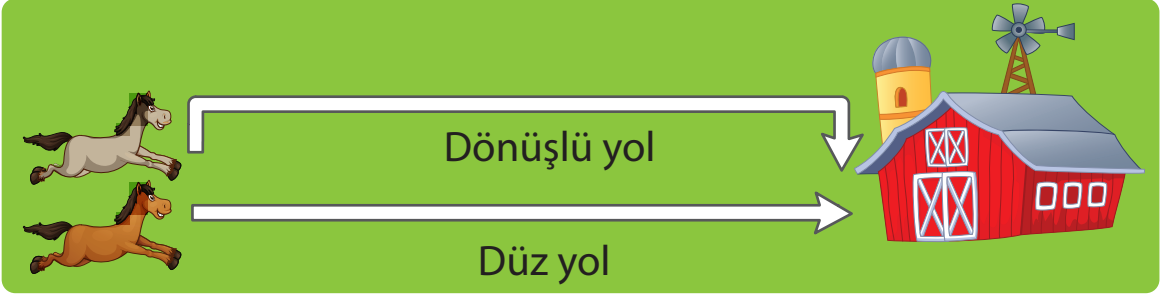
Tarifi Dinliyorum Yerimi Buluyorum

Adım Adım Uygulayalım

- ➔ Öğretmeninizin yardımıyla sıra arkadaşınızın gözlerini bağlayınız.
- ➔ Sınıf kapısında beklemesini isteyiniz.
- ➔ Düz git, sağa dön, sola dön, ileri, geri vb. ifadelerle sıranızın yerini tarif ediniz.
- ➔ Gözleri kapalı olan arkadaşınızın sıranızı bulmasına yardım ediniz.
- ➔ Etkinliği dönüşümlü uygulayınız.

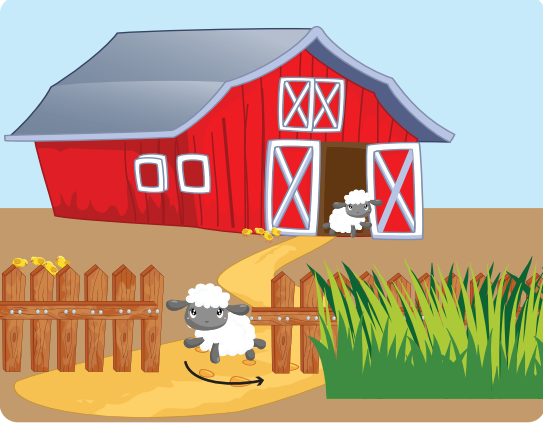
1)

Fırtına ve Rüzgâr çiftliğe gitmek istiyordu. Fırtına düz yolu, Rüzgâr dönüşlü yolu kullandı. Hangisinin çiftliğe daha önce ulaştığını görseli inceleyerek bulalım.

Fırtına, düz yolu kullandığı için Rüzgar'dan önce ulaşmıştır.

2)

Karnı çok acıkan Pamuk, çimenliğe ulaşmak istiyordu ancak nasıl gideceğini bilmiyordu. Arkadaşı Yumak, "Çitlerin önüne kadar ilerle. Sonra kendi etrafında **yarım bir dönüş** yaptığında karşında çimenliği göreceksin." dedi. Pamuk yarım dönüş yaparak çimenliğe ulaştı.

3)

Bu saatin akrebi kendi etrafında **tam bir dönüş** yaptığında hep aynı yere geliyor. Acaba bunun farkında mı?

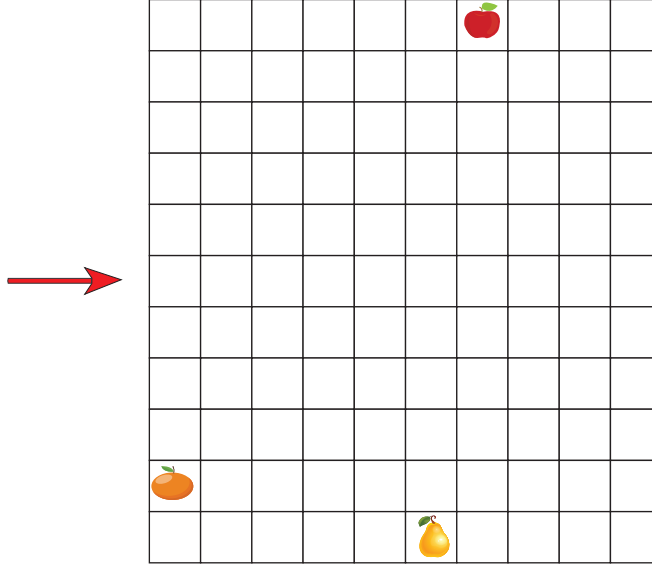
ÇALIŞALIM

- 1) Görseli inceleyiniz. Tablo içindeki kelimeleri kullanarak gördüklerinizi anlatınız.

altında - üstünde - sağında - solunda - içinde - dışında

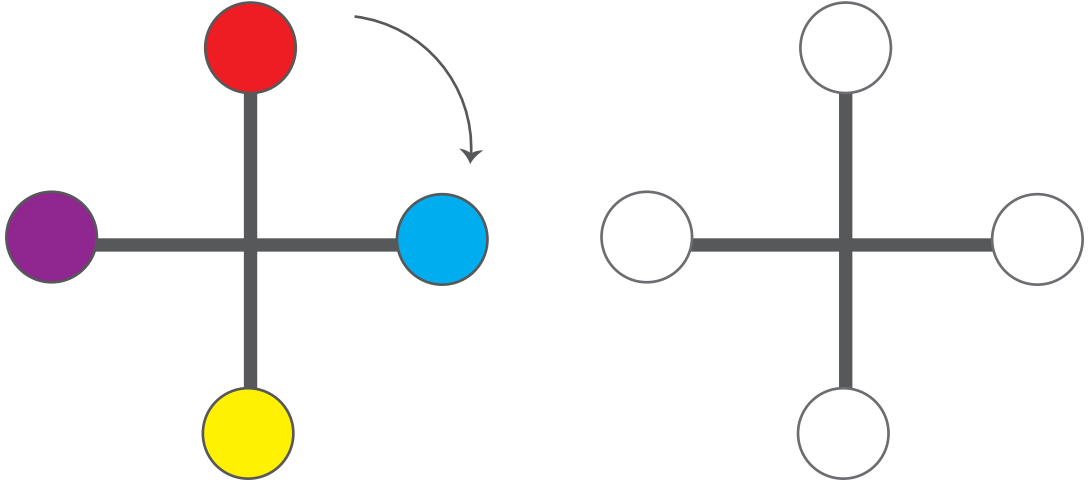
- 2) Aşağıdaki tabloda kutucukları yönergeye göre boyayınız.

- ❁ Ok yönünden sağa doğru 4 kareyi boyayınız.
- ❁ Aşağıya doğru 1 kareyi boyayınız.
- ❁ Sağa doğru 5 kareyi boyayınız.
- ❁ Aşağıya doğru 2 kareyi boyayınız.
- ❁ Sola doğru 3 kareyi boyayınız.
- ❁ Aşağıya doğru 1 kareyi boyayınız.
- ❁ Hangi meyveye ulaştınız? .....

- 3) Aşağıdaki şekli saat yönünde yarım döndürünüz. Hangi daire, hangi renk olur? Boyayarak gösteriniz.

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- ➔ Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Soruları görsele göre cevaplayınız.

- 🌸 Mert, kendi etrafında tam dönüş yaptığında hangi nesneyi görür?

- 🌸 Mert, kendi etrafında sağa doğru yarım dönüş yaptığında hangi nesneyi görür?

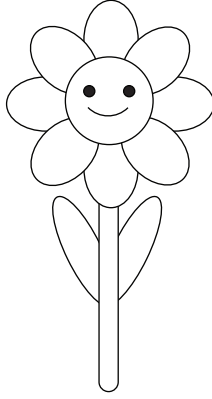
Simetrik Şekilleri Öğrenelim

ÖĞRENELİM

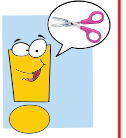

Bu yıldızı kestiğimde
iki eş parça elde
eder miyim?

1) Siz de aşağıdaki şekli iki eş parçaya ayırabilir misiniz?

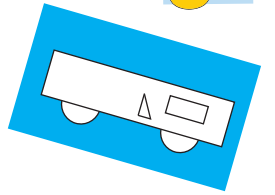

ETKİNLİK SEPETİ

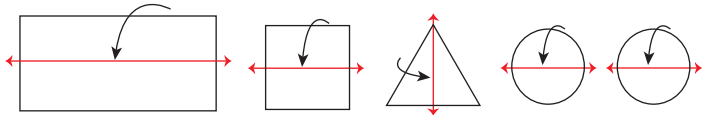
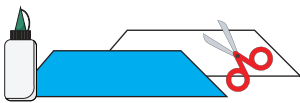
Simetri Otobüsü Yapalım

Malzemeler: A4 kâğıdı, renkli karton, makas, yapıştırıcı

Adım Adım Uygulayalım

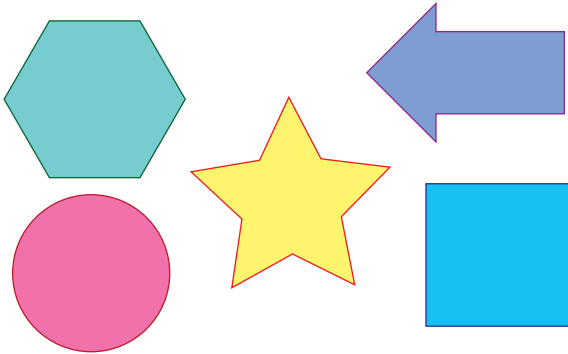
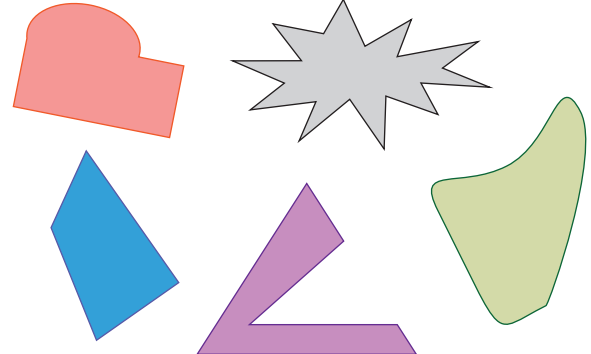
- ➔ A4 kâğıdınıza birer tane üçgen, kare, dikdörtgen; iki tane daire çiziniz.
- ➔ Çizdiğiniz şekilleri kesiniz, ortalarından iki eş şekilde katlayınız.

- ➔ Katladığınız şekilleri, renkli kartona otobüsü oluşturacak şekilde sırasıyla yapıştırınız.

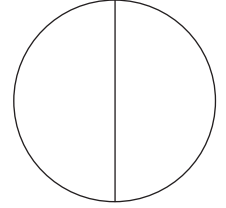
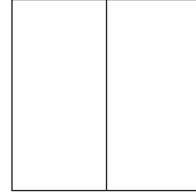
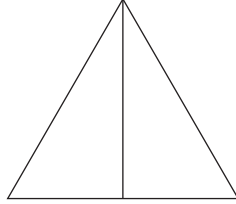
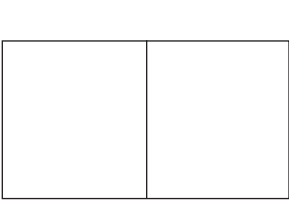

2)

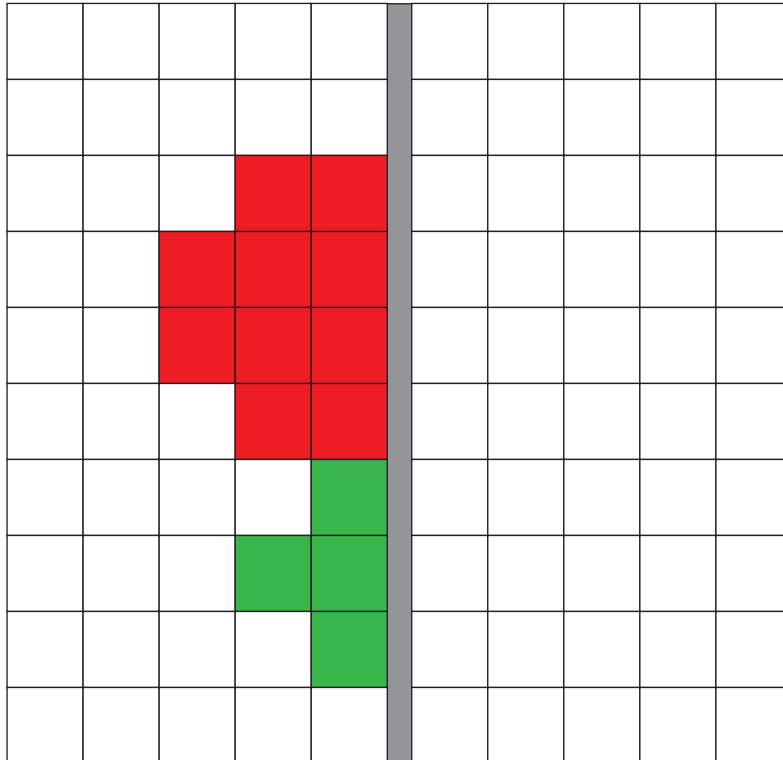
	
Yukarıdaki şekiller iki eş parçaya ayrılabilir yani simetrikler.	Yukarıdaki şekiller iki eş parçaya ayrılamazlar yani simetrik değildirler.

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki şekillerin eş parçalarından bir tanesini boyayınız.

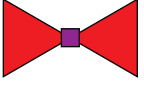
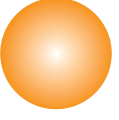

2) Yarısı verilen şeklin eş parçasını çizip boyayınız.

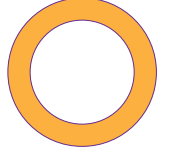

3) Aşağıdaki şekilleri eşleştiriniz.

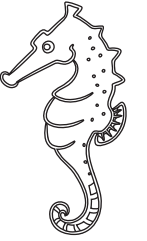
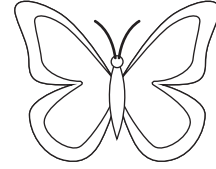
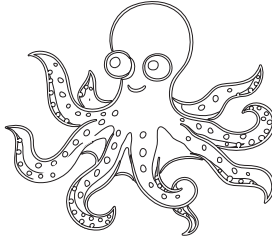
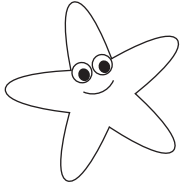
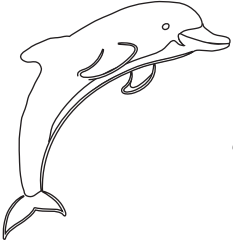

Simetrik
Şekiller

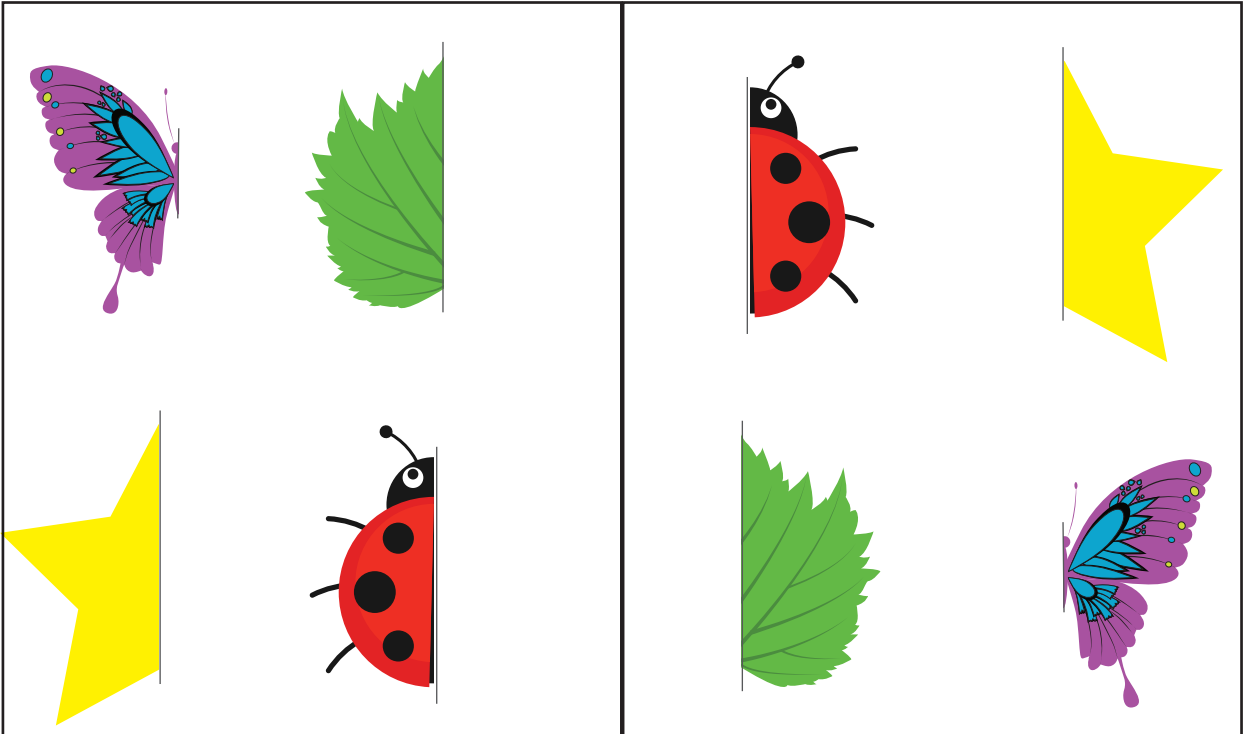
Simetrik
Olmayan
Şekiller

4) İki eş parçaya ayrılabilen görselleri boyayınız.

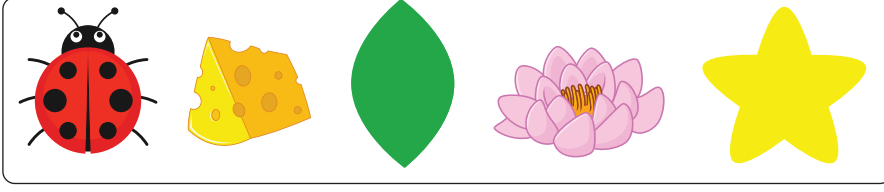
5) Tablonun sol tarafında verilen şekilleri eşleriyle eşleştiriniz.

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki tablo içerisindeki şekillerden kaç tanesi iki eş parçaya ayrılabilir?

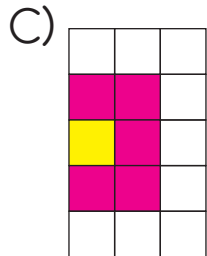
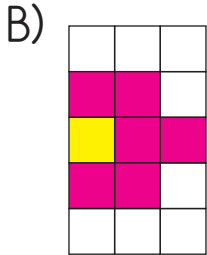
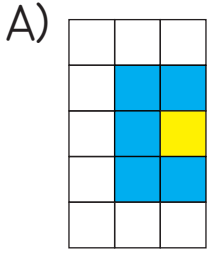
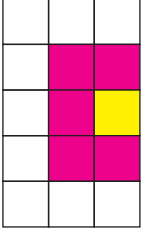

A) 5

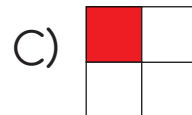
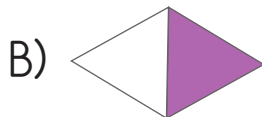
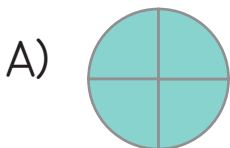
B) 4

C) 3

2) Yanda yarısı verilen şeklin eş parçası aşağıdakilerden hangisidir?

3) Aşağıdaki şekillerden hangisinin eş parçalarından bir tanesi boyalıdır?

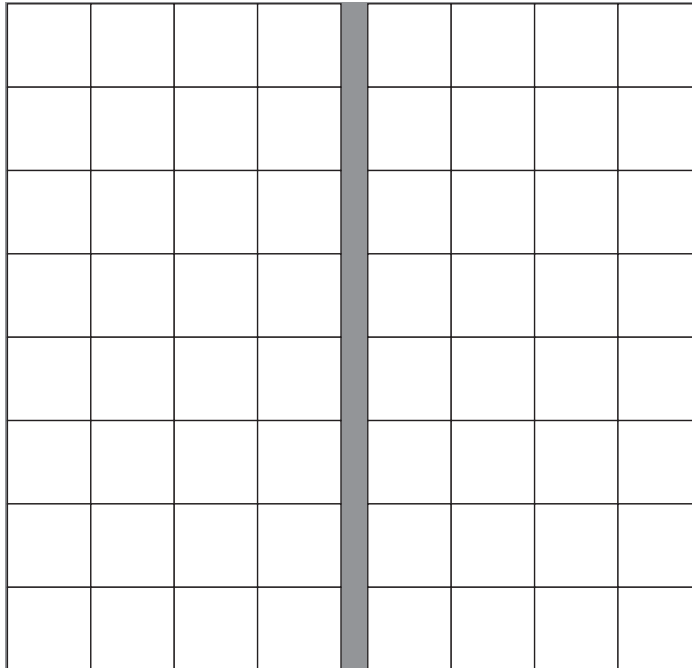
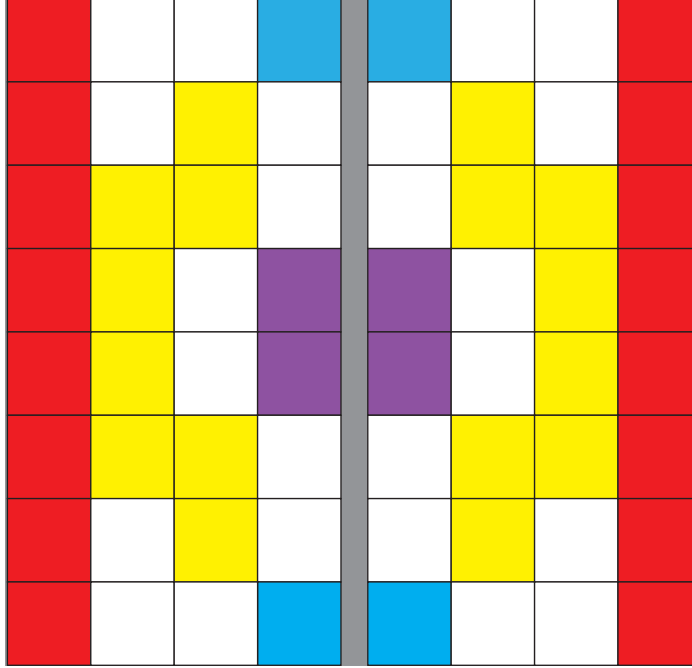

Bir Sen, Bir Ben

Furkan ve Hasret “Bir Sen, Bir Ben” adını verdikleri bir oyun buldular. Aşağıdaki kareli kâğıdı çizerek iki eş parçaya ayırdılar. Sırayla birinin kendi alanına yaptığı boyamayı, diğeri de kendi alanında aynı yere yaptı. Ortaya çıkan resmi çok beğendiler.

Siz de sıra arkadaşınızla böyle bir çalışma yapabilirsiniz.

GEOMETRİK ÖRÜNTÜLER

Örüntü Oluşturalım

HATIRLAYALIM

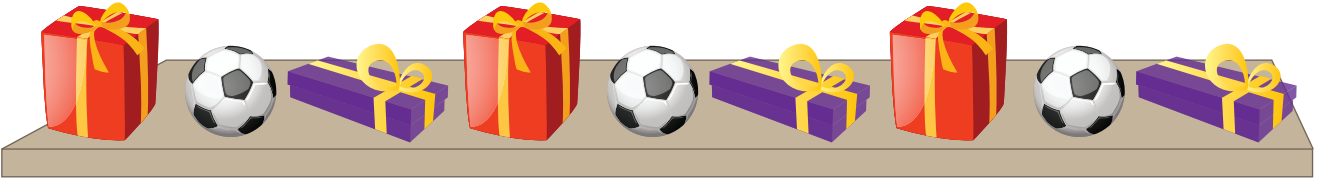
Emre, çiçeğimin rengini beğendin mi?

Çok estetik olmuş Ezgi, tebrik ederim. Bir kırmızı, bir sarı örüntü oluşturmuş.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

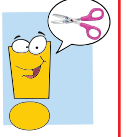

Sizce, yukarıdaki nesneler belli bir düzen içinde sıralanmış mıdır? Söyleyiniz.

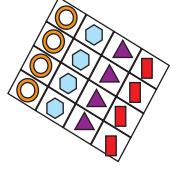

ETKİNLİK SEPETİ

Örüntü Oluşturalım

Malzemeler: A4 kâğıdı, renkli kartonlar, yapıştırıcı, makas

Adım Adım Uygulayalım

- A4 kâğıdına büyük bir kare çiziniz.
- Çizdiğiniz kareye, yukarıdan aşağıya ve sağdan sola çizgiler çizerek toplam 16 kare oluşturunuz.
- Renkli kartonlarınızla istediğiniz renklerde geometrik şekiller çizip kesiniz.
- Kestiğiniz şekilleri çizdiğiniz karelerin içine, örüntü oluşturacak şekilde yapıştırınız.
- Yaptığınız çalışmaların matematiğin estetik yönüne güzel bir örnek olduğunu fark ettiniz mi?

- 1) Aşağıdaki geometrik şekillerin nasıl sıralandığını inceleyelim. Örüntünün kuralını bulalım.

 Örüntünün kuralı: dikdörtgen, üçgen, kare...

- 2) Aşağıdaki örüntüyü inceleyelim. Örüntünün kuralını yazalım.

 Örüntünün kuralı: üçgen, ters üçgen, dikdörtgen, çember...

- 3) Aşağıdaki örüntüyü inceleyelim. Örüntünün kuralını yazalım.

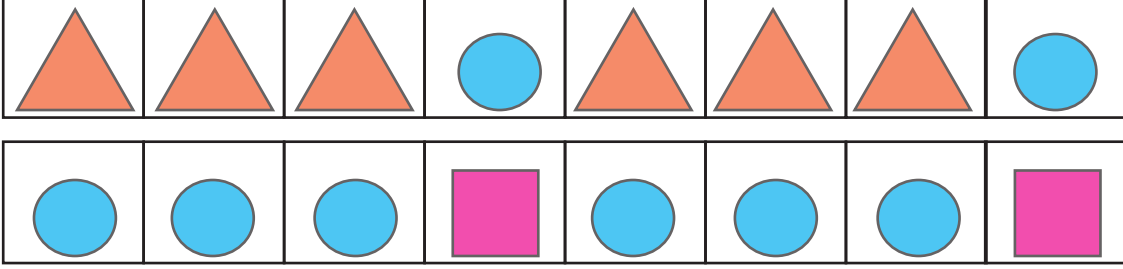
 Örüntünün kuralı: 1 mor, 2 sarı, 1 yeşil...

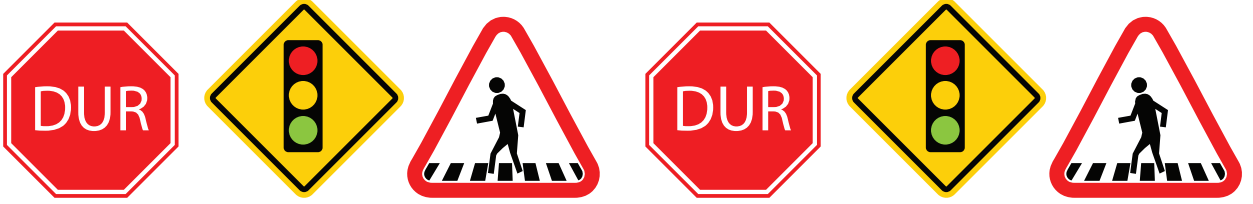
Bilgi Bulutu: Örüntü, sayı veya şekillerin belli bir kurala göre dizilmesidir.

4) Aşağıda aynı kurala sahip iki farklı örüntü oluşturulmuştur. İnceleyelim.

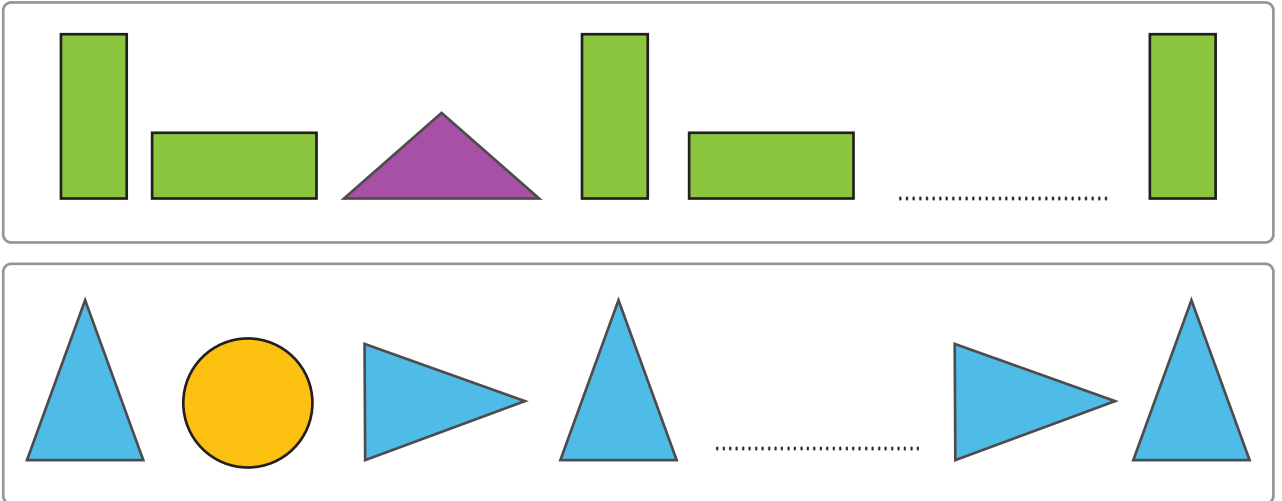
ÇALIŞALIM

1) Hasan, trafik işaretleri oyuncaklarıyla oynarken örüntü oluşturmuştur. Örüntüyü inceleyip kuralını yazınız.

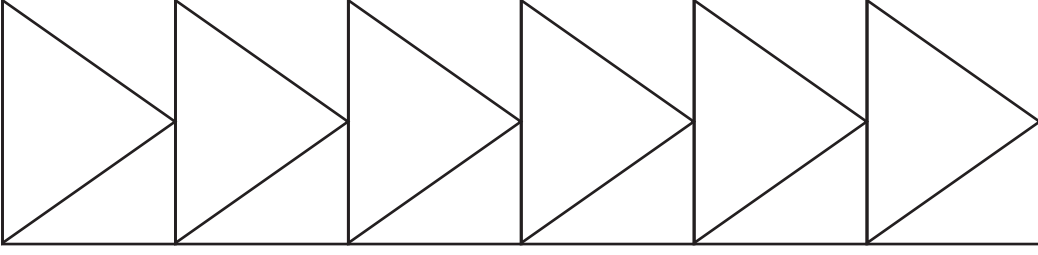
Örüntünün kuralı: .....

2) Aşağıdaki örüntüleri inceleyiniz. Boş bırakılan yerleri uygun şekillerle tamamlayınız.

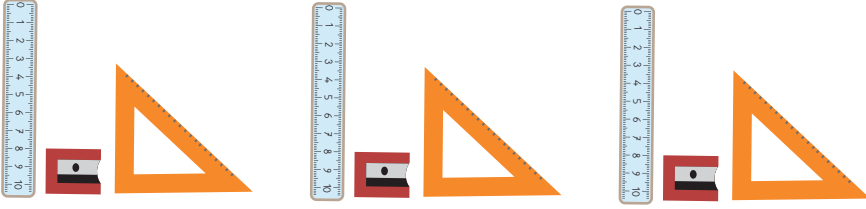

3) Aşağıdaki deseni 3 farklı renk kullanarak boyayıp örüntü oluşturunuz.

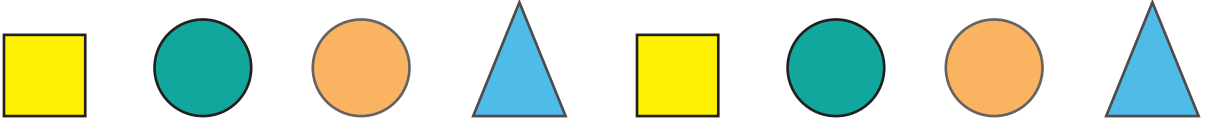

4) Aşağıdaki örüntüyü inceleyiniz.

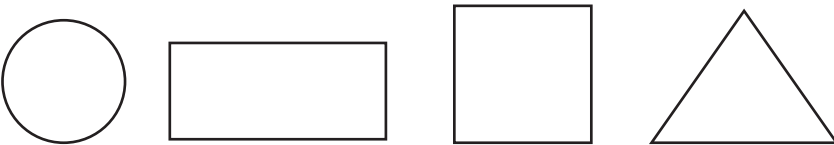

✿ Siz de sıranızın üzerinde farklı malzemelerle aynı kurala uygun bir örüntü oluşturunuz.

5) Aşağıdaki örüntünün kuralını bularak aynı kurala uygun yeni bir örüntü oluşturunuz.

6) Aşağıdaki şekilleri kullanarak örüntü oluşturup boyayınız.

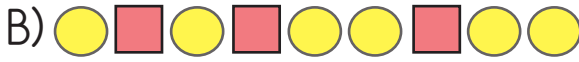

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki örüntünün kuralına uygun başka bir örüntü oluşturunuz.

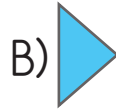
2) Aşağıdakilerden hangisi örüntü **oluşturmaz**?

3)

Yukarıdaki örüntüde “?” yerine aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız. Yanlış olan cümlelerin doğrularını altlarındaki boşluklara yazınız.

1) ( ) Geometrik şekillerde kenarların birleştiği yere köşe denir.

2) ( ) Örüntü, sayı veya şekillerin belli bir kurala göre dizilmesidir.

3) ( ) Dairenin iki köşesi vardır.

4) ( ) Kare, iki eş parçaya ayrılabilirdi için simetriktir.

5) ( ) Üçgen prizmanın bir yüzü ile kare çizilebilir.

🌸 Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

kare – içinin – piller – yapılar – üçgenin – dikdörtgen

6) Geometrik cisimlerden küpün bir yüzü boyandığında ..... elde edilir.

7) Geometrik cisimlerden ..... üç kenarı, üç köşesi vardır.

8) Silindire benzeyen ..... vardır.

9) Eski medeniyetlerde ..... oluşturulurken geometrik şekil ve cisimlerin özelliklerinden yararlanılmıştır.

10) Dairenin çemberden farkı ..... dolu olmasıdır.

🌸 Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

11) Silginizi sırasıyla sıranızın üzerine, kalem kutunuzun içine koyduğunuzda silginizin özellikleri değişir mi? .....

12) Sıranızın üzerinde olan iki tane nesneyi yazınız. ....

13) Aşağıdaki örüntüde boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

14)
Yukarıdaki örüntünün kuralına uygun bir örüntü de siz oluşturunuz.
.....

15) Kare ve dikdörtgenin benzer özellikleri nelerdir?
.....

🌸 Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz. Doğru seçeneği yuvarlak içerisine alınız.

16) Aşağıdaki şekillerden hangisi iki eş parçaya **ayrılmaz**?

17)

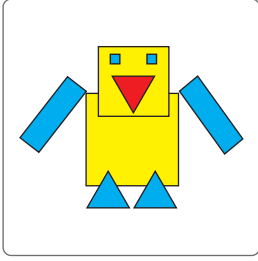
Yandaki görsele göre Gürkan, kendi etrafında yarım dönüş yaptığında kaç numaralı oyuncacı görür?

A) 4

B) 3

C) 1

18)

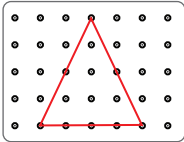
Yandaki görsel oluşturulurken aşağıdaki geometrik şekillerden hangisi **kullanılmamıştır**?

A) Kare

B) Dikdörtgen

C) Çember

19)

Yandaki görselde yer alan noktalı kâğıt üzerindeki üçgeni aşağıdaki prizmalardan hangisiyle çizebiliriz?

A) Üçgen prizma

B) Küre

C) Küp

20)

Yandaki görsele ait aşağıdaki bilgilerin kaç tanesi doğrudur?

1) Mor ile gösterilen yerler köşedir.

2) Yeşil ile gösterilen yerler kenardır.

3) Görsel bir dikdörtgendir.

A) 1

B) 2

C) 3

4. ÜNİTE

✿ Doğal Sayılarla Çarpma İşlemi

$$2 \times 6 = 12$$

✿ Doğal Sayılarla Bölme İşlemi

$$12 \div 3 = 4$$

DOĞAL SAYILARLA ÇARPMA İŞLEMİ

Toplama ve Çarpma Arasındaki İlişkiyi Öğrenelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

Uğur böceklerinin her birinde kaçar tane benek vardır?

4 uğur böceğinde toplam kaç benek vardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Kaç Tane Kalem Var?

Malzemeler: 5 tane plastik bardak, kalemler, defter

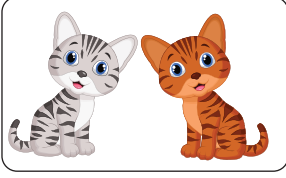
Adım Adım Uygulayalım

- 3 tane bardağın her birine dörder tane kalem koyunuz.
- Bardakların içindeki kalemlerin toplamını, toplama işlemiyle ve ritmik sayma yaparak bulunuz.
- Bardak sayılarını ve içlerindeki kalem sayılarını değiştirerek etkinliği devam ettiriniz.
- Örneğin 5 bardak ve içlerine üçer kalem, 4 bardak ve içlerine beşer kalem, 2 bardak ve içlerine beşer kalem.

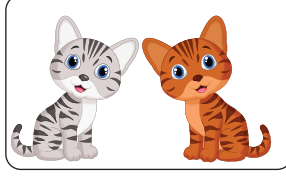

1) Aşağıdaki örneği inceleyelim.

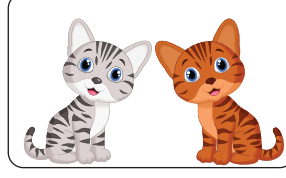
1. grup

2. grup

3. grup

3 grup kedi vardır.

Her grupta 2 kedi vardır.

Toplam kedi sayısını bulalım.

Toplam kedi sayısını bulmak için her grupta bulunan kedi sayılarını toplayalım.

$2 + 2 + 2 = 6$ kedi vardır.

Kedilerin sayısını tekrarlı toplama işlemi yerine, çarpma işlemi yaparak bulabiliriz.

3 tane 2'nin toplamı, 3 ile 2'nin çarpımına eşittir.

3 kere 2, 6 eder.

Bilgi Bulutu: Çarpma işlemi tekrarlı toplamadır. Terimleri aynı olan toplama işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.

2) Aşağıdaki fincanlar üçerli 4 gruba ayrılmıştır. Toplam kaç fincan olduğunu bulalım.

$3 + 3 + 3 + 3 = 12$ —————> Toplama işlemi

Yaptığımız toplama işlemini çarpma işlemi şeklinde gösterelim.

4 tane 3, 12 eder.

4 kere 3, 12 eder.

$4 \times 3 = 12$ —————> Çarpma işlemi

3) Aşağıdaki tabakların her birinde 5 armut vardır. 5 tabakta toplam kaç armut olduğunu bulalım.

5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 25 armut vardır.

5 tane 5, 25 eder.

5 kere 5, 25 eder.

5 x 5 = 25 eder.

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki çiçeklerin sayısını örnekteki gibi toplama işlemiyle bulunuz. Çarpma işlemi şeklinde yazınız.

	$4 + 4 = 8$	2 tane 4 2 kere 4 2×4
	.....	....
	.....	....
	.....	....

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

Aşağıdaki toplama işlemlerini örnekteki gibi çarpma işlemi şeklinde yazınız.

$$4 + 4 + 4 + 4$$
$$4 \times 4$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2$$
$$\dots \times \dots$$

$$9 + 9 + 9$$
$$\dots \times \dots$$

$$5 + 5$$
$$\dots \times \dots$$

2 Çarpma İşlemini Öğrenelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- Çocuklar kaçar kişilik gruplara ayrılmıştır?
- Çocuklar kaç grup oluşturmuştur?
- Toplam kaç çocuk vardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Bul Bakalım

Malzemeler: karton, kalem

Adım Adım Uygulayalım

- Büyük boy bir kartona yüzlük tablo yapıp tahtaya yapıştırınız.
- Her biriniz, küçük kartonlara tekrarlı toplama işlemi yazınız.
- Elinizdeki işlemin sonucunu yüzlük tabloda bulunuz. Sırayla tahtaya kalkıp yapıştırınız.

$$\begin{array}{|c|} \hline 4 + 4 + 4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{|c|} \hline 12 \\ \hline \end{array}$$

A red curved arrow points from the first box to the second box.

1)

Bir çiftlikteki 5 tavşanın her birinin 3 tane havucu vardır. Toplam havuç sayısını çarpma işlemi yaparak bulalım.

🌸 5 tane 3, 15 eder.

🌸 5 kere 3, 15 eder.

$$\begin{array}{ccccccc} \text{🌸} & 5 & & \times & & 3 & = & 15 \\ & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ & \text{çarpan} & & \text{çarpı} & & \text{çarpan} & & \text{çarpım} \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} 5 & \rightarrow & \text{çarpan} \\ \times 3 & \rightarrow & \text{çarpan} \\ \hline 15 & \rightarrow & \text{havuç vardır.} \\ \downarrow & & \\ & \text{çarpım} & \end{array}$$

Bilgi Bulutu: Çarpma işleminde çarpılan sayılara **çarpan**, sonuca **çarpım** denir.

Bilgi Bulutu: Çarpma işleminin işareti (x) çarpıdır.

2) Aşağıdaki görseli inceleyelim. Toplam yumurta sayısını bulalım.

4 tane 3, 12 eder.

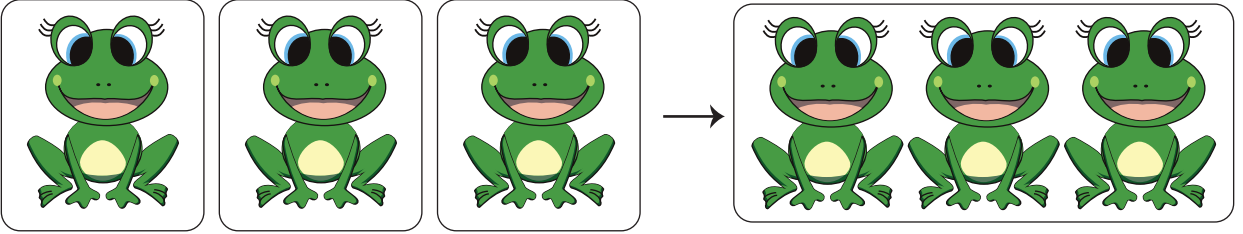
4 kere 3, 12 eder.

$$4 \times 3 = 12 \text{ yumurta vardır.}$$

Grup sayısı

Gruplardaki yumurta sayısı

3) Aşağıdaki örneği inceleyelim.

$$1 + 1 + 1 = 3$$

3 tane 1, 3 eder.

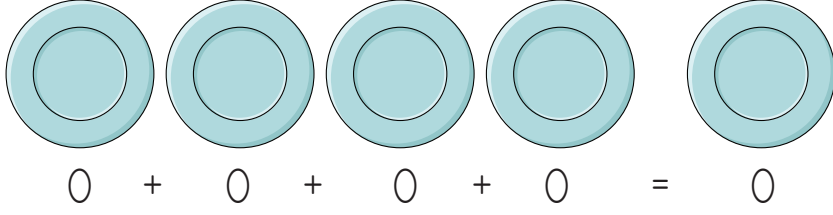
3 kere 1, 3 eder.

$3 \times 1 = 3$

Bilgi Bulutu: Bir sayının 1 ile çarpımı sayının kendisine eşittir.

5) Aşağıdaki tabaklarda toplam kaç elma olduğunu bulalım.

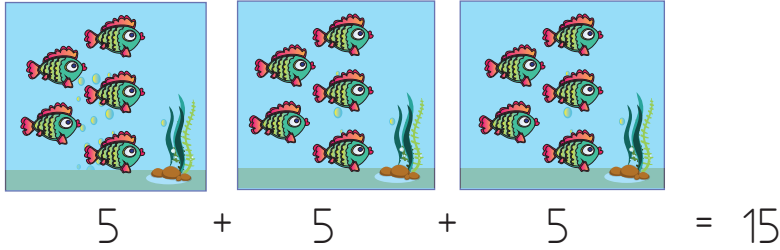
4 tane 0, 0 eder.

4 kere 0, 0 eder.

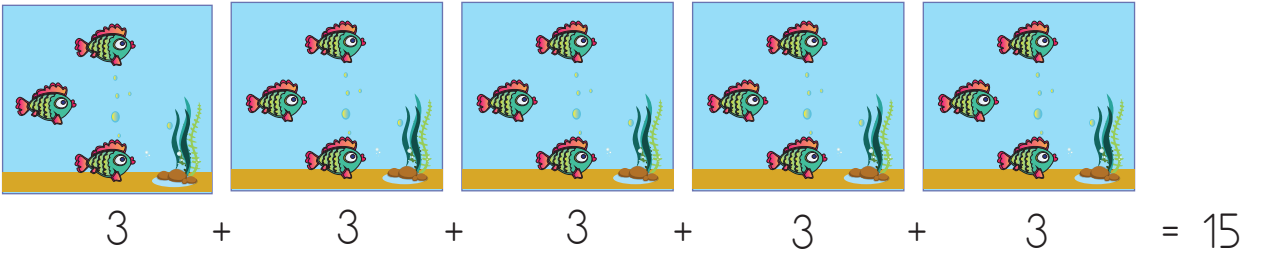
4 x 0 = 0

Bilgi Bulutu: Bir sayının 0 (sıfır) ile çarpımı her zaman sıfıra eşittir.

6) Aşağıdaki çarpma işlemlerini ve çarpma işlemlerinin sonuçlarını inceleyelim.

3 x 5 = 15

5 x 3 = 15

Bilgi Bulutu: Çarpma işleminde, çarpanların yeri değiştiğinde çarpım değişmez.

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 3 \\ \hline 15 \end{array} \quad \begin{array}{r} 3 \\ \times 5 \\ \hline 15 \end{array}$$

7) Aşağıdaki yüzlük tablolardan yararlanarak kendi çarpım tablomuzu oluşturalım.

Yüzlük tabloda birler çarpım tablomuzu oluşturalım.

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

İşlem tablosunda gösterelim.

1	$1 \times 1 = 1$
$1 + 1$	$2 \times 1 = 2$
$1 + 1 + 1$	$3 \times 1 = 3$
$1 + 1 + 1 + 1$	$4 \times 1 = 4$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$5 \times 1 = 5$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$6 \times 1 = 6$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$7 \times 1 = 7$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$8 \times 1 = 8$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$9 \times 1 = 9$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$10 \times 1 = 10$

Yüzlük tabloda ikiler çarpım tablomuzu oluşturalım.

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

İşlem tablosunda gösterelim.

2	$1 \times 2 = 2$
$2 + 2$	$2 \times 2 = 4$
$2 + 2 + 2$	$3 \times 2 = 6$
$2 + 2 + 2 + 2$	$4 \times 2 = 8$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$5 \times 2 = 10$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$6 \times 2 = 12$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$7 \times 2 = 14$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$8 \times 2 = 16$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$9 \times 2 = 18$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$10 \times 2 = 20$

✿ Yüzlük tabloda üçler çarpım tablomuzu oluşturalım.

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

✿ İşlem tablosunda gösterelim.

3	$1 \times 3 = 3$
$3 + 3$	$2 \times 3 = 6$
$3 + 3 + 3$	$3 \times 3 = 9$
$3 + 3 + 3 + 3$	$4 \times 3 = 12$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$5 \times 3 = 15$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$6 \times 3 = 18$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$7 \times 3 = 21$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$8 \times 3 = 24$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$9 \times 3 = 27$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$10 \times 3 = 30$

✿ Yüzlük tabloda dörtler çarpım tablomuzu oluşturalım.

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

✿ İşlem tablosunda gösterelim.

4	$1 \times 4 = 4$
$4 + 4$	$2 \times 4 = 8$
$4 + 4 + 4$	$3 \times 4 = 12$
$4 + 4 + 4 + 4$	$4 \times 4 = 16$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$5 \times 4 = 20$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$6 \times 4 = 24$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$7 \times 4 = 28$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$8 \times 4 = 32$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$9 \times 4 = 36$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$10 \times 4 = 40$

✿ Yüzlük tabloda beşler çarpım tablomuzu oluşturalım.

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

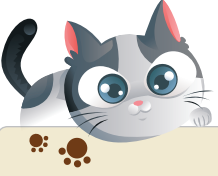

✿ İşlem tablosunda gösterelim.

5	$1 \times 5 = 5$
$5 + 5$	$2 \times 5 = 10$
$5 + 5 + 5$	$3 \times 5 = 15$
$5 + 5 + 5 + 5$	$4 \times 5 = 20$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \times 5 = 25$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$6 \times 5 = 30$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$7 \times 5 = 35$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$8 \times 5 = 40$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$9 \times 5 = 45$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$10 \times 5 = 50$

8) Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapalım.

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 1 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \times 1 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 2 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \times 2 \\ \hline 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 3 \\ \hline 18 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \times 4 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 4 \\ \hline 24 \end{array}$$

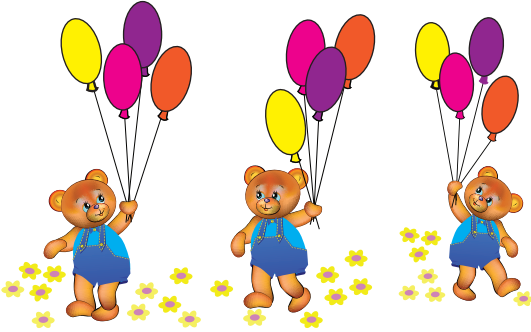
$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 5 \\ \hline 35 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \times 3 \\ \hline 27 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ \times 5 \\ \hline 10 \end{array}$$

ÇALIŞALIM

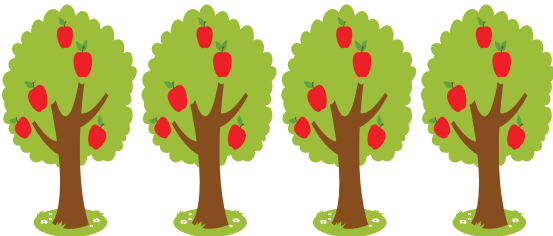
1) Aşağıdaki ayıcıkların her birinde 4 balon vardır. 3 ayıcıкта toplam kaç balon olduğunu çarpma işlemi yaparak bulunuz.

Çözüm

$$\dots \times \dots = \dots$$

2) Bir ağaçta 5 elma vardır. 4 ağaçta toplam kaç elma olduğunu çarpma işlemi yaparak bulunuz.

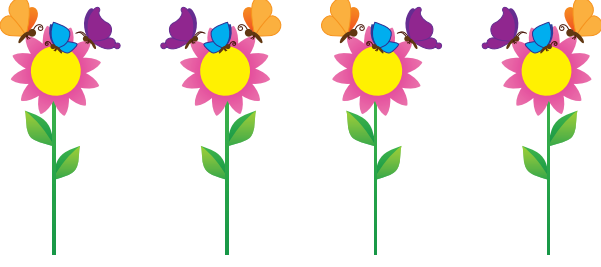

Çözüm

$$\dots \times \dots = \dots$$

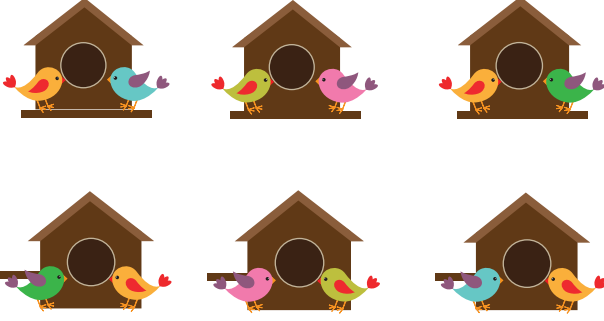
- 3) Bir çiçekte 3 kelebek vardır. 4 çiçekte toplam kaç kelebek olduğunu çarpma işlemi yaparak bulunuz.

Çözüm

$$\dots \times \dots = \dots$$

- 4) Bir yuvada 2 kuş vardır. 6 yuvada kaç kuş olduğunu çarpma işlemi yaparak bulunuz.

Çözüm

$$\dots \times \dots = \dots$$

- 5) Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapınız. Örnekteki gibi çarpanların yerini değiştirerek tekrar çarpınız.

$$\begin{array}{r} 3 \\ \times 4 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \times 3 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \dots \\ \times \dots \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \dots \\ \times \dots \\ \hline \end{array}$$

6) Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız. Örnekteki gibi çarpma işlemi ile gösteriniz.

TOPLAMA İŞLEMİ

$$5 + 5 = 10$$

$$0 + 0 + 0 = \dots\dots\dots$$

$$2 + 2 + 2 = \dots\dots\dots$$

$$2 + 2 + 2 + 2 = \dots\dots\dots$$

$$7 + 7 = \dots\dots\dots$$

$$6 + 6 + 6 = \dots\dots\dots$$

$$4 + 4 + 4 + 4 = \dots\dots\dots$$

ÇARPMA İŞLEMİ

$$2 \times 5 = 10$$

$$\dots\dots\dots$$

$$\dots\dots\dots$$

$$\dots\dots\dots$$

$$\dots\dots\dots$$

$$\dots\dots\dots$$

$$\dots\dots\dots$$

7) Aşağıdaki çarpma işlemlerini örnekteki gibi yapınız.

$$2 \times 2$$

4

$$4 \times 2$$

8

$$8 \times 2$$

$$1 \times 2$$

$$9 \times 2$$

$$3 \times 2$$

$$5 \times 2$$

$$7 \times 2$$

$$6 \times 2$$

$$10 \times 2$$

$$1 \times 3$$

$$6 \times 3$$

$$9 \times 3$$

$$10 \times 3$$

$$2 \times 3$$

$$5 \times 3$$

$$3 \times 3$$

$$4 \times 3$$

$$7 \times 3$$

$$8 \times 3$$

$$2 \times 4$$

$$7 \times 4$$

$$5 \times 4$$

$$4 \times 4$$

$$9 \times 4$$

$$10 \times 4$$

$$8 \times 4$$

$$3 \times 4$$

$$1 \times 4$$

$$6 \times 4$$

$$7 \times 5$$

$$3 \times 5$$

$$5 \times 5$$

$$10 \times 5$$

$$9 \times 5$$

$$1 \times 5$$

$$2 \times 5$$

$$8 \times 5$$

$$6 \times 5$$

$$4 \times 5$$

8) Aşağıdaki tabloda çarpma işlemleri yapılmıştır. Boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

x	1	2	3	4	5
1					
2			6		
3	3				
4					20
5			15		
6					
7					
8			24		
9					

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

bir - çarpı (x) - toplama - sıfıra - çarpım

- Bir sayının ..... ile çarpımı sayının kendisine eşittir.
- Çarpma işleminin işareti ..... olarak ifade edilir.
- Bir sayının sıfır ile çarpımı daima ..... eşittir.
- Çarpma işleminde çarpanlar yer değiştirdiğinde ..... değişmez.
- Çarpma işlemi, terimleri aynı olan ..... işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.

2)

Yukarıdaki kuzuların ayak sayılarının toplamını, aşağıdaki kareli alana toplama ve çarpma işlemleriyle yazarak gösteriniz.

Çözüm

[illegible]

3) Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapıp doğru sonuçlar ile eşleştiriniz.

2×6
4×9
3×7
5×6
1×10
4×0
2×10
3×8
5×10

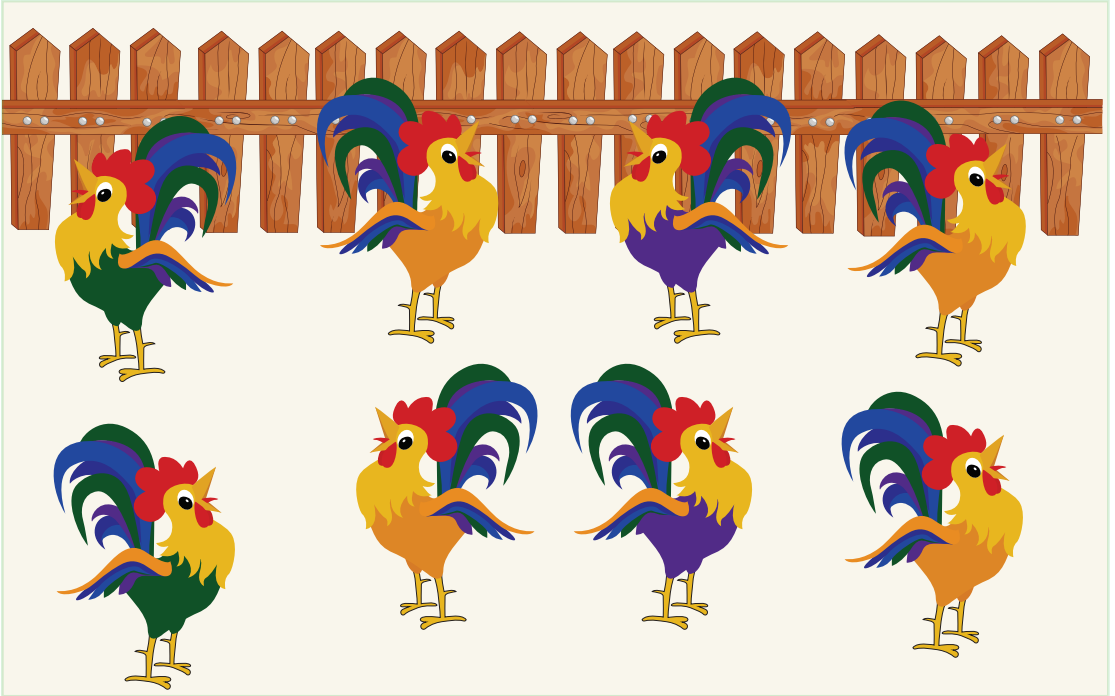
24
10
36
20
21
50
30
0
12

Çarpma İşlemi Gerektiren Problem Çözelim

ÖĞRENELİM

→ Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

🌸 Kaç tane horoz vardır?

🌸 Horozların ayak sayılarını hangi işlemlerle bulabilirsiniz?

ETKİNLİK SEPETİ

Kalemlerimizin Sayısı Kaç?

Malzemeler: kalemler

Adım Adım Uygulayalım

- Sınıfınızda 10'u geçmeyecek şekilde gruplar oluşturunuz.
- Grup olarak sıranın üzerine birbirine karışmayacak şekilde ikişer kalem koyunuz.
- Çarpma işlemi yaparak toplam kalem sayısını bulunuz.
- Aynı şekilde üçer, dörder ve beşer kalem koyarak çarpma işlemine devam ediniz.

- 1) Okulumuzun kütüphanesinde 5 masa vardır. Her masanın etrafında 4 sandalye olduğuna göre kütüphanede toplam kaç sandalye olduğunu bulalım.

🌸 5 tane 4 $\rightarrow$ 5 kere 4 $\rightarrow$ $5 \times 4 = 20$ sandalye

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Kütüphanedeki masaların sayısı verilmiş. Her masada 4 sandalye vardır. Sandalyelerin sayısını bulmamız isteniyor.	Çarpma işlemi yaparak sandalye sayılarını bulalım.	$5 \times 4 = 20$ sandalye vardır.

Kontrol Edelim

Dörder dörder 5 defa ritmik sayalım: 4, 8, 12, 16, 20
5 tane 4'ü toplayalım: $4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 20$ sandalye vardır.
Çözümümüz doğrudur.

ÇALIŞALIM

➡ Aşağıdaki problemlerin çözümlerini kareli alanlara yapınız.

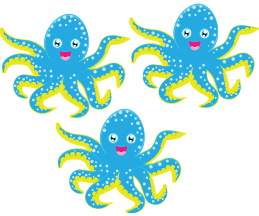
- 1) 4 katlı bir apartmanın her katında 2 pencere vardır. Apartmanda toplam kaç pencere vardır?

Çözüm

[illegible]

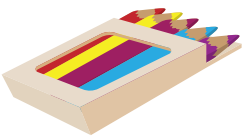
- 2) Bir ahtapotta 8 kol vardır. 3 ahtapotta toplam kaç kol vardır?

Çözüm

[illegible]

- 3) Bir kutuda 5 tane boya kalemi vardır. 6 kutuda toplam kaç boya kalemi vardır?

Çözüm

[illegible]

- 4) Bir vazoda 3 papatya vardır. 9 vazoda toplam kaç papatya vardır?

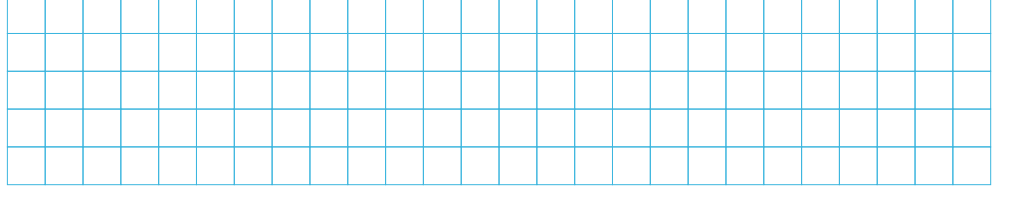
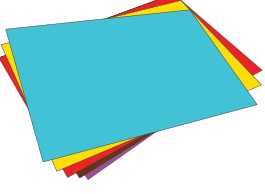
Çözüm

[illegible]

- 5) Ahmet, tanesi 3 liradan 5 tane renkli karton alıyor. Toplam kaç lira öder?

Çözüm

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Aysellerin evi apartmanın 3. katındadır. Her katta 8 basamak vardır. Aysel evine gitmek için kaç basamak çıkar?
- A) 12   B) 16   C) 24
- 2) Ferhat her gün 5 sayfa kitap okuyor. 9 günde kaç sayfa kitap okur?
- A) 45   B) 40   C) 35
- 3) Bir kutuda 6 yumurta vardır. 5 kutuda kaç yumurta vardır?
- A) 30   B) 25   C) 20
- 4) Berna tanesi 3 lira olan kalemlerden 5 tane aldı. Kaç lira öder?
- A) 14   B) 15   C) 16
- 5) Bir otobüste 9 koltuk vardır. Her koltukta 2 yolcu oturduğuna göre otobüste kaç yolcu vardır?
- A) 18   B) 20   C) 24

→ Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapınız. Çarpım sonucunuzla aynı olan çiçekleri, belirtilen renklerde boyayınız.

$3 \times 2 =$

$3 \times 4 =$

$3 \times 3 =$

$3 \times 5 =$

$3 \times 6 =$

$3 \times 8 =$

$3 \times 7 =$

$3 \times 9 =$

DOĞAL SAYILARLA BÖLME İŞLEMİ

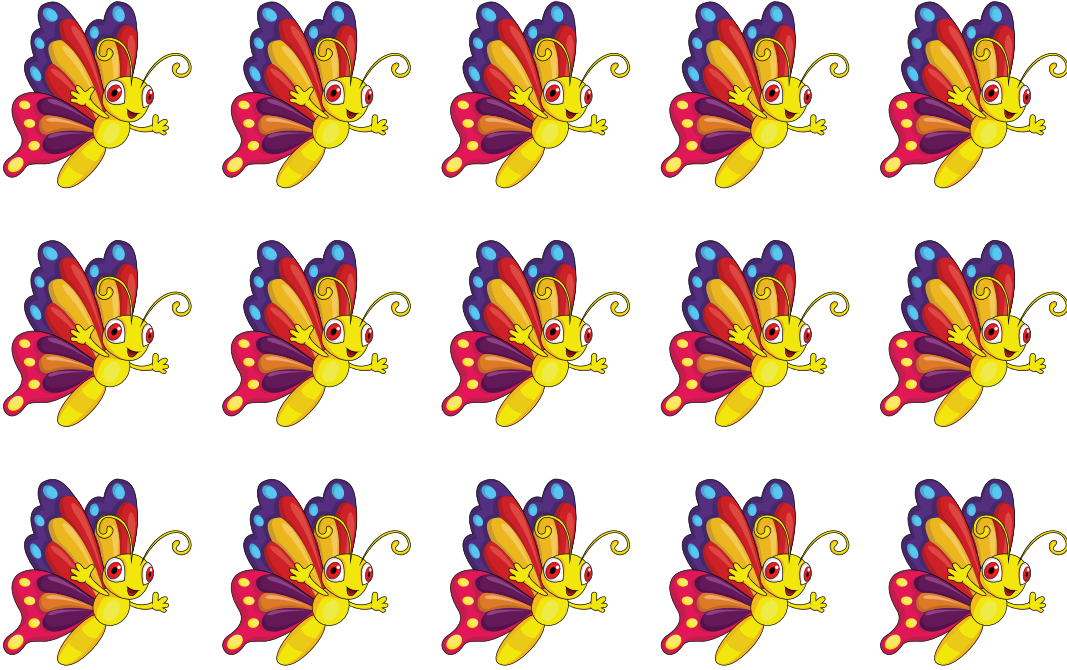

Bölme İşlemini Öğrenelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

Kelebekler üçerli gruplara ayrılırsa kaç grup oluşur?

Kelebekler beşerli gruplara ayrılırsa kaç grup oluşur?

ETKİNLİK SEPETİ

Sayalım Gruplara Ayrılalım

Malzemeler: 20 tane sayı çubuğu.

Adım Adım Uygulayalım

- Sayma çubuklarını ikişerli gruplara ayırınız.
- Kaç grup oluştuğunu söyleyiniz.
- Aynı şekilde dörderli ve beşerli gruplara ayırıp kaç grup oluştuğunu söyleyiniz.

- 1) Aşağıdaki örneği inceleyelim. Çetin'in bilyelerini nasıl gruplandırıldığını görelim.

20 tane bilyem var.

Bilyelerimi beşerli gruplara ayırdım. Beşerli 4 grup bilyem oldu.

2) 12 arkadaş yapacakları bir etkinlik için önce ikişerli, sonra da üçerli gruplar oluşturacaklar.

İkişerli gruplara ayrıldıklarında kaç grup olduklarını bulalım.

1. grup

2. grup

3. grup

4. grup

5. grup

6. grup

İkişerli 6 grup oluşturdular.

Üçerli gruplara ayrıldıklarında kaç grup olduklarını bulalım.

1. grup

2. grup

3. grup

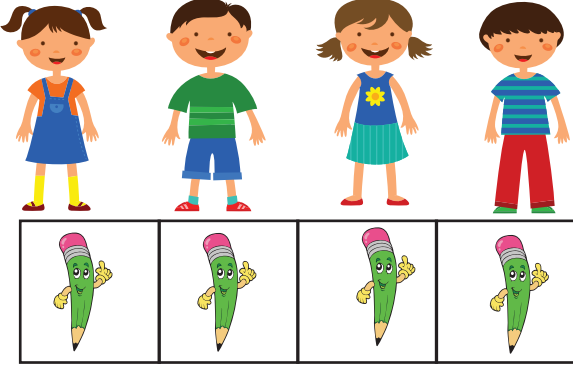
4. grup

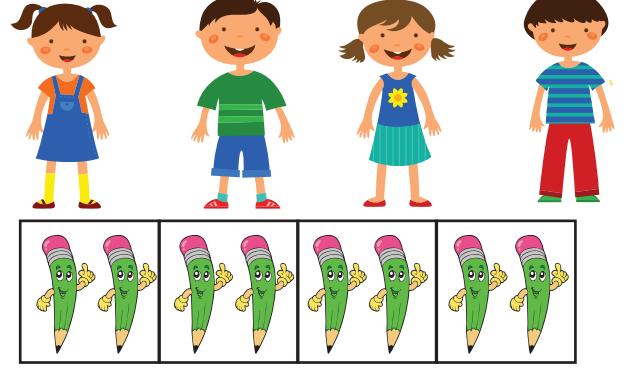
Üçerli 4 grup oluşturdular.

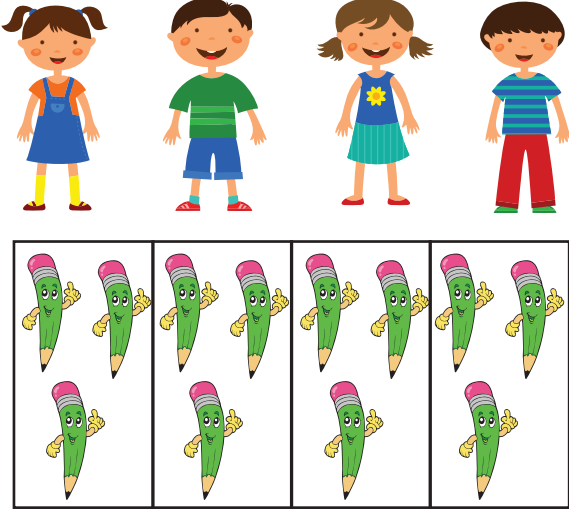
- 3) 16 tane kalem 4 öğrenciye eşit olarak paylaştıralım. Öğrencilerden her birine kaç kalem düştüğünü bulalım.

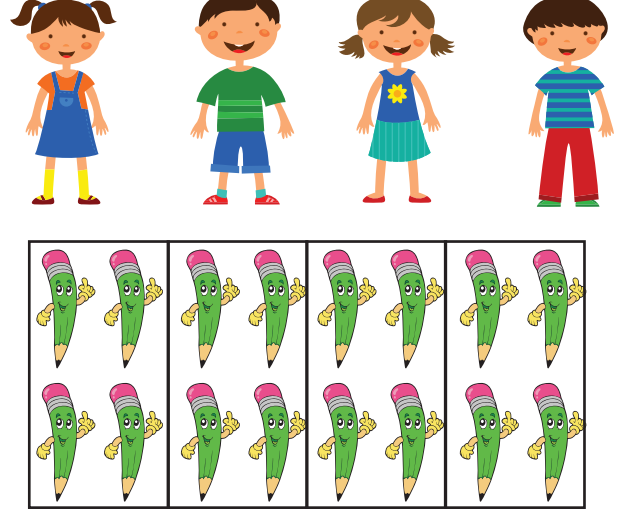
1. adım
 $16 - 4 = 12$

2. adım
 $12 - 4 = 8$

3. adım
 $8 - 4 = 4$

4. adım
 $4 - 4 = 0$

16'dan 4'ü art arda çıkardık. Sıfıra ulaşana kadar 4 kere çıkarma işlemi yaptık. Eşit paylaşım sonucu her bir öğrenciye 4 kalem düştüğünü gördük.

- 4) 3 arkadaş, aşağıdaki 18 bilyeyi eşit olarak paylaşıyor. Arkadaşlardan her birine kaçar bilye düştüğünü bulalım.

Birinci paylaşım	$18 - 3 = 15$
İkinci paylaşım	$15 - 3 = 12$
Üçüncü paylaşım	$12 - 3 = 9$
Dördüncü paylaşım	$9 - 3 = 6$
Beşinci paylaşım	$6 - 3 = 3$
Altıncı paylaşım	$3 - 3 = 0$

✿ 18'den 3'ü art arda çıkardık. Sıfıra ulaşana kadar 6 kere çıkarma işlemi yaptık. Her birine 6 bilye düşmüştür.

Bilgi Bulutu: Bölme işlemi, eşit şekilde paylaşmanın veya gruplara ayırmının kısa yoldan yapılmasıdır.

ÇALIŞALIM

- 1) 16 elmayı tabakların içine çizerek eşit olarak paylaşınız. Her tabakta kaç elma olduğunu boş kutulara yazınız.

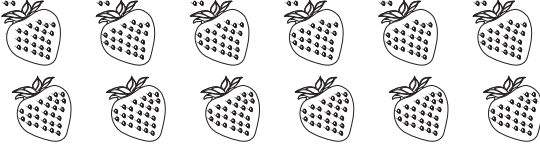

- 2) 9 tane ördeği üçerli gruplara ayırınız. Grupları yuvarlak içine alarak boyayınız. Toplam kaç grup oluştuğunu yazınız.

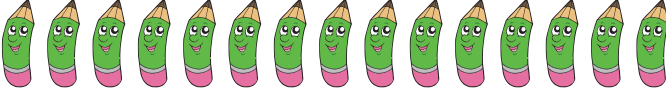
Ördekler üçerli ..... grup oluşturur.

- 3) 12 tane çileği ikerli gruplandırınız. Grupları yuvarlak içine alarak boyayınız. Toplam kaç grup oluştuğunu yazınız.

Çilekler ikerli ..... grup oluşturur.

- 4) Aşağıdaki kalemleri kalemliklere eşit olarak paylaşınız. Her bir kalemlikte kaç kalem olduğunu çizerek gösteriniz.

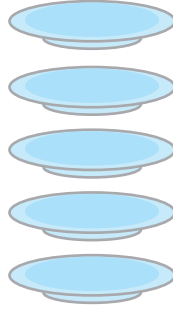
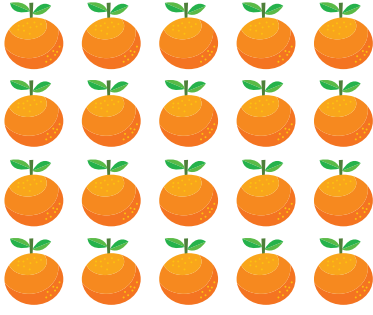
- 5) Elif ve Emel, 14 kurabiyeyi eşit şekilde paylaşmışlar. Her birine kaç kurabiye düştüğünü art arda çıkarma işlemi yaparak bulunuz.

14	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....

- 6) 20 portakalı 5 tabağa eşit olarak paylaştığımızda her tabağa kaç portakal düşer? Art arda çıkarma işlemi yaparak bulunuz.

20	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....
.....	-	.....	=	.....

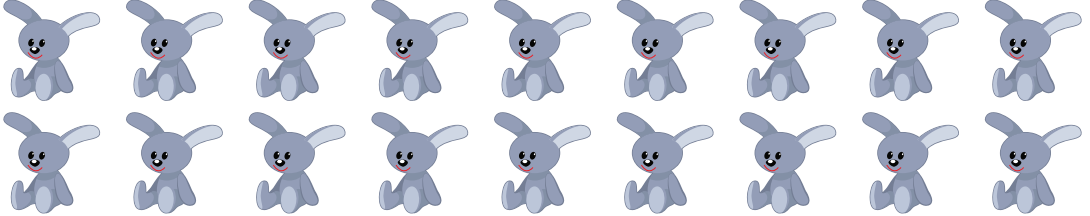
ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

bölme - bölünendir - çıkarma

- a) Eşit şekilde paylaştırmamanın veya gruplara ayırmanın kısa yoldan yapılmasına ..... işlemi denir.
- b) Bölme işlemi, art arda ..... işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.

- 2) 18 tavşan, üçerli gruplandığında kaç grup oluşur?

🌸 Tavşanlar üçerli ..... grup oluşturur.

- 3) Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Noktalı yerleri doldurunuz.

- 🌸 Kelebekler üçerli gruplandırılırsa ..... grup olur.
- 🌸 Kelebekler dörderli gruplandırılırsa ..... grup olur.
- 🌸 Kelebekler ikişerli gruplandırılırsa ..... grup olur.

Bölme İşlemi Yapalım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

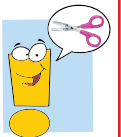

Ramazan dede, ağaçtaki armutları toplayıp torunları Aylin ile Cemil'e eşit olarak paylaşmak istiyor.

Ramazan dede torunlarına kaçar tane armut vermelidir?

ETKİNLİK SEPETİ

Eşit Paylaşalım

Malzemeler: renkli karton, makas

Adım Adım Uygulayalım

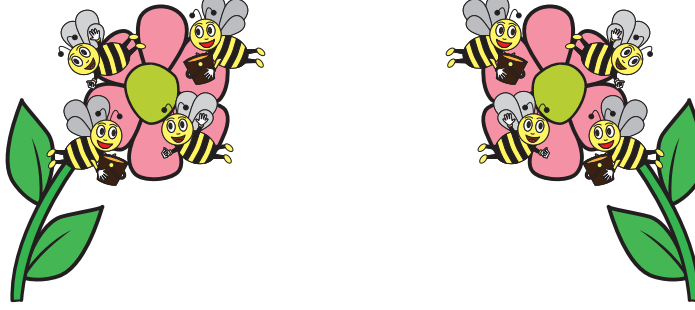
- ➔ Dörderli gruplar oluşturunuz.
- ➔ Kartonlarınıza 12 tane elma çizip kesiniz.
- ➔ Kartondan yaptığınız elma şekillerini önce 2 kişi, sonra 3 kişi, sonra da 4 kişi paylaşınız.
- ➔ Her paylaşımda kaçar elmanız olduğunu söyleyiniz.

1)

Yukarıdaki arılar iki çiçeğe eşit olarak konmuşlardır. Her çiçeğe kaç arı konduğunu bulalım.

❁ Görseli incelediğimizde her bir çiçeğe 4 arının konduğunu görürüz.

❁ Şimdi de soruyu, art arda çıkarma işlemiyle ve bölme işlemiyle çözelim.

1. paylaşım: $8 - 2 = 6$

2. paylaşım: $6 - 2 = 4$

3. paylaşım: $4 - 2 = 2$

4. paylaşım: $2 - 2 = 0$

Art arda 4 kez çıkarma işlemi yaptık.

❁ $8 \div 2 = 4$

$\downarrow$ $\downarrow$ $\downarrow$
 Bölünen   Bölen   Bölüm

Bölen

Bölünen ←

$$\begin{array}{r|l} 8 & 2 \\ - 8 & 4 \\ \hline 0 & \end{array}$$

Bölüm

Bilgi Bulutu: Bölme işlemi, art arda çıkarma işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.

Bilgi Bulutu: Bölme işlemi “ $\div$ ” veya “ $\mid$ ” işareti ile gösterilir.

2) Nermin, 12 boncuk kullanarak 3 tane bileklik yapmak istiyor. Nermin'in her bileklik için kaçar boncuk kullanacağını bulalım.

$$12 - 3 = 9$$

1

$$9 - 3 = 6$$

2

$$6 - 3 = 0$$

3

$$3 - 3 = 0$$

4

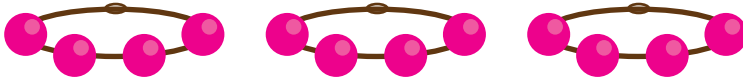

Toplam boncuk sayısı

$$\begin{array}{r} 12 \overline{) 3} \\ - 12 \\ \hline 00 \end{array}$$

Yapılacak bileklik sayısı

Her bileklik için kullanılacak boncuk sayısı

$$\begin{array}{ccc} 12 & \div & 3 = 4 \\ \downarrow & & \downarrow \\ \text{Bölünen} & & \text{Bölüm} \end{array}$$

3)

Yukarıdaki 16 çiçeği, 4 vazoya eşit şekilde paylaştıralım.

$$16 - 4 = 12$$

1

$$12 - 4 = 8$$

2

$$8 - 4 = 4$$

3

$$4 - 4 = 0$$

4

Toplam çiçek sayısı

$$\begin{array}{r} 16 \overline{) 4} \\ - 16 \\ \hline 00 \end{array}$$

Vazo sayısı

Her vazodaki çiçek sayısı

$$16 \div 4 = 4$$

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki bölme işlemlerini yapınız. Bölme işleminin terimlerini yazınız.

   $\leftarrow$ $16 \overline{) 4}$ $\rightarrow$
 $\rightarrow$

   $\leftarrow$ $18 \overline{) 2}$ $\rightarrow$
 $\rightarrow$

  $10 \div 5 = \dots\dots\dots$

  $12 \div 3 = \dots\dots\dots$

2) Aşağıdaki bölme işlemlerini yapınız.

$$10 \overline{) 2}$$

$$8 \overline{) 4}$$

$$12 \overline{) 2}$$

$$9 \overline{) 3}$$

$$6 \overline{) 2}$$

$$15 \overline{) 3}$$

$$16 \overline{) 4}$$

$$18 \overline{) 3}$$

$$20 \overline{) 5}$$

$$15 \overline{) 5}$$

3) Aşağıdaki bölme işlemlerini yapınız.

$5 \div 5 = \dots\dots\dots$	$18 \div 3 = \dots\dots\dots$	$12 \div 4 = \dots\dots\dots$
$4 \div 2 = \dots\dots\dots$	$21 \div 3 = \dots\dots\dots$	$15 \div 3 = \dots\dots\dots$
$8 \div 4 = \dots\dots\dots$	$16 \div 4 = \dots\dots\dots$	$10 \div 2 = \dots\dots\dots$

4) Aşağıdaki her bir işlemin hangi probleme ait olduğunu bulunuz. Boş bırakılan kareli alanlara doğru işlemleri yazınız.

$$18 \div 2 = 9$$

$$15 \div 3 = 5$$

$$20 \div 4 = 5$$

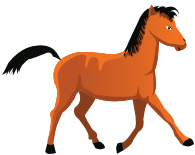
🌸 Sinan, 15 tane bilyeyi 3 arkadaşına eşit olarak paylaşıyor. Her bir arkadaşına kaç bilye vermiş olur?

Çözüm

[illegible]

🌸 Bir at çiftliğindeki atların ayak sayıları toplamı 20'dir. Çiftlikte kaç at vardır?

Çözüm

[illegible]

🌸 Günde 2 bardak portakal suyu içen Şenay, 18 bardak portakal suyunu kaç günde içer?

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

( ) Bölme işleminin terimleri bölünen, bölen ve bölümdür.

( ) $15 \div 3 = 5$ işleminde bölüm 15'tir.

( ) $16 \div 4 = 4$ işleminde bölünen 16'dır.

( ) $20 \div 5 = 4$ işleminde bölüm 5'tir.

2) Aşağıdaki ardışık çıkarma işleminin bölme işlemi şeklinde gösterilişi hangisidir?

$18 - 3 = 15$
$15 - 3 = 12$
$12 - 3 = 9$
$9 - 3 = 6$
$6 - 3 = 3$
$3 - 3 = 0$

A) $15 \overline{) 3}$

B) $18 \overline{) 3}$

C) $18 \overline{) 4}$

3) 20 kalem bir grup öğrenciye dörder dörder paylaştırılıyor. Bu grupta kaç öğrenci vardır?

A) 4

B) 5

C) 6

4) 15 fındık 3 çocuğa paylaştırılıyor. Her çocuğa kaç fındık düşer?

A) 5

B) 4

C) 3

5) Bir fırıncı ihtiyacı olan iki ailenin günlük ekmek ihtiyacını karşılıyor. Her gün 8 ekmeği 2 aileye eşit şekilde paylaştırıyor.

- Her bir aileye kaç ekmeği vermiş olur?
- Sizce adaletli bir paylaşım olmuş mudur?
- Sizce aileleri oluşturan birey sayıları farklı olsaydı adaletli bir paylaşım olur muydu?

ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ

 Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız. Yanlış olan cümlelerin doğrularını altlarındaki boşluklara yazınız.

1) ( ) Eşit şekilde paylaştırmanın kısa yoldan yapılmasına çarpma işlemi denir.

2) ( ) Bir sayının sıfır ile çarpımı daima sayının kendisine eşittir.

3) ( ) Nesneleri eşit şekilde gruplara ayırmak bölme işlemidir.

4) ( ) Çarpma işlemi, terimleri aynı olan çıkarma işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.

5) ( ) Çarpma işleminin işareti "x" olarak ifade edilir.

 Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

kendisine - çıkarma - "÷" - çarpım - bölünen - toplama

6) Bölme işlemi, art arda ..... işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.

7) Bir sayının bir ile çarpımı sayının ..... eşittir.

8) Bölme işlemi ..... işareti ile gösterilir.

9) Çarpma işleminin terimlerinden ..... , çarpma işlemindeki en büyük sayıdır.

10) $15 \div 3 = 5$ işleminde, 15 ..... sayıdır.

Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

11) 2×3 işlemini toplama ile gösteriniz. ....

12)

Yukarıdaki çiçekler dörderli gruplandığında kaç grup oluşur? .....

13) Beren, 10'u 5'e böldü ve sonucu 2 buldu. Beren'in yaptığı işlemde bölünen kaçtır? .....

14) $6 + 6 + 6 + 6$ toplama işlemini çarpma işlemi şeklinde gösteriniz.

.....

15) $3 \times 8 = 24$ işleminde 24 sayısı çarpmanın hangi terimidir?

.....

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz. Doğru seçeneği yuvarlak içerisine alınız.

16) Aşağıdaki problemlerden hangisi $9 \times 3 = 27$ işlemiyle **çözülemez**?

- A) Selim, günde 3 sayfa kitap okuyor. 9 günde kaç sayfa kitap okur?
- B) 3 inekten her biri günde 9 litre süt veriyor. 3 inek toplam kaç litre süt verir?
- C) Sinem, 9 tane fıncığı 3 arkadaşına eşit olarak paylaşıyor. Her birine kaç fıncık vermiş olur?

17) Sınıfımızda 20 öğrenci vardır. Her sırada 2 öğrenci oturduğuna göre sınıfımızda kaç sıra vardır?

A) 8

B) 9

C) 10

18)

$$\begin{array}{r} 12 - 4 = 8 \\ 8 - 4 = 4 \\ 4 - 4 = 0 \end{array}$$

Yukarıdaki ardışık çıkarma işleminin bölme işlemi şeklinde gösterilişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $12 \div 3 = 4$

B) $12 \div 2 = 6$

C) $12 \div 4 = 3$

19)

$$7 \times \triangle = 28$$

$$4 \times \square = 28$$

Yukarıdaki çarpma işlemlerinde üçgen ve karenin içine hangi sayılar yazılmalıdır?

A) 7, 4

B) 4, 7

C) 3, 4

20) Aşağıdaki çarpma işlemlerinden hangisinin sonucu farklıdır?

A) 5×0

B) 3×1

C) 0×6

5. ÜNİTE

✿ Kesirler

✿ Zaman Ölçme

✿ Paralarımız

KESİRLER

Bütün, Yarım ve Çeyreği Öğrenelim

HATIRLAYALIM

Ezgi, bir elmam var.
Haydi paylaşalım!

Tamam, iki eşit parçaya bölelim.
Yarısı senin, yarısı benim olsun.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

❁ Murat ve Melike, el işi kâğıdını eşit olarak nasıl paylaşırlar? Önerilerinizi söyleyiniz.

ETKİNLİK SEPETİ

Yarısı Bende, Yarısı Sende

Malzemeler: simit, peçete

Adım Adım Uygulayalım

- Sıranızın üzerine peçetelerinizi seriniz.
- Simidinizi tam ortadan iki eşit parçaya bölerek iki yarım simit elde ediniz.
- Şimdi elinizdeki yarım simitleri bir kez daha tam ortadan ikiye bölerek çeyrek simit elde ediniz.
- Bir bütün simitten önce iki yarım sonra dört çeyrek elde ettiniz mi?

1)

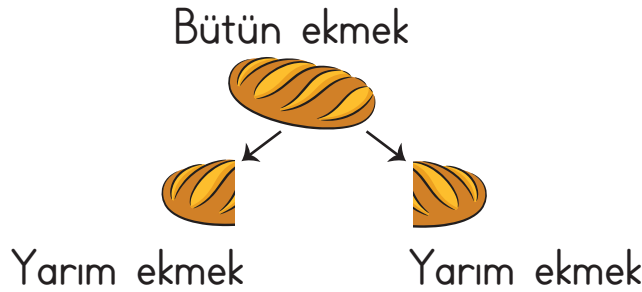

Sude, ben acıktım.

Tamam, Suat.
Dolapta ekmek var. Gel paylaşalım.

🌸 Sude ve Suat, bütün ekmeği iki eş parçaya ayırdılar.

Bilgi Bulutu: Bir bütün iki eş parçaya ayrıldığında eş parçaların her birine yarım denir.

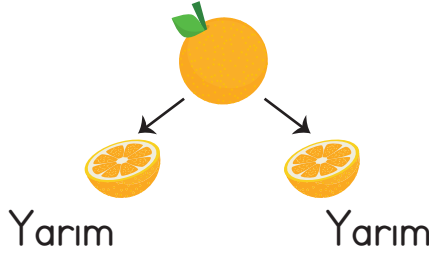

Bir bütün, iki yarımдан oluşur.
İki yarım bir bütün eder.

2) Mine, arkadaşıyla ders çalışıyordu. Minе'nin annesi onlara meyve tabağı hazırladı.

Bir bütün portakalı önce iki eş parçaya böldü.

Bir bütünden **iki yarım** oluşturdu.

Sonra yarım portakalların her birini iki eş parçaya böldü.

Böylece Minе'nin annesi, tabağı 4 çeyrek portakal koymuş oldu.

Bilgi Bulutu: Bir bütün dört eş parçaya ayrıldığında eş parçaların her birine **çeyrek** denir.

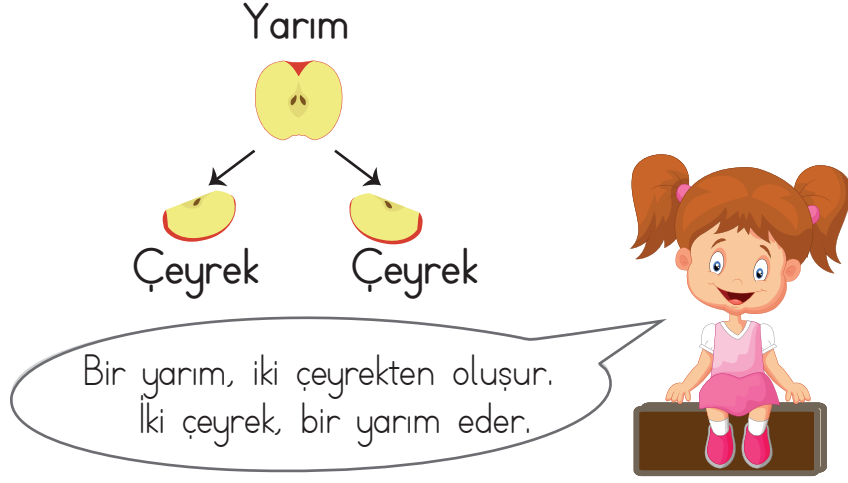
Bir bütün, dört çeyrekten oluşur.
Dört çeyrek bir bütün eder.

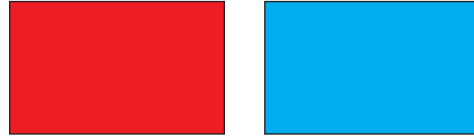

- 3) Ceylin, elindeki elmanın yarısını yedi. Kalan yarısını da kardeşleri Tuncay ve Cemal'e eşit şekilde paylaştırdı.

Yarım elmayı iki eş parçaya böldü.

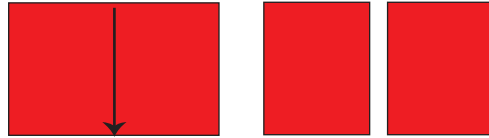
- 4) Emel ve Ceyda, bir etkinlikte kullanmak için kırmızı ve mavi el işi kâğıdı aldılar. Kırmızı el işi kâğıdının yarısını, mavi el işi kâğıdının çeyreğini kullandılar. Yarım ve çeyrek el işi kağıtlarını nasıl elde ettiklerini inceleyelim.

Bir bütün

Bir bütün

Emel, kırmızı el işi kâğıdını tam ortadan iki eş parçaya katladı.

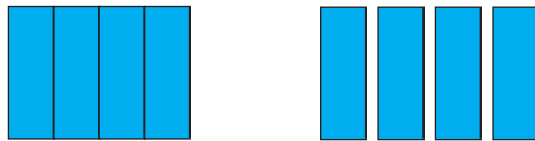

Bütün

Yarım Yarım

Sonra katladığı yerden dikkatlice kesti. Böylece iki yarım oluşturdu.

Ceyda da mavi el işi kâğıdını dörde katladı.

Bütün

4 çeyrek

- ✿ Katladığı yerden kesince 4 tane çeyrek oluşturdu. Malzemeleri hazır olan iki arkadaş etkinliklerini yaptılar.

- 5) Hly, annesine hazırladığı hediye paketini kurdele ile bağlamak istedi. Bunun için kurdeleyi önce iki eş parçaya böldü.

Bütün

Yarım

Yarım

-  1 yarım kurdele ile hediye paketini bağladı. Diğer yarımı da iki eş parçaya böldü. 1 yarımından 2 çeyrek elde etti. eyrek parçalarla paketi süsledi.

Yarım

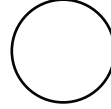
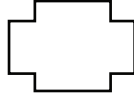

eyrek

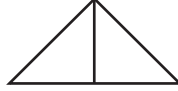
eyrek

ALIşALIM

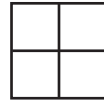
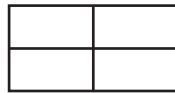
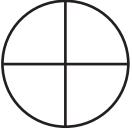
- 1) Aşağıdaki her bir şeklin btnn boyayınız.

- 2) Aşağıdaki her bir şeklin yarısını boyayınız.

- 3) Aşağıdaki her bir şeklin çeyreğini boyayınız.

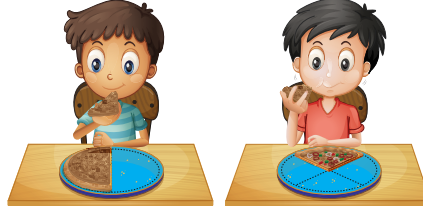

- 4) Aşağıdaki şekillerin ne kadarı boyanmıştır? Altlarına yazınız.

- 5) Kerem ile Kenan, hazır yemekleri sağlıklı buldukları için babaları ile evde lahmacun yaptılar. Sonra da afiyetle yediler. Çocukların yediği lahmacundan geriye ne kadar kalmıştır? Aşağıda belirtilen yerlere yazınız.

Kerem

Kenan

🌸 Kerem'in ..... , Kenan'ın ..... lahmacunu kalmıştır.

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

yarım - çeyrek - iki - dört - bütün

- a) Bir bütünün iki eş parçasından her birine ..... denir.
- b) Bir bütünün içinde ..... çeyrek vardır.
- c) Bir yarımın iki eş parçasından her birine ..... denir.
- d) Bir bütünün içinde ..... yarım vardır.
- e) İki yarım bir ..... eder.

- 2) Aşağıdaki elmalardan hangisi bütünü gösterir? İşaretleyiniz.

- 3) Aşağıdaki şekillerden hangisi çeyreği gösterir? İşaretleyiniz.

- 4) Aşağıdaki ekmeklerden hangisi yarımı gösterir? İşaretleyiniz.

ZAMAN ÖLÇME

Tam, Yarım ve Çeyrek Saati Öğrenelim

HATIRLAYALIM

Ezgi, saat sekiz buçuk. Markete uğrasak okula geç kalır mıyız?

Geç kalmayız, Emre. Daha yarım saat var. Ders dokuzda başlıyor.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

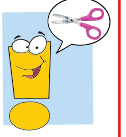

- ❁ Selim hangi duygu içindedir? Söyleyiniz.
- ❁ Saati neden eline almış olabilir? Açıklayınız.
- ❁ Görseldeki takvim, hangi günü göstermektedir?

ETKİNLİK SEPETİ

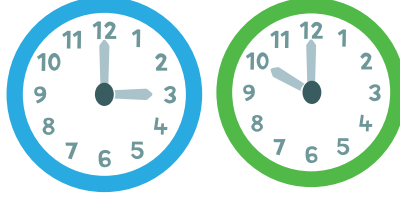

Saat Kaç?

Malzemeler: Ek 2'deki saat modelleri, makas, el işi kâğıtları, boya kalemleri

Adım Adım Uygulayalım

→ Ek 2'deki saat modellerini kesiniz.

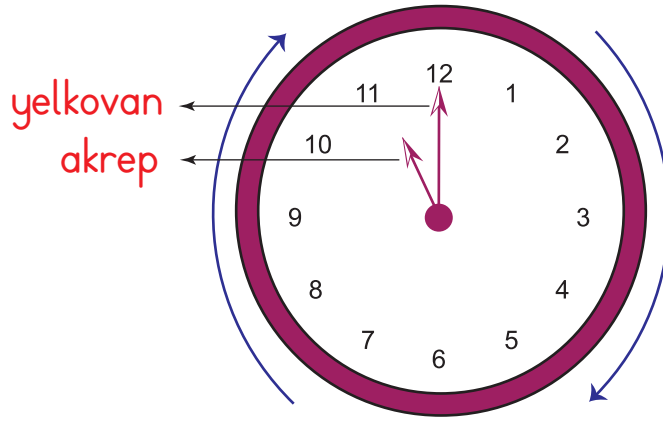

- Saatleriniz için el işi kâğıtlarından akrep ve yelkovan kesiniz. Akrep ve yelkovanı saatlerde istediğiniz sayıların üzerine yerleştirerek görseldeki gibi farklı saatler oluşturunuz.
- Oluşturduğunuz saatin kaç olduğunu sıra arkadaşınıza sorunuz. Saat üzerinde ayarlama çalışmaları yapınız.

❁ Oya, saatin yelkovanını tam tur çevirerek 12'nin üzerine getirdi. Akrebi de 11'in üzerine getirerek saati 11'e ayarladı. Kardeşi Emre'ye saatleri anlatmaya başladı.

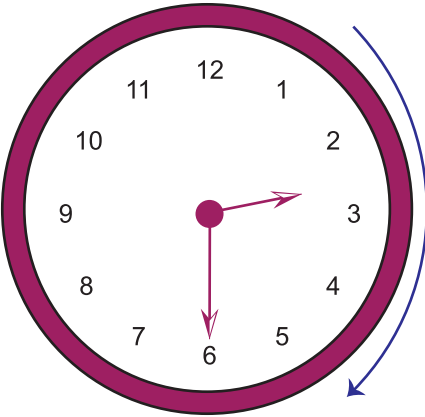

Bilgi Bulutu: Akrep saati, yelkovan dakikayı gösterir.

- Yukarıdaki saatte akrep 11, yelkovan 12'nin üzerindedir. Saat on biri gösterir.
- Yelkovanın 12'den başlayıp yine 12'nin üzerine gelişine kadar geçen süre **bir tam saattir**.

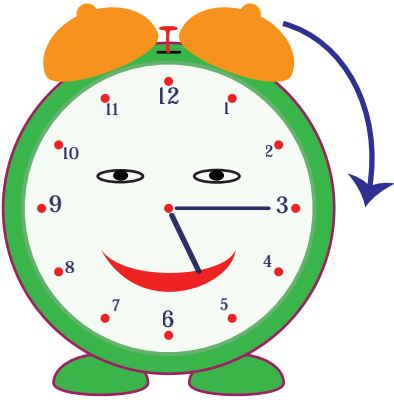
1 saat 60 dakikadır.

Yelkovanın 12'den başlayıp 6'nın üzerine gelişine kadar geçen süre **yarım saattir**.
Yarım saat 30 dakikadır.

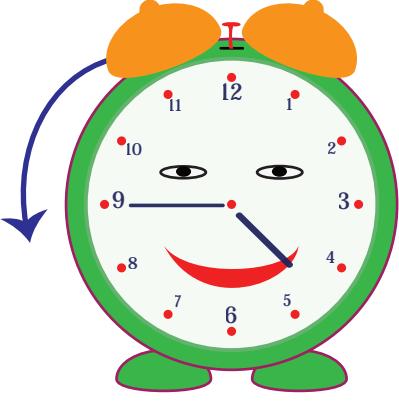
- Yelkovan 6'nın üzerinde ve akrep iki sayının arasında ise saatleri buçuk olarak okuruz. Yukarıdaki saatte akrep 2 ve 3'ün arasında, yelkovan ise 6'nın üzerindedir. Saat iki buçuktur.

Yelkovan 3'ün üzerinde ise saati **çeyrek geçiyor** şeklinde okuruz. Saat, beşi çeyrek geçiyor.

Çeyrek saat 15 dakika.

Yelkovan 9'un üzerinde ise saati **çeyrek var** şeklinde okuruz. Saat, beşe çeyrek var.

🌸 Oya, Emre'ye analog saat üzerinde bilgi verdikten sonra odasından getirdiği dijital saati gösterdi.

Saati gösterir.

Dakikayı gösterir.

Saat ve dakikayı birbirinden ayırır.

🌸 Dijital saatte saat başları dakika bölümündeki 00 ile gösterilir. Buna göre yukarıdaki saat "dokuz" diye okunur.

✿ Aşağıdaki dijital saatlerin okunuşunu inceleyelim.

09:30

Saat, dokuz buçuk.

09:15

Saat, dokuzu çeyrek geçiyor.

09:45

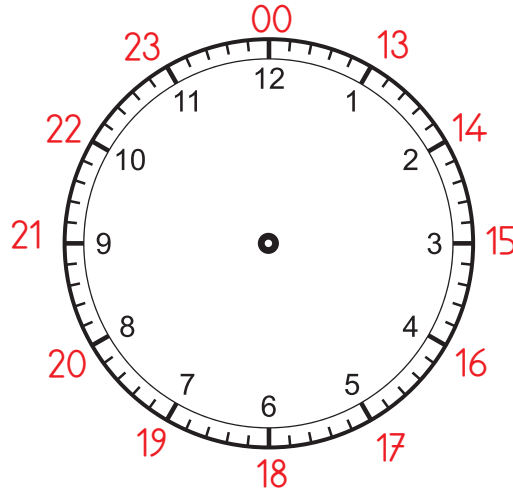
Saat, ona çeyrek var.

Abla, bir gün 24 saat ama saatlerde sayılar neden 12'ye kadar?

Güzel soru. Gel, onu da anlatayım.

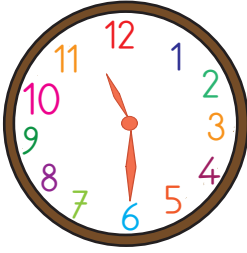
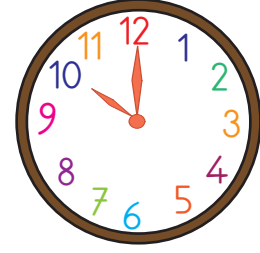
- ✿ Akrep ve yelkovan gece saat 12'nin üzerine geldiğinde 1 gün biter. 24 saat tamamlanmış olur. Yeni gün başlar. Akrep ve yelkovan gündüz 12'nin üzerine geldiğinde öğle olur.
- ✿ Gündüz saat 12'den önceki zaman dilimine **öğleden önce**, 12'den sonraki zaman dilimine **öğleden sonra** denir.
- ✿ Bir gün 24 saat olduğu için öğleden sonraki zaman dilimi saat üzerinde "13, 14, 15 ..." şeklinde okunur.

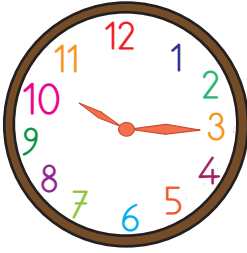
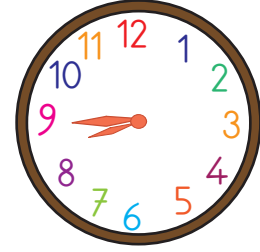
Aşağıdaki örneklerde saatlerin öğleden önce ve öğleden sonraki okunuşları verilmiştir. İnceleyelim.

Öğleden Önce	Öğleden Sonra
10.00	22.00
Saat: on	Saat: yirmi iki

Öğleden Önce	Öğleden Sonra
11.30	23.30
Saat: on bir otuz	Saat: yirmi üç otuz

Öğleden Önce	Öğleden Sonra
8.45	20.45
Saat: sekiz kırk beş	Saat: yirmi kırk beş

Öğleden Önce	Öğleden Sonra
10.15	22.15
Saat: on on beş	Saat: yirmi iki on beş

Oya abla; sabah, akşam,
gece yarısı hangi zaman
dilimi için kullanılır?

Bir gün içinde senin yaptıklarını
saat üzerinde planlayarak
bu zaman dilimlerini de hatırlayalım.

07:00

🌸 Sabah kalkma saatin. Sabah, öğleden önceki
zaman dilimidir.

08:15

🌸 Sabah kahvaltısı ve okul hazırlıklarını yaptı-
ğın saattir.

09:00

🌸 Senin okula gidiş saatindir.

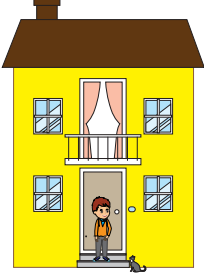
12:00

Öğle yemeğini yediğin saattir.

15:00

Öğleden sonra okuldan eve döndüğün saattir.

18:00

Akşam yemeği saatimizdir.

19:00

Akşam senin ders çalışma saatindir.

22:00

Senin yatma saatidir.

Gece yarısı.

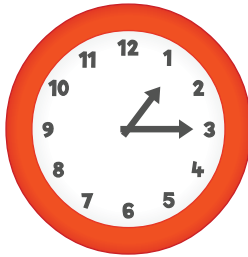
Emre, öğretmenin daha önce anlattığı saatler konusunu yeterince tekrar etmediği için unuttuğunu fark etti. Konuyu ablasından da dinleyince iyi bir tekrar yapmış oldu. Ablasına teşekkür etti.

ÇALIŞALIM

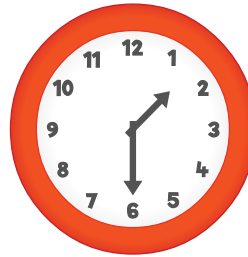
1) Aşağıdaki saatlerin kaç olduğunu altındaki boşluklara yazınız.

.....

.....

.....

.....

2) Aşağıdaki dijital saatler kaç gösteriyor? Altlarına yazınız.

18:30

.....

08:00

.....

07:15

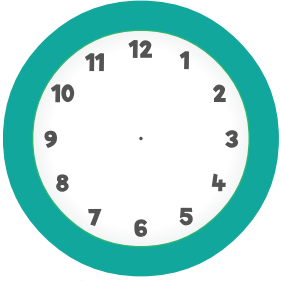
.....

21:45

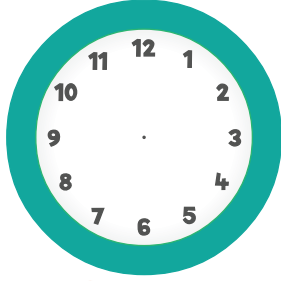
.....

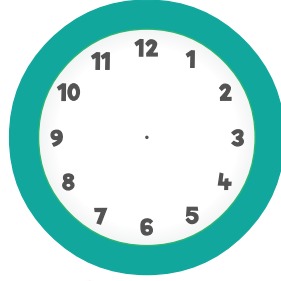
3) Aşağıda verilen saatleri, akrep ve yelkovan çizerek gösteriniz.

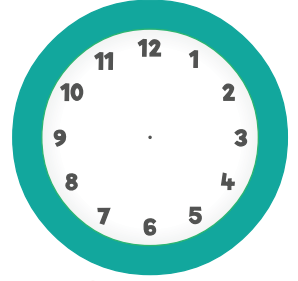
09:00

09:15

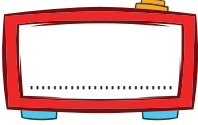

09:30

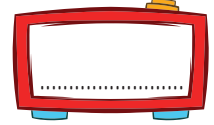
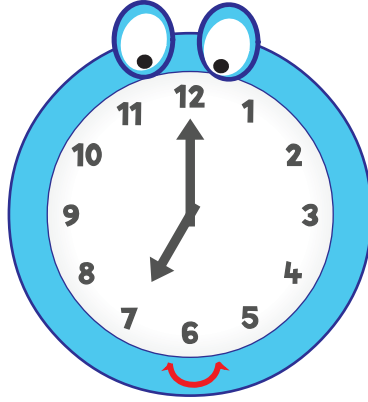

09:45

4) Aşağıdaki saat 7.00'dir. Bu süreden bir saat önceki ve bir saat sonraki zamanı dijital saatlere yazınız.

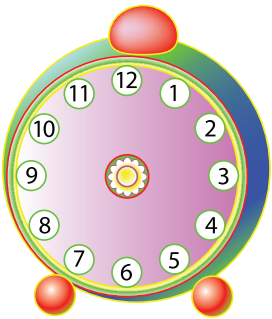

Bir saat önce

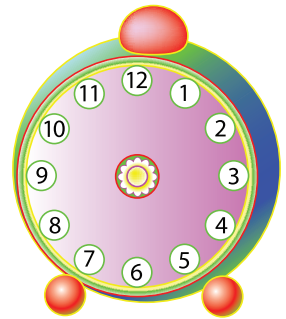
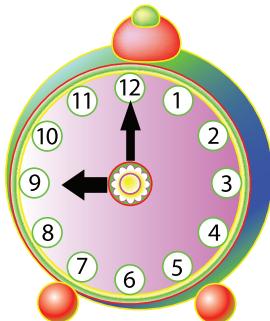

Bir saat sonra

5) Aşağıdaki saatlerden ortadaki 09.00'dur. Verilen süreden yarım saat önce ve yarım saat sonrasını, saatlere akrep ve yelkovan çizerek gösteriniz.

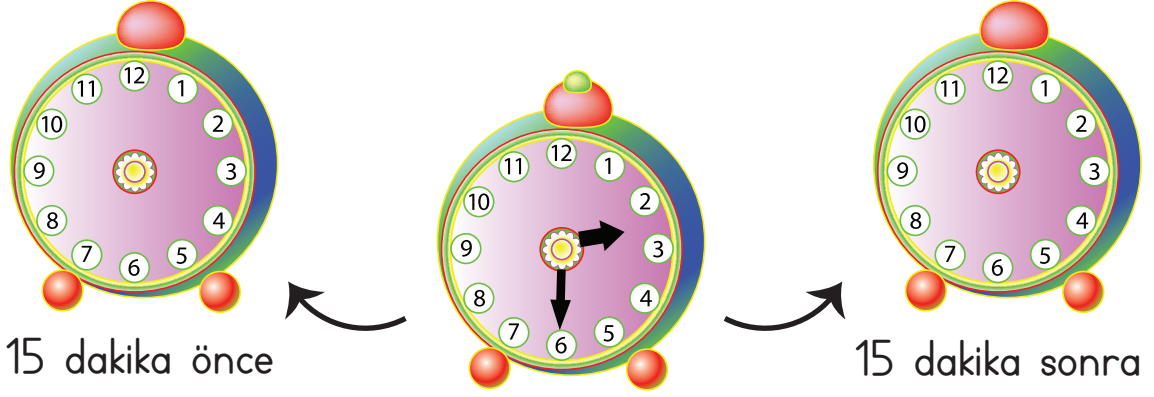
Yarım saat önce

Yarım saat sonra

- 6) Aşağıdaki saatlerden ortadaki 14.30'dur. Verilen süreden 15 dakika önce ve 15 dakika sonrasını saatlere akrep ve yelkovan çizerek gösteriniz.

- 7) Aşağıda karışık olarak verilmiş saatleri eşleştiriniz.

Öğleden Önce

Öğleden Sonra

08.30

21.00

09.00

19.15

11.45

23.45

07.15

20.30

- 8) Aşağıda okunuşları verilen saatleri yanlarındaki dijital saatlere yazınız.

🌸 Öğleden önce sekiz buçuk:

🌸 Sabah yediyi çeyrek geçiyor:

🌸 Öğleden sonra beşe çeyrek var:

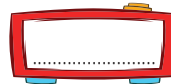
🌸 Akşam dokuz:

🌸 Gece on bir:

🌸 Gece yarısı on iki:

Zaman Ölçü Birimleri Arasındaki İlişkiyi Öğrenelim

HATIRLAYALIM

Ezgi, cumartesi günü
teyzemler gelecek.
Gelmelerine kaç gün kaldı?

Bugün perşembe olduğuna göre
yarın cuma, sonraki
gün cumartesi.
Demek ki iki gün kalmış.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

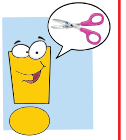

- ❁ Samet ne düşünüyor olabilir?
- ❁ Samet'e saat ve takvim niçin gerekli olabilir?
- ❁ Samet'in duvarına astığı mevsim şeridinde gördüklerinizi anlatınız.

ETKİNLİK SEPETİ

Hangi Mevsim, Hangi Ay?

Eylül, Ekim,
Kasım

Aralık, Ocak,
Şubat

Mart, Nisan,
Mayıs

Haziran, Temmuz,
Ağustos

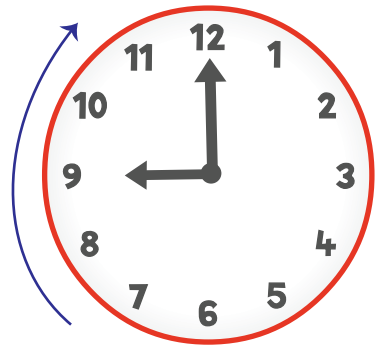
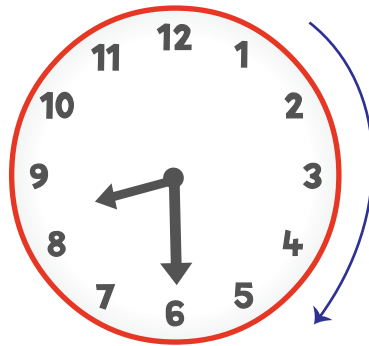
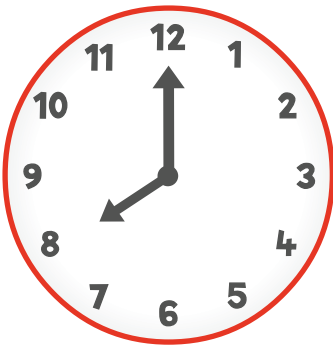
Malzemeler: 4 tane renkli karton, makas, yapıştırıcı, mevsim görselleri

Adım Adım Uygulayalım

- 4 gruba ayrılınız.
- Grup arkadaşlarınızla birlikte seçtiğiniz mevsimin görselini kartona yapıştırınız. Görselin altına mevsimin aylarının adlarını yazınız.
- Bütün gruplar çalışmasını bitirdiğinde **sonbahar, kış, ilkbahar, yaz** sıralaması ile etkinliğinizi panoya asınız.
- Bir yılda 4 mevsim, 12 ay olduğunu fark ettiniz mi?

1) Sevil, sabah 8.00'de kalktı. Saat 9.00'da okul servisine binecekti. Hazırlanması için 1 saati yani 60 dakikası vardı. Yarım saatte okul hazırlıklarını yaptı. Kalan yarım saatte de kahvaltısını yaptı. Tam 1 saat sonra servise bindi.

🌸 Sevil'in 1 saatte yaptığı hazırlıkları saat üzerinde gösterelim.

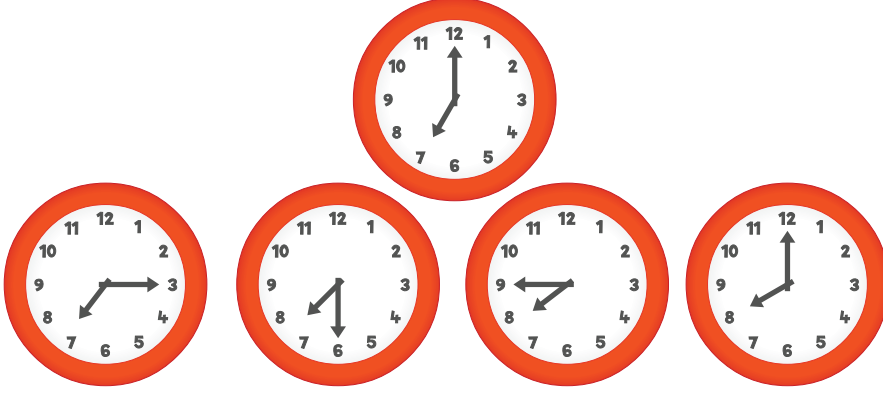

Bilgi Bulutu: 1 saat, 2 yarım saate eşittir.

2) Aysel teyze, sabah saat 7.00'de parkta yürüyüş yapmaya başladı. Bir turu 15 dakikada tamamladığını fark etti. 1 saatte günlük yürüyüşünü tamamladı.

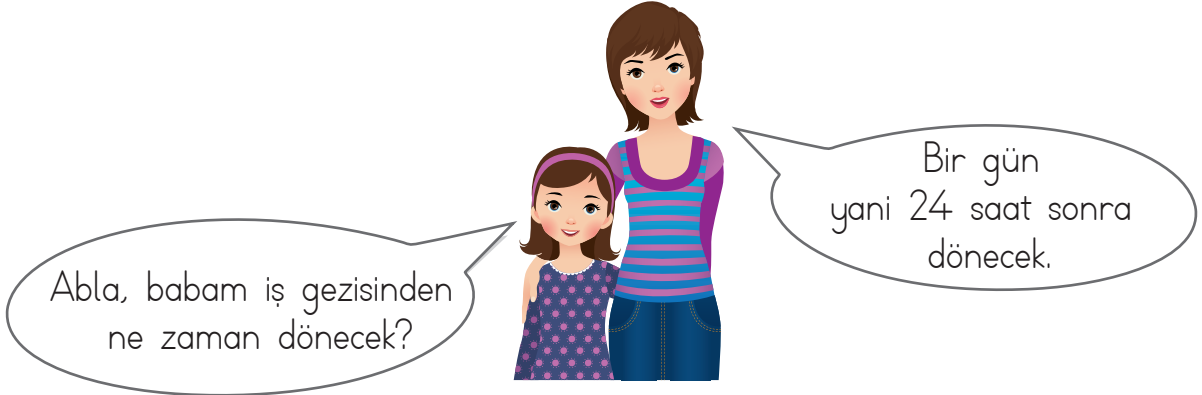
Aysel teyzenin 1 saatte kaç tur yürüdüğünü saat üzerinde gösterelim.

✿ Aysel teyze, 1 saatte 4 tur yürümüştür.

Bilgi Bulutu: 1 saat, 4 çeyrek saate eşittir.

3)

✿ Ablasının verdiği bu cevap Ayşe'nin kafasını karıştırdı. Durumu fark eden ablası Ayşe'ye gün ve saat ilişkisini anlattı.

✿ Hayat Bilgisi dersinde de öğrendiğiniz gibi Dünya kendi etrafında döner. Bu dönüşünü **24 saatte** tamamlar. 24 saatlik bu süreye **1 gün** denir.

✿ Böylece Ayşe, babasının gelmesine 1 gün yani 24 saat kaldığını öğrenmiş oldu.

- 4) Derya, salı günü doktora gitti. Doktor, Derya'ya ilaçlarını kullanıp bir hafta sonra kontrole gelmesini söyledi. Doktora gideceği tarihi takvime not etmek istedi. Öğretmeninin anlattığı bilgileri hatırladı.

Bilgi Bulutu: Bir hafta 7 gündür.

Haftanın günleri: pazartesi, salı, çarşamba, perşembe, cuma, cumartesi, pazar.

Bir hafta 7 gündür.

Bir ay 30 gündür.

🌸 Derya takvimi eline aldı.

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

🌸 Takvimde 30 gün vardı. 7 gün sayarak bir hafta sonraki tarihi buldu, işaretledi. Doktora yine salı günü gidecekti.

5) Ertan'ın okuduğu hikâye kitabı ayları ve mevsimleri anlatıyordu. Ertan, kitabı büyük bir ilgiyle okudu. Sonra heyecanla dedesine anlattı.

🌸 Ertan'ın kitaptan öğrendiklerini biz de öğrenelim.

🌸 Dünya, Güneş etrafında döner. Bu dönüşü üç yüz altmış beş gün, altı saatte tamamlar. Bu süreye **1 yıl** denir. Bu dönüşün sonucunda mevsimler oluşur.

Bir yılda 4 mevsim, 12 ay vardır.

Ocak

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30 31

Şubat

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28

Mart

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31

Nisan

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 27 28 29
30

Mayıs

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13
14 15 16 17 18 19 20
21 22 23 24 25 26 27
28 29 30 31

Haziran

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3
4 5 6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21 22 23 24
25 26 27 28 29 30

Temmuz

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 27 28 29
30 31

Ağustos

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

Eylül

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30

Ekim

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30 31

Kasım

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30

Aralık

pzt/salı/çar/per/cu/cmrt/paz

1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30
31

🌸 **Mevsimler:** sonbahar, kış, ilkbahar, yaz.

🌸 **Aylar:** ocak, şubat, mart, nisan, mayıs, haziran, temmuz, ağustos, eylül, ekim, kasım ve aralık.

Her mevsimde 3 ay vardır.

Sonbahar mevsiminin ayları eylül, ekim, kasımdır.

Kış mevsiminin ayları aralık, ocak, şubattır.

İlkbahar mevsiminin ayları mart, nisan, mayıstır.

Yaz mevsiminin ayları haziran, temmuz, ağustostur.

🌸 Dedesi, Ertan'ın anlattıklarını keyifle dinledi.

ÇALIŞALIM

1) Aşağıda verilen süreleri dakika olarak yazınız.

1 saat ..... dakikadır.

Yarım saat ..... dakikadır.

Çeyrek saat ..... dakikadır.

2 çeyrek saat ..... dakikadır.

4 çeyrek saat ..... dakikadır.

2) Aşağıda verilen süreleri saat olarak yazınız.

60 dakika ..... saattir.

2 tane 30 dakika ..... saattir.

4 tane 15 dakika ..... saattir.

3) Aşağıdaki bilgileri dikkatle okuyunuz. Doğru eşleştirmeleri yapınız.

1 gün

4 mevsim, 12 ay

1 saat

7 gün

1 hafta

60 dakika

1 yıl

24 saat

Yarım saat

4 hafta

1 ay

30 dakika

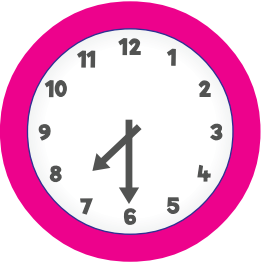

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıda verilen bilgileri okuyunuz. Doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) Bir yılda 12 ay vardır.
- ( ) Analog saatlerde akrep dakikayı, yelkovan saati gösterir.
- ( ) Yarım saat 30 dakikadır.
- ( ) Yılın ilk ayı eylülüdür.
- ( ) Bir hafta 7 gündür.

2)

Yukarıdaki analog saat aşağıdaki dijital saatlerin hangisi ile aynıdır?

- A) 18:30   B) 19:30   C) 20:30

3) Aşağıdakilerden hangisi sonbahar mevsiminin ayı değildir?

- A) Aralık   B) Kasım   C) Eylül

4) Aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Bir ayda 4 hafta vardır.
- B) Bir yılda üç yüz altmış gün vardır.
- C) Bir ayda 20 gün vardır.

5) Bugün salı ise iki gün sonra hangi gün olur?

- A) Perşembe   B) Cuma   C) Çarşamba

EĞLENELİM

➔ Aşağıdaki bulmacada sözcükler yukarıdan aşağıya ve soldan sağa gizlenmiştir. Sözcükleri bulup boyayınız.

on iki - yaz - ekim - aralık - yirmi dört - kış - ay - gün - hafta - yedi

Y	İ	R	M	İ	D	Ö	R	T
E	K	İ	M	C	A	Y	A	Z
D	A	R	A	L	I	K	A	Y
İ	O	N	İ	K	İ	K	I	Ş
H	A	F	T	A	G	Ü	N	K

Zaman Ölçüleriyle Problem Çözelim

ÖĞRENELİM

➔ Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

🌸 Saat 05.00'te akrep ve yelkovan hangi sayıların üzerinde olur?

ETKİNLİK SEPETİ

Zamanı Doğru Kullanıyorum

Malzemeler: kâğıt, kalem

Adım Adım Uygulayalım

- Kâğıt ve kaleminizi hazırlayınız.
- Ders çalışma, dinlenme ve uyku için ne kadar zaman ayırdığınızı belirleyip kâğıda not ediniz.
- Sonra bu etkinliklerin hepsi için toplam ne kadar zaman ayırdığınızı hesaplayınız.

- 1) Leyla, kardeşini saat 16.00'da parka götürdü. Leyla ve kardeşi eve döndüğünde saat 17.00 olmuştu. İki kardeş, parkta kaç saat kalmıştır?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Parka gidiş ve parktan dönüş saatleri verilmiş. Parkta kaç saat kaldıklarını bulmamız isteniyor.	Parkta kaç saat kaldıklarını bulalım.	 1 saat kalmışlardır.

Kontrol Edelim

Saat 16.00'ya 1 saat ekleyelim. Sonuç 17.00 olur.
Çözümümüz doğrudur.

2) Fatma, günde 2 bardak süt içiyor. Bir haftada kaç bardak süt içer?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Bir günde içtiği süt miktarı verilmiş. Fatma'nın bir haftada kaç bardak süt içtiğini bulmamız isteniyor.	Bir haftada kaç bardak süt içtiğini bulmak için çarpma işlemi yapalım.	$1 \text{ hafta} = 7 \text{ gün}$ $7 \times 2 = 14 \text{ bardak}$ süt içer.

Kontrol Edelim

7 günde 14 bardak süt içiyorsa 14'ü bir günde içtiği süt miktarı olan 2'ye bölelim. $14 \div 2 = 7$
Çözümümüz doğrudur.

3) Betül'ün amcasının düğününe 1 ay, 1 hafta, 5 gün vardı. Düğüne kaç gün kalmıştır?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
1 ay, 1 hafta, 5 gün verilmiş. Betül'ün amcasının düğününe kaç gün kaldığını bulmamız isteniyor.	Düğüne kaç gün kaldığını bulmak için verilen sürelerin hepsinin kaç gün olduğunu bulalım.	$1 \text{ ay} = 30 \text{ gün}$ $1 \text{ hafta} = 7 \text{ gün}$ $+ 5 \text{ gün}$ <hr/> 42 gün

Kontrol Edelim

$$\begin{array}{r}
 1 \text{ ay} = 30 \text{ gün} \\
 1 \text{ hafta} = 7 \text{ gün} \\
 + \\
 \hline
 37 \text{ gün}
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 42 \text{ gün} \\
 - 37 \text{ gün} \\
 \hline
 5 \text{ gün}
 \end{array}$$

42 günden 1 ay ve 1 haftalık süreyi çıkardığımızda 5 gün kalıyor.
Verilen sürelerden birine ulaştık.
Çözümümüz doğrudur.

ÇALIŞALIM

1) Aynur, her gün 1 saat kitap okuyor. Bir haftada kaç saat kitap okur?

Çözüm

2) Cem, her gün saat 8.30'da servise biniyor ve yarım saat sonra okulda oluyor. Cem okula geldiğinde saat kaç olur?

Çözüm

[illegible]

3) Celal, haftada 2 gün yüzme kursuna gidiyor. 5 haftada kaç gün kursa gitmiş olur?

Çözüm

[illegible]

4) Yeliz, iki hafta önce gittiği okul gezisinde çok eğlendi. Yeliz, geziye kaç gün önce gitmiştir?

Çözüm

[illegible]

5) Yasemin yılın ikinci ayında, Yusuf aynı yılın dokuzuncu ayında doğmuştur. Yasemin, Yusuf'tan kaç ay büyüktür?

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

- 1) Selma, aldığı sütün son kullanma tarihine baktı. Kullanma tarihinin bitmesine 1 hafta, 5 gün vardı. Sütün son kullanma tarihinin bitmesine kaç gün kalmıştır?
- A) 11   B) 12   C) 13
- 2) Onur, her gün okula gitmek için 8.30'da evden çıkıyor. Bugün kırtasiyeye uğramak için evden yarım saat erken çıktı. Onur, bugün saat kaçta evden çıkmıştır?
- A) 9.00   B) 8.30   C) 8.00
- 3) Bursa - Ankara yolculuğu otobüs ile 6 saat sürmektedir. Bursa'dan sabah saat 9.00'da hareket eden otobüs, saat kaçta Ankara'ya ulaşır?
- A) 15.00   B) 15.30   C) 16.00
- 4) Nerminler günde 2 ekmek tüketiyorlar. 8 günde kaç ekmek tüketirler?
- A) 16   B) 15   C) 14
- 5) Semra, dedesini en son 2 ay önce gördü. Şimdi kasım ayında olduğumuza göre Semra dedesini hangi ayda görmüştür?
- A) Eylül   B) Ekim   C) Ağustos
- 6) Ayhan'ın doğum gününe 1 ay 2 hafta vardır. Doğum gününe kaç gün kalmıştır?
- A) 44   B) 43   C) 42

PARALARIMIZ

Kuruş ve Lirayı Öğrenelim

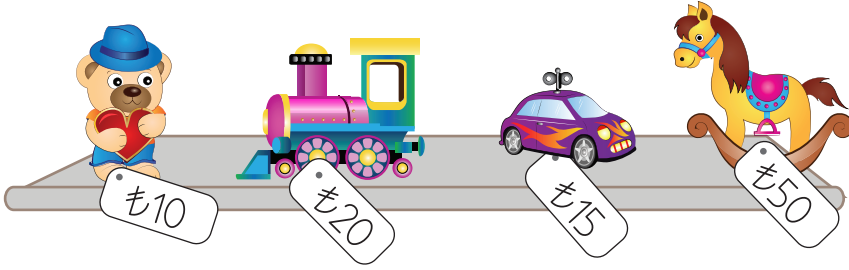
HATIRLAYALIM

Emre, 20 liram var.
Sence kardeşime hangisini alayım?

Ezgi, bence ayıcık veya araba al.
Böylece paran da artmış olur.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- ❁ Sizce Sedat ne düşünüyor?
- ❁ Para deyince aklınıza neler geliyor?
- ❁ Para olmasaydı ihtiyaçlarınızı nasıl karşılardınız?

ETKİNLİK SEPETİ

Paralarımızı Öğrenelim

Malzemeler: Ek 3'teki para görselleri

Adım Adım Uygulayalım

- Ek 3'teki para görsellerini kesiniz.
- Kâğıt ve madeni paraları ayırıp inceleyiniz.
- Kâğıt paralarınızı ve madeni paralarınızı büyükten küçüğe doğru sıralayınız.
- Sıra arkadaşınızla birbirinize paralarla ilgili sorular sorunuz. (Örneğin 1 lira içinde kaç tane 50 kuruş vardır?)

1) Paralarımızın ön ve arka yüzlerini inceleyelim.

200 TL

100 TL

50 TL

20 TL

10 TL

5 TL

1 TL

50 kr.

25 kr.

10 kr.

5 kr.

1 kr.

Bilgi Bulutu: Ülkemizin para birimi Türk lirasıdır. Kısaca TL ile gösterilir. Sembolü "₺" dir. Liradan küçük para birimine kuruş denir. Kısaca kr. ile gösterilir.

1 lira, 2 tane 50 kuruşa eşittir.

1 lira, 4 tane 25 kuruşa eşittir.

1 lira, 10 tane 10 kuruşa eşittir.

1 lira, 20 tane 5 kuruşa eşittir.

2) Aşağıdaki ürünlere karşılık gelen paraları inceleyelim.

Bilgi Bulutu: Değeri en büyük olan kâğıt paramız 200 TL, en küçük olan kâğıt paramız 5 TL'dir.

Değeri en büyük olan madeni paramız 1 TL, en küçük olan madeni paramız 1 kr.'tur.

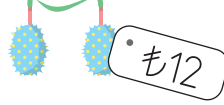

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki ürünleri fiyatları ile eşleştiriniz.

2)

Aşağıda verilen paralarla yukarıda fiyatı verilen ürünlerden hangilerini alabilirsiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

Farklı Miktarlarda Paraları Karşılaştıralım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- Çocukların aldıkları ürünleri karşılaştırınız.
- Hangisinin aldığı kitabın fiyatı daha yüksektir?
- Hangisinin aldığı kalemin fiyatı daha düşüktür?
- Alışverişte daha az para harcayarak tutumlu davranan kimdir?

ETKİNLİK SEPETİ

Hangisi Daha Çok?

Malzemeler: 2 tane kutu, Ek 3'teki madeni para görselleri

Adım Adım Uygulayalım

- Sıra arkadaşınıza kutulardan birini veriniz.
- Her iki kutuya da aşağıda belirtilen miktarlarda madeni para atınız.
- Kutulardaki toplam para miktarlarını karşılaştırınız. Sizin para miktarınız, arkadaşınızın para miktarından az mı çok mu? Söyleyiniz.
- Kutulara atılacak para miktarı:

1. kutu   (50kr., 25kr., 10kr., 5kr.)

2. kutu   (50kr., 10kr., 5kr.)

1) Aşağıdaki kâğıt paralardan değeri en büyük ve en küçük olanı bulalım.

Değeri en büyük olan kâğıt para 100 liradır.

Değeri en küçük olan kâğıt para 5 liradır.

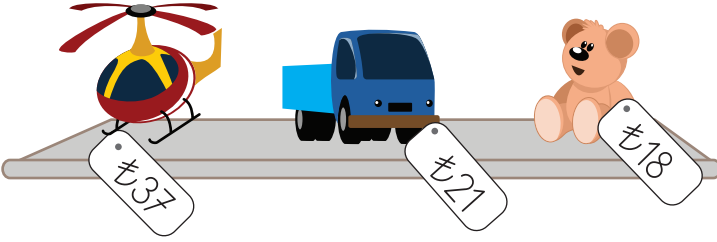
2) Aşağıdaki madeni paralardan değeri en büyük ve en küçük olanı bulalım.

Değeri en büyük olan madeni para 50 kuruştur.

Değeri en küçük olan madeni para 10 kuruştur.

3) Aşağıdaki ürünlerin fiyatını inceleyelim. Fiyatı en yüksek ürünü bulalım.

Fiyatı en yüksek ürün oyuncak helikopterdir.

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki ihtiyaç listesine göre cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.

Damla

Pastel boya : 30 TL
Sulu boya : 20 TL
Fırça : 6 TL

Kadir

Futbol topu : 40 TL
Kuru boya : 10 TL
Kalemlik : 16 TL

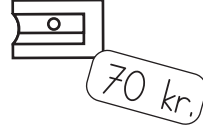
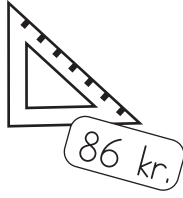
Damla'nın ..... liraya ihtiyacı vardır.

Kadir'in ..... liraya ihtiyacı vardır.

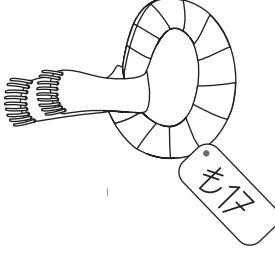
Kadir'in Damla'dan ..... lira fazla paraya ihtiyacı vardır.

2) Aşağıdaki ürünlerden fiyatı en düşük olanı bulup boyayınız.

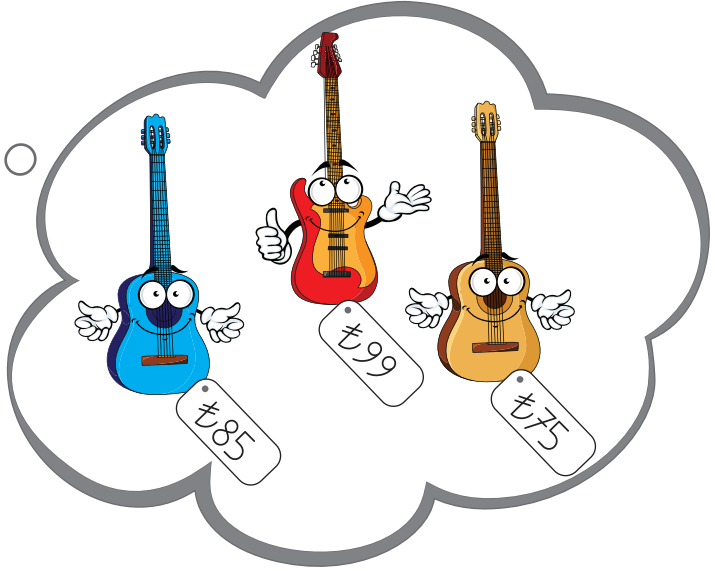
3) Aşağıdaki ürünlerden fiyatı en yüksek olanı bulup boyayınız.

Paralarımızla İlgili Problem Çözüm ve Kuralım

ÖĞRENELİM

➔ Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

- ❁ Sezin'in kumbarasında kaç lirası vardır?
- ❁ Sezin, gitar alabilmek için en az kaç lira daha biriktirmelidir?
- ❁ Fiyatı en yüksek olan gitarı alabilmesi için Sezin'in kaç liraya ihtiyacı vardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Kaç Lira Öderim?

Malzemeler: Ek 3'teki para görselleri, oyuncaklar

Adım Adım Uygulayalım

- Evden getirdiğiniz oyuncakları sergilemek için sınıfınızda uygun bir alan oluşturunuz. Oyuncakların her biri için fiyat belirleyip üzerine yazınız.
- Oyuncakların başında durması için iki arkadaşınızı seçiniz.
- Elinizdeki para ile hangi oyuncak alabileceğinizi belirleyiniz. Oyuncakın parasını ödedikten sonra kaç lira geri alacağınızı hesaplayınız.
- Alışverişinizi yapınız. Daha önce yaptığınız hesaplama doğru mu? Kontrol ediniz.

- 1) Ela, dedesinin verdiği 10 lira ile başlayıp üzerine her hafta 3 lira ekleyerek para biriktirmeye karar veriyor. 5 hafta sonra Ela'nın toplam kaç lirası olacağını bulalım.

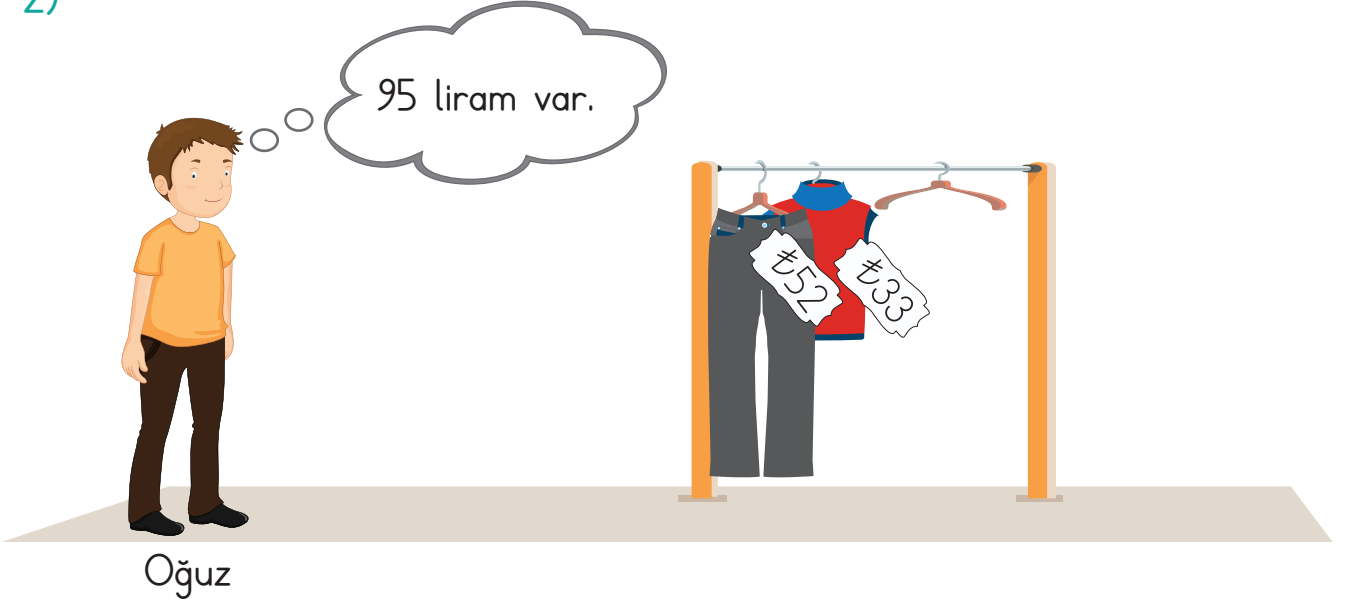
Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Ela'nın dedesinin verdiği para miktarı verilmiş. Her hafta 3 lira eklediğinde 5 hafta sonra kaç lirası olacağını bulmamız isteniyor.	5 haftada toplam kaç lira biriktireceğini bulalım. 10 lirasının üzerine ekleyelim.	5 haftada, $5 \times 3 = 15\text{TL}$ $\begin{array}{r} 10 \\ + 15 \\ \hline 25 \end{array}$ Ela'nın toplam 25 lirası olur.

Kontrol Edelim

Ela'nın toplam parasından biriktirdiği parayı çıkaralım.
 $25 - 15 = 10 \text{ TL}$ Dedesinin verdiği para miktarına eşittir.
Çözümümüz doğrudur.

2)

Yukarıdaki görsele uygun problem kuralım ve çözelim.

Problem

Oğuz, mağazadan pantolon ve süveter alırsa kaç lirası kalır?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Ürünlerin fiyatı ve Oğuz'un toplam parası verilmiş. Pantolon ve süveteri aldığında kaç lira parasının kaldığını bulmamız isteniyor.	Süveter ve pantolonun fiyatlarını toplayalım. Oğuz'un parasından çıkaralım.	Pantolon 52 TL Süveter + 33 TL <hr/> Toplam 85 Oğuz'un parası: 95TL Ödeyeceği para: 85 TL Kalan para: 95 - 85 <hr/> 10 TL

Kontrol Edelim

Kalan paraya alınan ürünlerin fiyatını ekleyelim.

$$10 + 52 + 33 = 95 \text{ TL} \quad \text{Oğuz'un parasına eşittir.}$$

Çözümümüz doğrudur.

ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız .

🌸 Nilgün'ün kumbarası

a) Nilgün'ün kumbarasında kaç lirası vardır?

Çözüm

[illegible]

b) Kumbaradaki paralardan değeri en büyük olan para hangisidir?

Çözüm

---

c) Kumbaradaki paralardan değeri en küçük olan para hangisidir?

Çözüm

---

d) Değeri en büyük para ile değeri en küçük para arasında ne kadar fark vardır?

Çözüm

[illegible]

2) İlayda, Erhan ve Gizem bir yardım kampanyası için para biriktiriyorlar. İlayda 13 TL, Erhan 16 TL, Gizem 12 TL biriktirmiştir. Üç arkadaş toplam kaç lira biriktirmiştir?

Çözüm

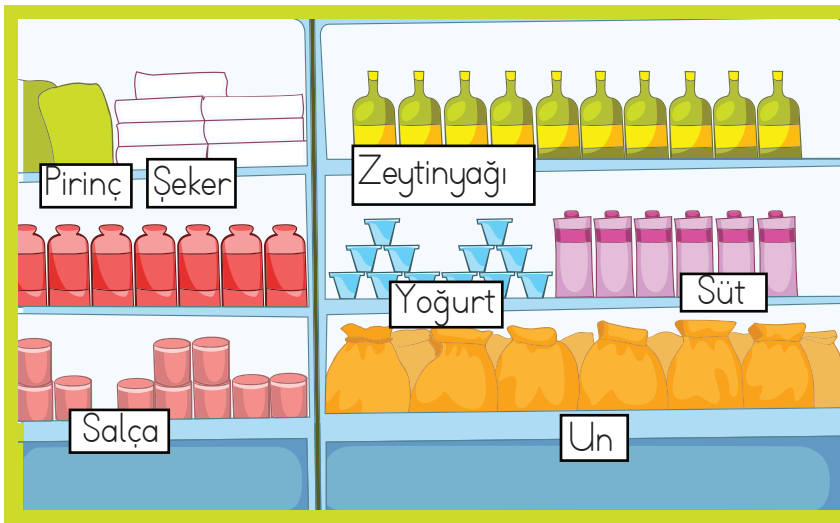
[illegible]

3) Serap'ın 15 lirası vardır. Mahmut'un parası, Serap'ın parasından 9 TL fazla ise ikisinin toplam kaç lirası vardır?

Çözüm

[illegible]

4) Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Problem kurup çözünüz.

Şeker: 7 TL
Zeytinyağı: 20 TL
Yoğurt: 6 TL
Süt: 4 TL
Salça: 5 TL
Un: 15 TL
Pirinç: 7 TL

Problem

.....

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

tasarruf - TL - madeni paramız - para birimimiz - para

- a) Liradan küçük ..... kuruştur.
- b) Aldığımız ürünlerin karşılığında ..... veririz.
- c) Gereksiz para harcamayıp ..... yapmalıyız.
- d) Türk lirası kısaca ..... ile gösterilir.
- e) En büyük ..... 1 TL'dir.

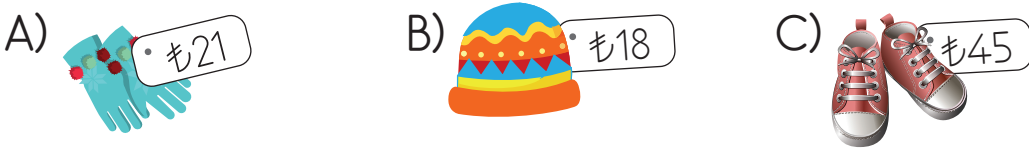
2) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) Ülkemizin para birimi Türk lirasıdır. Kısaca TL ile gösterilir.
- ( ) Ülkemizde sadece kâğıt paralar vardır.
- ( ) Madeni paraların değeri, kâğıt paralardan daha büyüktür.
- ( ) Türk lirası "₺" sembolü ile gösterilir.
- ( ) Kâğıt paraların değeri, madeni paralardan daha büyüktür.

3) İki tane 5 lira, iki tane 20 liranın toplamı aşağıdakilerden hangisinde doğru gösterilmiştir?

4) Aşağıdaki ürünlerden fiyatı en yüksek olan hangisidir?

5) Aşağıdaki görselde verilen madeni paraların toplamı hangisinde doğru verilmiştir?

- A) 52 kr. B) 53 kr. C) 54 TL

ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız. Yanlış olan cümlelerin doğrularını altlarındaki boşluklara yazınız.

- 1) ( ) Bir bütünün iki eş parçasından her birine yarım denir.
.....
- 2) ( ) Bir saat 30 dakikadır.
.....
- 3) ( ) Bir ayda 3 hafta vardır.
.....
- 4) ( ) Türk lirası kısaca TL ile gösterilir.
.....
- 5) ( ) Çeyrek saat 15 dakikadır.
.....

Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

60 - yarım - 24 - küçük - eylül - 4 çeyrekten

- 6) Bir bütün ..... oluşur.
- 7) Liradan ..... para birimimiz kuruştur.
- 8) Bir gün ..... saattir.
- 9) Okullar ..... ayında açılır.
- 10) Bir saat ..... dakikadır.

Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

11) Derya, annesiyle saat 12.00'de evden çıktı. Saat 16.00'da eve döndüler. Derya ve annesi kaç saat dışarıda kalmıştır? .....

12) Akrep 3 ile 4'ün arasında, yelkovan 6'nın üzerinde ise saat kaçtır?
.....

13) Aşağıdaki paraları değeri büyük olandan değeri küçük olana doğru sıralayınız.

14) Annem, 85 TL ile pazara gitti. Pazardan dönünce 15 lirası kaldığını söyledi. Annem, pazarda kaç lira harcamıştır? .....

15)

1 lira, 2 tane 50 kuruşa eşittir.
1 lira, 3 tane 25 kuruşa eşittir.
50 kuruş, 2 tane 25 kuruşa eşittir.
1 lira, 5 tane 10 kuruşa eşittir.

Yukarıdaki bilgilerden kaç tanesi doğrudur? .....

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz. Doğru seçeneği yuvarlak içeri-
sine alınız.

16) Aşağıdaki şekillerden hangisi yarımı gösterir?

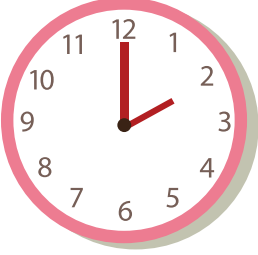

17) Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir bütün, 2 yarımdan oluşur.
- B) Bir bütün, 4 yarımdan oluşur.
- C) Bir bütün, 4 çeyrekten oluşur.

18)

Yukarıdaki saatin öğleden önce ve öğleden sonra okunuşu hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Öğleden önce: 02.00 - Öğleden sonra: 14.00
- B) Öğleden önce: 01.00 - Öğleden sonra: 13.00
- C) Öğleden önce: 01.00 - Öğleden sonra: 24.00

19)

Yukarıdaki saatin belirttiği zamandan yarım saat önceki ve 15 dakika sonraki zaman, hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A)		
	Yarım saat önce	15 dakika sonra
B)		
	Yarım saat önce	15 dakika sonra
C)		
	Yarım saat önce	15 dakika sonra

20) Aşağıdaki paraların değeri büyük olandan değeri küçük olana doğru sıralanışı, hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A)

B)

C)

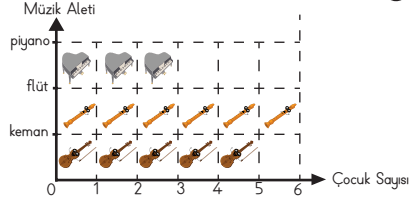

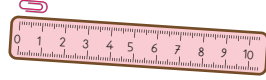

6. ÜNİTE

Veri Toplama ve Değerlendirme

Uzunluk Ölçme

Tartma

VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRME

Veri Toplayalım, Sınıflandıralım,
Tablo ve Grafik Oluşturalım

çetele tablosu, sıklık tablosu,
nesne grafiği, şekil grafiği

HATIRLAYALIM

Ezgi, bu nedir?

Emre, sevdiğimiz meyvelerin
tablosunu oluşturdum.

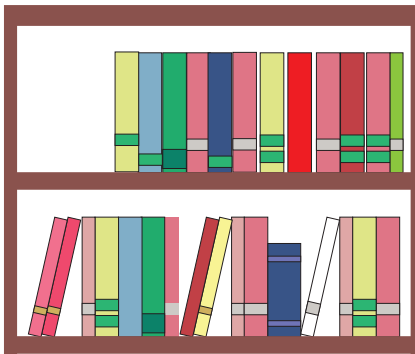

Meyveler	Öğrenciler
Elma	7
Portakal	8
Kiraz	12

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruyu görsele göre cevaplayınız.

Hikâye	12
Masal	16

Kitaplığın yanındaki tablo sizce ne anlatıyor? Söyleyiniz.

ETKİNLİK SEPETİ

Veri Topluyorum

Malzemeler: kâğıt, kalem

Adım Adım Uygulayalım

- İki gruba ayrılınız.
- Her grup için, bir grup sözcüsü ve cevapları not edecek bir yazıcı seçiniz. Birinci grubun sorusu, örneğin “En sevdiğiniz renk hangisidir?”, ikinci grubun sorusu ise “En çok hangi spor dalını seviyorsunuz?” olabilir.
- Sorunuzu diğer gruba sorunuz. Aldığınız cevapları yazınız. Aynı olan cevapları bir kez daha yazmak yerine yanına 3, 4, 5 gibi rakamlar yazınız.
- Hangi cevapların daha fazla olduğunu sayınız. Topladığınız bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Daha sonra ikinci grupla aynı yönergeyi uygulayınız.

1) 2/A sınıfı öğrencileri, sınıf başkanlığı seçimi yaptılar. Sınıf başkanlığına aday olan öğrenciler isimlerini tahtaya yazdılar. Öğrenciler, oy vermek istedikleri adayların isimlerini bir kâğıda yazarak kutuya attılar. Oy verme işlemi tamamlandı, sayıma geçildi. Kâğıtlar açılarak tek tek okundu. Adı okunan her adayın isminin karşısına bir çizgi çizildi. Sonra çizgiler sayılarak tabloya yazıldı.

Çetele Tablosu

Tablo: Oy Sayıları

Ersin	+++ II
Ayça	+++ IIII
Aleyna	+++ III

Sıklık Tablosu

Tablo: Oy Sayıları

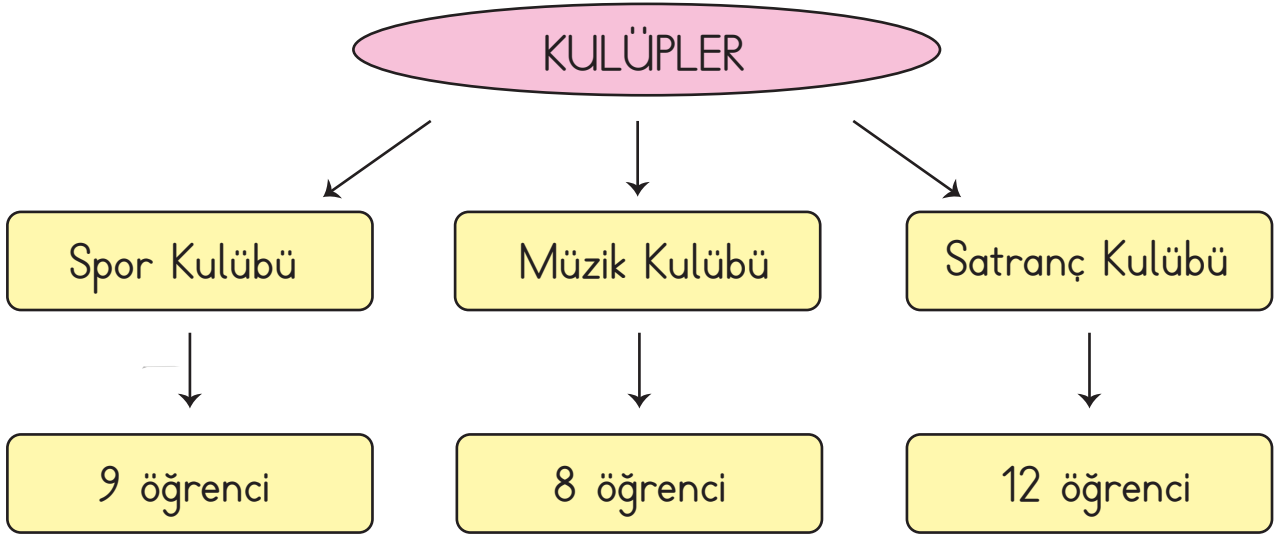
Ersin	7
Ayça	9
Aleyna	8

Bilgi Bulutu: Araştırma sonucunda ulaştığımız sayısal bilgilerin beşerli çizgi grupları halinde gösterilmesiyle **çetele tablosu** oluşur.

Bilgi Bulutu: Çetele tablosundaki çizgilerin toplamının sayılarla gösterilmesiyle **sıklık tablosu** oluşur.

- 2) Aşağıda 2/B sınıfı öğrencilerinin seçtikleri kulüpler ve öğrenci sayıları ağaç şemasında gösterilmiştir. 2/B sınıfında kaç öğrenci hangi kulübü seçmiş inceleyelim.

- 🌸 Ağaç şemasına göre 2/B sınıfında 9 öğrenci spor, 8 öğrenci müzik, 12 öğrenci de satranç kulübünü seçmiştir.

Bilgi Bulutu: Araştırma sonucunda ulaştığımız bilgileri sınıflandırmak ve bilgiler arasındaki ilişkiyi belirtmek için ağaç şemasından yararlanabiliriz.

- 3) Öğretmenimizle birlikte gittiğimiz botanik parkta her yer çiçeklerle doluydu. Öğretmenimiz okula dönünce sevdiğimiz çiçek renklerinin nesne ve şekil grafiğini oluşturdu.

Nesne Grafiği

Grafik: En Sevdiğimiz Çiçek Renkleri

Kırmızı									
Sarı									
Mor									

Not: Grafikte her nesne 1 çiçek rengini belirtmektedir.

- Hazırlanan nesne grafiğine göre 9 kişi kırmızı, 6 kişi sarı, 8 kişi de mor renkli çiçekleri sevmektedir.

Bilgi Bulutu: Araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin nesnelerle ifade edildiği grafik nesne grafiğidir.

Şekil Grafiği

Grafik: En Sevdiğimiz Çiçek Renkleri

Kırmızı	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Sarı	●	●	●	●	●	●			
Mor	●	●	●	●	●	●	●	●	

Not: Grafikte her şekil 1 çiçek rengini belirtmektedir.

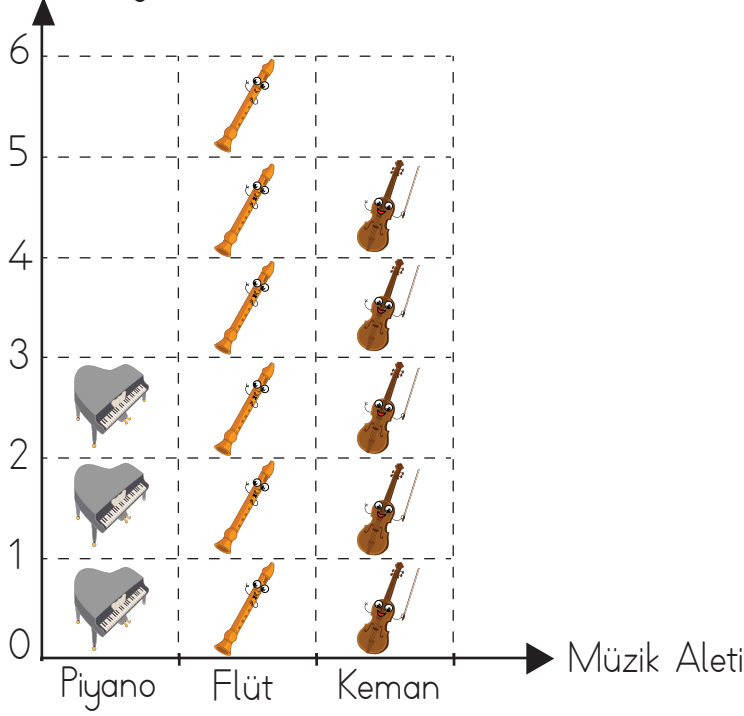
Bilgi Bulutu: Nesne grafiğinin farklı şekillerle gösterildiği grafik, şekil grafiğidir.

- 6) Burcu, sınıf arkadaşlarına sevdikleri müzik aletlerini sordu. Elde ettiği verilere göre nesne grafiğini yaptı.

Grafik: Sevilen Müzik Aletleri

Çocuk Sayısı

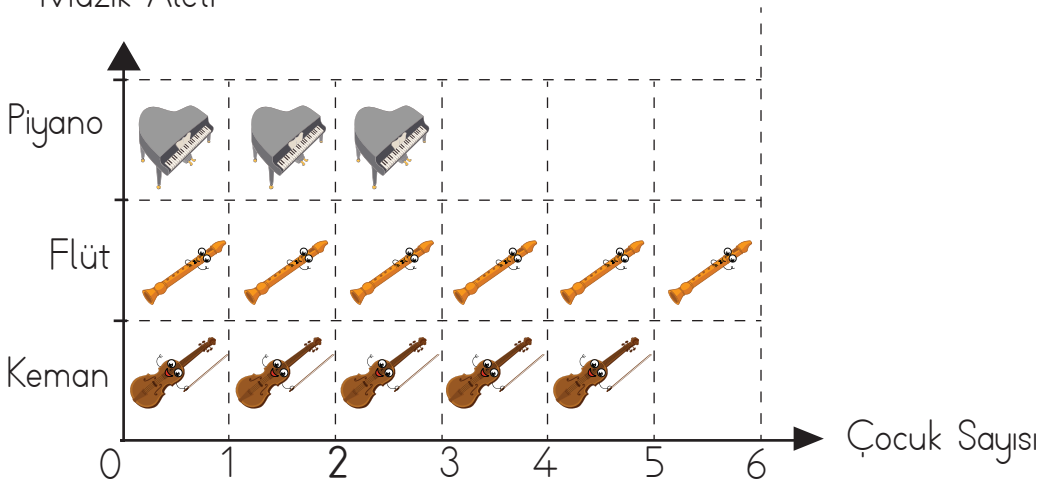

Not: Grafikte her nesne 1 müzik aletini belirtmektedir.

- ❁ Grafiğe göre 3 kişi piyano, 6 kişi flüt, 5 kişi de keman sevdiğini söylemiştir.
- ❁ Nesne grafiğini aşağıdaki gibi de yapabiliriz.

Grafik: Sevilen Müzik Aletleri

Müzik Aleti

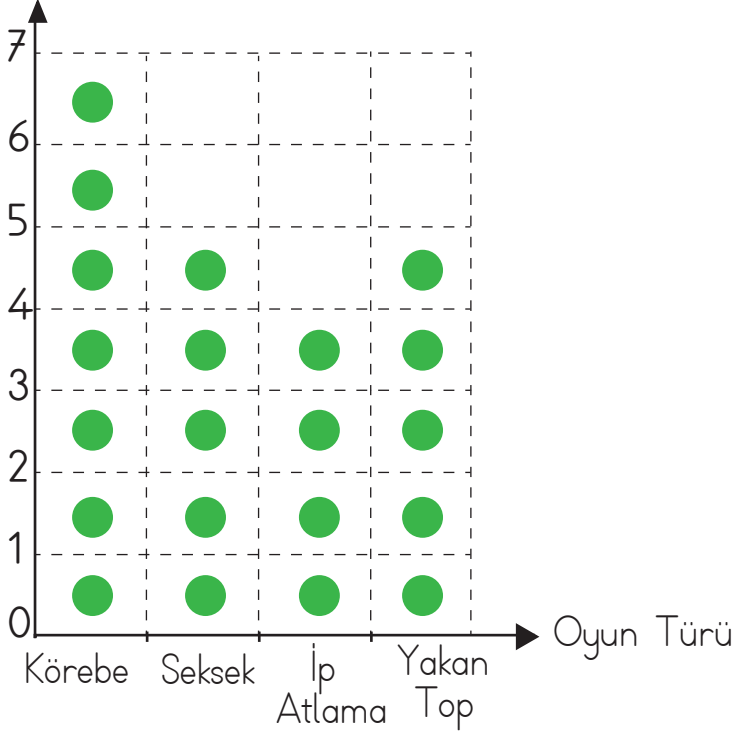
Not: Grafikte her nesne 1 müzik aletini belirtmektedir.

7) Onur, sınıf arkadaşlarının en çok sevdikleri oyunları şekil grafiği ile gösterdi.

Grafik: Sevilen Oyunlar

Çocuk Sayısı

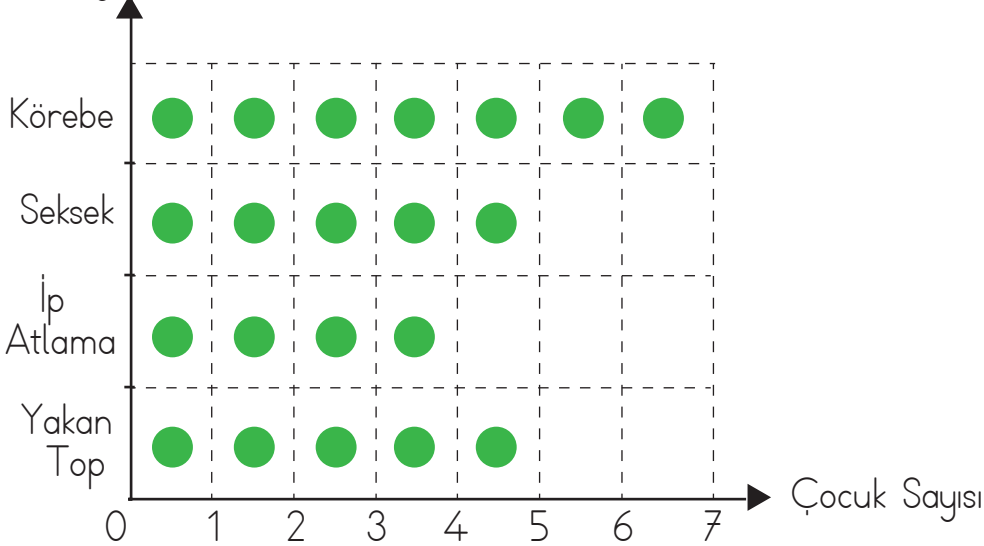

Not: Her şekil 1 oyun türünü ifade etmektedir.

✿ Aynı grafiği aşağıdaki şekilde de gösterebiliriz.

Grafik: Sevilen Oyunlar

Oyun Türü

Not: Her şekil 1 oyun türünü ifade etmektedir.

✿ Yukarıdaki şekil grafiğine göre 7 kişi körebe, 5 kişi seksek, 4 kişi ip atlama, 5 kişi de yakan top oynamayı sevmektedir.

ÇALIŞALIM

- 1) Öğretmen, Orman Haftası etkinliği için geziye giden öğrencilerine diktikleri fidanların sayısını sormuştur. Öğrencilerin 11 tanesi çam, 8 tanesi meşe, 7 tanesi de çınar fidanı diktiklerini söylemişlerdir.

Yukarıdaki bilgileri kullanarak çetele ve sıklık tablosu oluşturunuz.

Çetele Tablosu

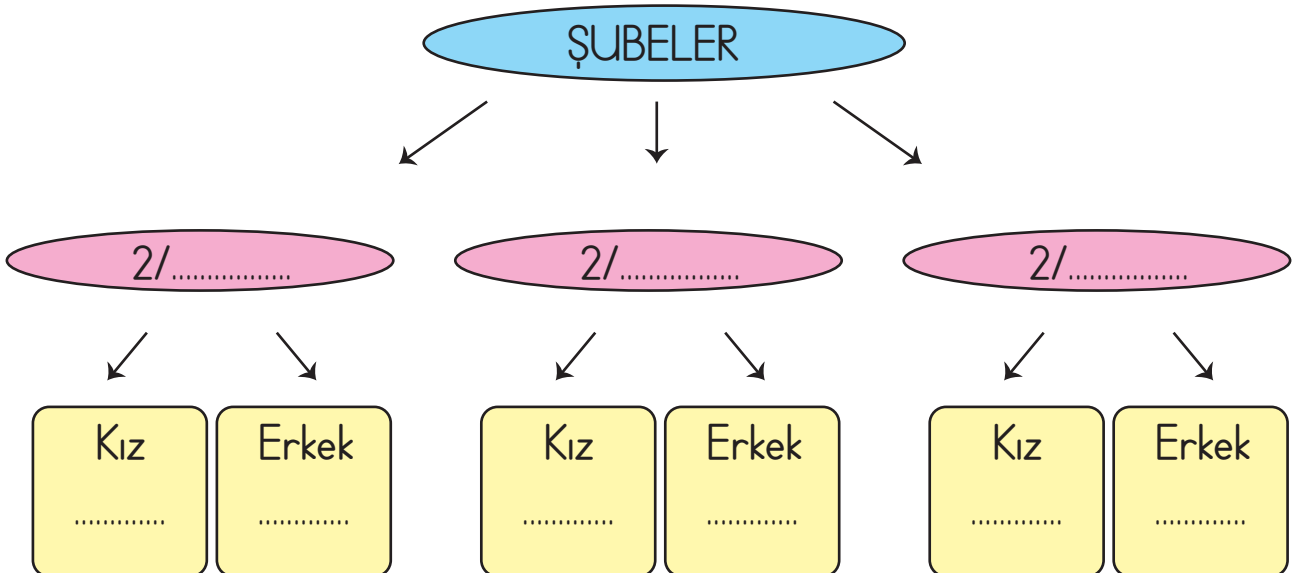
Tablo

Sıklık Tablosu

Tablo

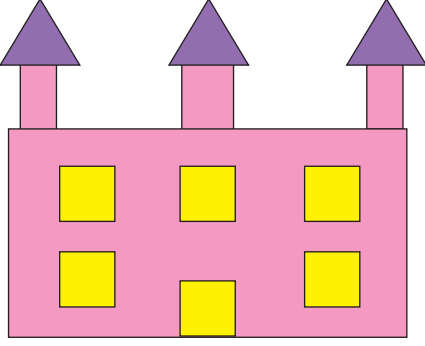

- 2) Aşağıdaki tabloda 2/A, 2/B, 2/C sınıflarındaki kız ve erkek öğrencilerin sayıları verilmiştir. Tablodaki bilgilere göre ağaç şemasındaki noktalı yerleri doldurunuz.

Şube	Erkek Sayısı	Kız Sayısı
2/A	16	13
2/B	17	14
2/C	15	15

- 3) Görselin üzerindeki şekillerin kaçar tane olduğunu nesne grafiğinde gösterip boyayınız.

Grafik: .....

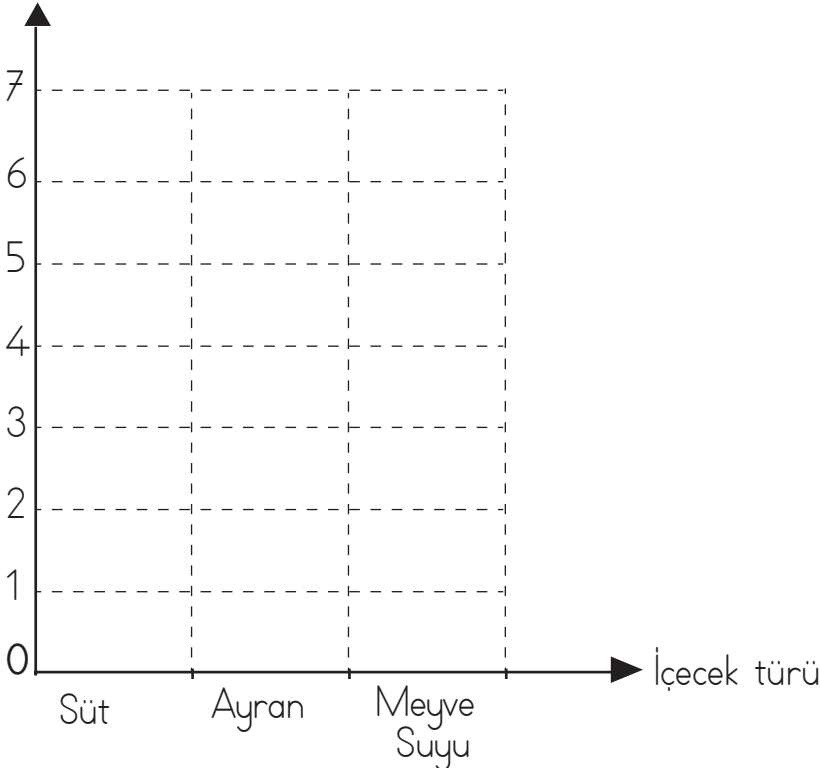
	
	
	

- 4) İlker'in arkadaşlarının sevdiği içecek türleri ve sayıları aşağıdaki sıklık tablosunda verilmiştir. Tablodaki bilgileri kullanarak aşağıdaki şekil grafiğini oluşturunuz.

Tablo: Sevilen İçecekler

Süt	7
Ayran	5
Meyve Suyu	3

Grafik: Sevilen İçecekler
Öğrenci sayısı

Not: Her şekil 1 içecek belirtir.

- 5) Sınıf arkadaşlarınızın hangi mevsimde doğduklarını öğrenerek aşağıdaki listeye yazınız. Topladığınız bilgilerle şekil grafiği oluşturunuz.

Sonbahar mevsiminde doğanlar	Kış mevsiminde doğanlar	İlkbahar mevsiminde doğanlar	Yaz mevsiminde doğanlar

Grafik: .....

Sonbahar	
Kış	
İlkbahar	
Yaz	

Not: Her şekil 1 öğrenci gösterir.

- 6) Selma, sınıf arkadaşlarına en çok sevdikleri meyveleri sordu. 10 kişi elma, 6 kişi armut, 11 kişi kiraz, 5 kişi de muz cevabını verdi. Bu bilgilere göre aşağıdaki nesne grafiğini oluşturunuz.

Nesne Grafiği

Grafik: .....

Elma	
Armut	
Kiraz	
Muz	

Not: Her şekil 1 meyveyi ifade eder.

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Aşağıdaki çetele tablosunda verilen bilgileri, sıklık tablosunda gösteriniz.

Çetele Tablosu

Papatya	### IIII
Menekşe	### ###
Kasımpatı	IIII

Sıklık Tablosu

Papatya	
Menekşe	
Kasımpatı	

2) Bir çiftlikte 11 koyun, 8 inek ve 13 tane de keçi vardır. Bu bilgilere göre aşağıdaki şekil grafiğinde boş bırakılan yerleri doldurunuz.

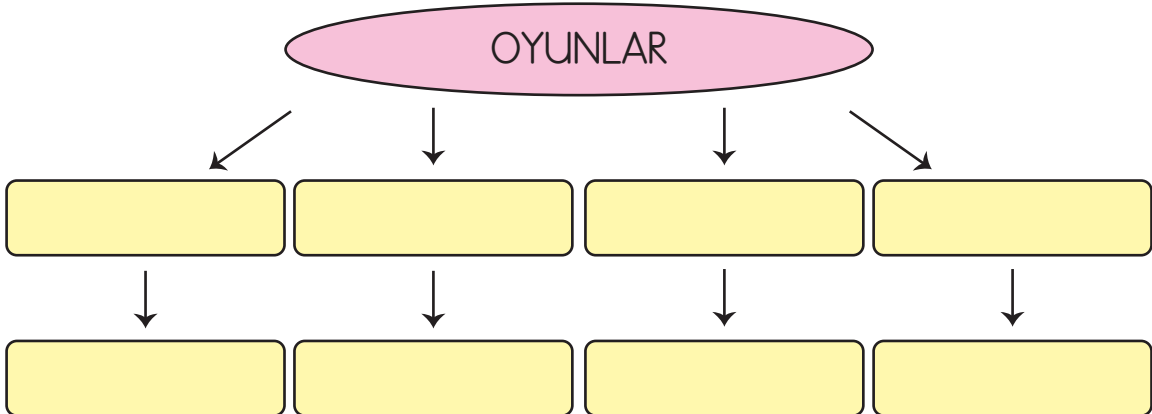
Grafik: Çiftlikteki Hayvanlar

Koyun	
İnek	
Keçi	

Not: Her şekil 1 hayvanı ifade eder.

3) Bir sınıftaki öğrencilere sevdikleri oyunlar ile ilgili bir anket uygulanmıştır. Anket sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablodaki bilgilere göre ağaç şemasındaki boşlukları doldurunuz.

Oyunlar	Sayı
Voleybol	6
Futbol	8
Basketbol	10
Yakan Top	5

-

Mavi

Kırmızı

Yeşil

Sıklık Tablosu

Çetele Tablosu

258

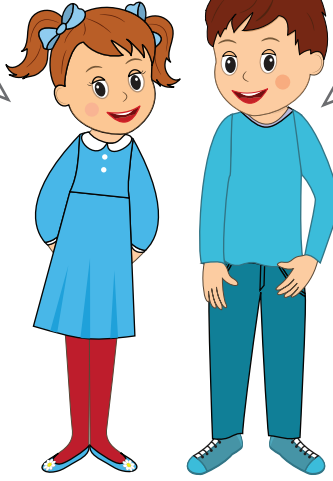
UZUNLUK ÖLÇME

Standart Olmayan Ölçü Birimleriyle Ölçüm Yapalım

HATIRLAYALIM

Emre, annem boyumu ölçtü. Geçen yıldan beri iki parmak uzamışım.

Evet, Ezgi ben de üç parmak uzamışım. Büyümümüzde sağlıklı beslenme ve sporun da etkisi var.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

1

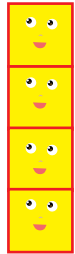
Aaa! Hepimiz aynı uzunlukta'yız.

İkimiz ancak senin uzunluğuna ulaştık.

2

Biz dördümüz ancak sizin uzunluğunuza ulaşabildik.

3

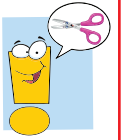

Tüm şeritler eşit uzunlukta mıdır?

ETKİNLİK SEPETİ

Hepimiz Birimiz

Malzemeler: A4 kâğıdı, makas, boya kalemleri

Adım Adım Uygulayalım

- ➡ A4 kâğıdınızı yatay tutarak iki parmak genişliğinde üç şerit kesiniz.
- ➡ Şeritlerinizin bir tanesini istediğiniz renge boyayınız.
- ➡ İkinci şeridinizi iki eş parçaya ayırınız, istediğiniz renklere boyayınız.
- ➡ Üçüncü şeridinizi dört eş parçaya ayırınız, istediğiniz renklere boyayınız.
- ➡ Defterinizin üzerine birinci şeridinizi koyarak uzunluğunu işaretleyiniz.
- ➡ Aynı yere iki parçalı şeridinizi uç uca koyarak uzunluğunu işaretleyiniz.
- ➡ Aynı yere dört parçalı şeridinizi uç uca koyarak uzunluğunu işaretleyiniz.
- ➡ İşaretlediğiniz yerler aynı mı? Nedenini söyleyiniz.

- 1) Cem ve Işıl teneffüste sınıf eşyalarının uzunluklarını ölçtüler. Bu ölçümlerini kulaç, karış, parmak, adım ve ayaklarıyla yaptılar. Sonuçları aşağıdaki şekilde tahtaya not aldılar. Ölçüm yaparken Cem ve Işıl başlangıç noktası belirlemeyi de unutmadılar.

	<u>Cem</u>	<u>Işıl</u>
Öğretmen masası	1 kulaç, 2 karış	1 kulaç, 1 karış
Sınıfın boyu	20 adım, 3 ayak	18 adım, 1 ayak
Sınıf defteri	2 karış, 4 parmak	2 karış, 2 parmak

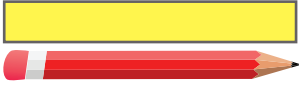
Başlangıç noktası

- 🌸 Öğretmen derse geldiğinde tahtadaki sonuçları gördü. Cem, öğretmenine sonuçların niçin farklı olduğunu sordu. Öğretmeni, bu ölçü birimlerinin kişiden kişiye göre değiştiğini söyledi.

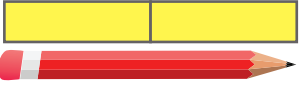

Bilgi Bulutu: Kulaç, karış, parmak, ayak ve adım standart olmayan ölçü birimleridir.

- 2) Şevval, sarı el işi kağıdından bir şerit kesti. Kaleminin uzunluğunu ölçtü. Kaleminin uzunluğu 1 şerit boyundadır.

- El işi kağıdını iki eş parçaya ayırdı. Kaleminin uzunluğunu tekrar ölçtü. Kaleminin uzunluğu 2 şerit boyundadır.

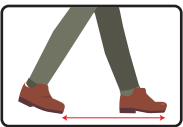

- El işi kağıdını dört eş parçaya ayırdı. Kaleminin uzunluğunu tekrar ölçtü. Kaleminin uzunluğu 4 şerit boyundadır.

ÇALIŞALIM

- 1) Standart olmayan ölçü birimlerini görselleri ile eşleştiriniz.

Karış

Parmak

Kulaç

Adım

Ayak

2) Aşağıdaki şeridi parmağınızla ölçünüz. Sonucu yazınız.

🌸 Bir parça ..... parmak

🌸 İki parça ..... parmak

🌸 Dört parça ..... parmak

Ölçüm sonuçlarınız değişti mi? Neden? Söyleyiniz.

3) Aşağıda verilen nesnelerin uzunluklarını standart olmayan ölçme araçlarıyla ölçünüz. Bulduğunuz sonuçları tabloda noktalı yerlere yazınız.

Nesneler	Ölçü Birimi	Ölçüm Sonucu
Sınıfınızın boyu (uzun kenarı)	adım	..... adım
Sınıfınızın eni (kısa kenarı)	ayak	..... ayak
Siranızın yerden yüksekliği	karış	..... karış
Tahtanızın uzun kenarı	kulaç	..... kulaç
Matematik kitabınızın uzun kenarı	karış	..... karış
Matematik kitabınızın kısa kenarı	parmak	..... parmak
Kaleminizin boyu	parmak	..... parmak
Sınıf panosunun uzun kenarı	kulaç	..... kulaç
Sınıf panosunun kısa kenarı	karış	..... karış
Matematik defterinizin uzun kenarı	karış	..... karış

Standart Ölçü Birimlerini Tanıyalım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

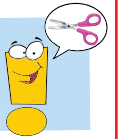

- 🌸 Duvar üstündeki sincaplar yerden aynı yükseklikte midir?
- 🌸 Yerden aynı yükseklikte olduklarını nasıl ispatlayabiliriz?

ETKİNLİK SEPETİ

Cetvel İle Tanışalım

Malzemeler: A4 kâğıdı, cetvel, makas

Adım Adım Uygulayalım

- ➔ Yandaki görseli inceleyiniz.
- ➔ Siz de A4 kâğıdınızla kendi cetvelinizi oluşturunuz.
- ➔ Cetvelinizle neleri ölçebileceğinizi söyleyiniz.

- 1) Selin, okulda yapacağı bir etkinlik için annesinden 1 metre uzunluğunda kurdele istedi. Terzi olan annesi, ona mezurayı tanıttı. Metrenin standart yani kişiden kişiye göre değişmeyen uzunluk ölçü birimi olduğunu söyledi. Mezura ile ölçtüğü 1 metre uzunluğundaki kurdeleyi keserek Selin'e verdi.

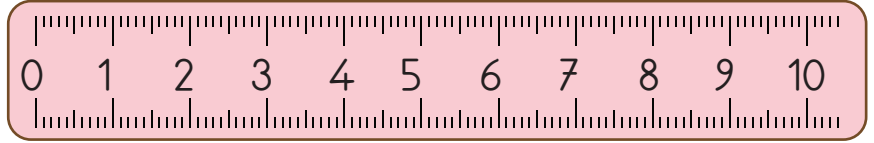

Bilgi Bulutu: Uzunlukları ölçmek için kullandığımız standart ölçü birimi metredir.

2)

Şükrü, karışının uzunluğunu merak etti. 10 santimetrelilik cetvelinin üzerine elini koydu. Bir karışının 5 santimetre olduğunu gördü.

1 santimetre

Bilgi Bulutu: Metreden küçük uzunluklar santimetre ile ölçülür.

Ben bir öğretmenim.
Özellikle matematik dersinde
cetvelleri kullanıyorum.

Ben bir mühendisim. Uzunlukları ölçerken ben de cetvel kullanıyorum.

Ben bir terziyim. Kumaşları ölçerken mezurayı kullanırım.

ÇALIŞALIM

1) Aşağıda verilen nesneler hangi uzunluk ölçü birimleriyle ölçülür? Eşleştiriniz.

Silgi

Ataş

Kapı

Sıra

Çanta

Pano

Metre

Santimetre

Bahçe

Kitap

Dolap

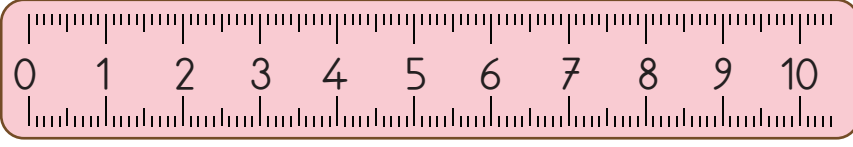
Kalem

Defter

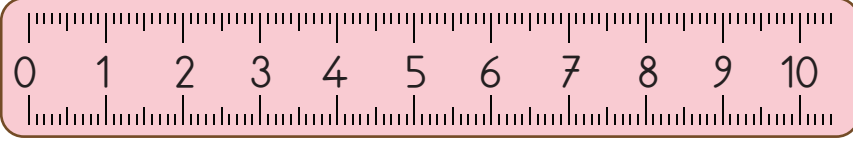
Bilgisayar

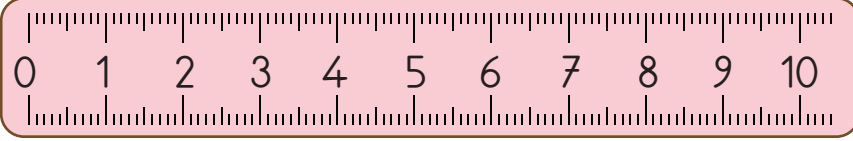
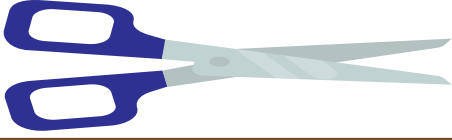
2) Aşağıdaki varlıkların uzunluklarını yazınız.

..... santimetre

..... santimetre

..... santimetre

Standart Ölçü Birimlerini Kullanalım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

Çocuğun boyunu ölçmek için kullandığı araç nedir?

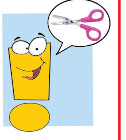

Çocuğun boyu ne kadardır?

ETKİNLİK SEPETİ

Metreyi ve Santimetreyi Kullanıyorum

Malzemeler: cetvel, sınıf araç gereçleri

Adım Adım Uygulayalım

- Sınıfınızda bulunan cetvel ile sıranızın uzunluğunu ölçünüz.
- Kendi cetveliniz ile kitabınızın uzunluğunu ölçünüz.
- Metre ve santimetre ile ölçülebilen uzunluklara örnekler veriniz.

- 1) Ersin, odasındaki eşyaların uzunluklarını ölçmek istedi. Bunun için marangoz olan babasından yardım istedi. Birlikte şerit metre kullanarak eşyaların uzunluğunu ölçtüler. Babası Ersin'e ölçüm yaparken sıfırdan başlamak gerektiğini söyledi. Ersin ölçüm sonuçlarını tablodaki şekilde yazdı.

Eşyalar	Uzunlukları
Yatağımın boyu	2 metre 2 m
Halımın kısa kenarı	90 santimetre 90 cm
Masamın boyu	95 santimetre 95 cm
Bilgisayarımın boyu	45 santimetre 45 cm
Çöp kutumun boyu	50 santimetre 50 cm

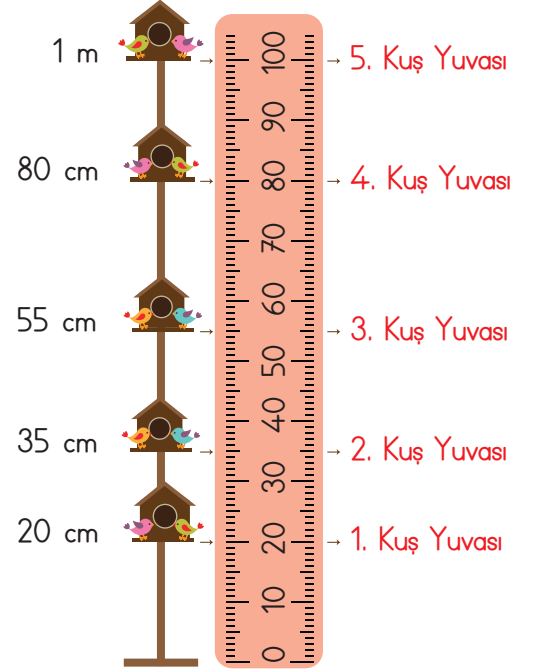
- ❁ Ölçüm sonuçlarına göre Ersin; en uzun eşyasının yatağı, en kısa eşyasının ise bilgisayar olduğunu gördü.

Bilgi Bulutu: Metreyi kısaca "m" ile santimetreyi kısaca "cm" ile gösteririz.

2) Kuş yuvalarının yerden yükseklikleri aşağıdaki gibidir.

Kuş Yuvaları	Yerden Yükseklikleri
1. Kuş Yuvası	20 cm
2. Kuş Yuvası	35 cm
3. Kuş Yuvası	55 cm
4. Kuş Yuvası	80 cm
5. Kuş Yuvası	1 m

Tabloya göre sonuçları değerlendirdiğimizde yerden en yüksek olan beşinci kuş yuvasıdır.

Yere en yakın ise birinci kuş yuvasıdır.

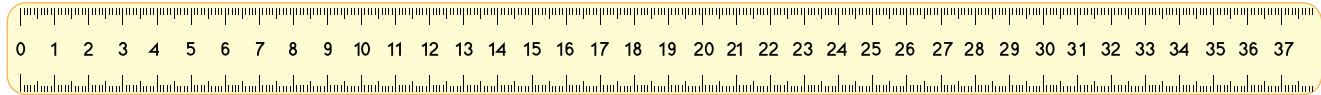
ÇALIŞALIM

1) Aşağıdaki uzunlukları cetveliniz ile ölçünüz. Ölçüm sonuçlarınızı sayılarla eşleştiriniz.

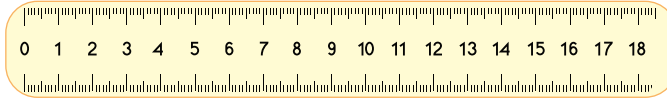
		10 cm
		6 cm
		8 cm
		3 cm
		5 cm
		4 cm

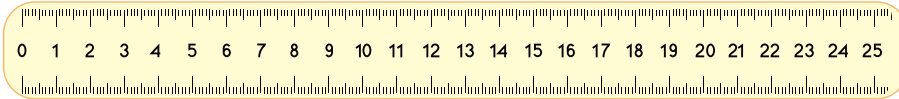
2) Aşağıda verilen cetvellerin uzunluklarını inceleyiniz. Soruları cevaplayıp yanlarındaki boşluklara yazınız.

1. cetvel

2. cetvel

3. cetvel

- En uzun cetvel hangisidir? .....
- En kısa cetvel hangisidir? .....
- 1. cetvel 2. cetveldən kaç santimetre uzundur? .....

3) Aşağıdaki soruları tabloya göre cevaplayınız. Cevaplarınızı yanlarındaki boşluklara yazınız.

Nesne	Uzunluk
Defter	30 cm
Kalem	18 cm
Silgi	5 cm

- En uzun nesne hangisidir? .....
- En kısa nesne hangisidir? .....
- Defter, kalemde kaç cm uzundur? .....
- Silgi, kalemde kaç cm kısadır? .....

Uzunlukları Tahmin Edelim, Karşılaştıralım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

Hasan ve Dilek'in tuttuğu ipin uzunluğunu tahmin ediniz.

ETKİNLİK SEPETİ

Tahmin Edip Kontrol Edelim

Malzemeler: cetvel

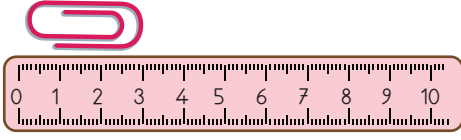
Adım Adım Uygulayalım

- ➡ Karışınızın uzunluğunu tahmin ediniz.
- ➡ Cetveliniz ile karışınızın uzunluğunu ölçünüz.
- ➡ Tahmininiz ile ölçüm sonucunuzu karşılaştırınız.

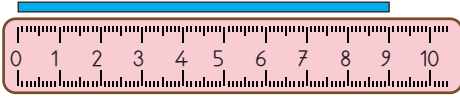

1) Yağmur, sırasının üzerindeki sayı çubuğunun ve ataşının uzunluğunu merak etti. Önce tahminde bulundu ve not aldı. Sonra cetveliyle ölçüm yaparak gerçek uzunluklarını buldu.

✿ Tahminim: 2 cm Ölçüm Sonucu: 3 cm

✿ Tahminim: 7 cm Ölçüm Sonucu: 9 cm

✿ Yağmur, ataşın uzunluğunu 1 cm eksik, sayı çubuğunun uzunluğunu ise 2 cm eksik tahmin ettiğini gördü.

2) Alp, çalışma masasının yerden yüksekliğini 90 santimetre olarak tahmin etti. Metre ile ölçtüğünde ise masasının yerden yüksekliğinin 95 cm olduğunu gördü.

✿ Tahminim: 90 cm Ölçüm Sonucu: 95 cm

✿ Alp, çalışma masasının yerden yüksekliğini 5 cm eksik tahmin ettiğini gördü.

ÇALIŞALIM

Aşağıdaki kurdelelerin uzunluğunu önce tahmin ediniz. Sonra cetvelinizle ölçünüz. Tahmininiz ile gerçek uzunluk arasındaki farkı bulunuz. Boş bırakılan yerlere yazınız.

	Tahminim	Ölçüm	Fark
			
			
			
			
			
			

Uzunluk Modelleri Oluşturalım

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

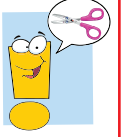

- ❁ Pati, koltuğun uzunluğunu nasıl ölçebilir?
- ❁ Siz koltuklarınızın uzunluklarını neler kullanarak ölçebilirsiniz?

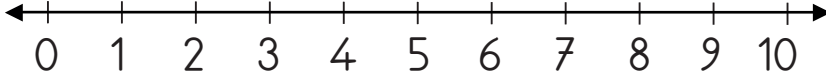

ETKİNLİK SEPETİ

Sayı Doğrusu Oluşturalım

Malzemeler: A4 kâğıdı, cetvel, makas, renkli karton, yapıştırıcı

Adım Adım Uygulayalım

- A4 kâğıdınızın üzerine cetvelinizi koyarak 10 santimetrelük uzunluk çizersiniz.
- Çizdiğiniz uzunluğun üzerine birer santimetrelük aralıklarla işaret koyunuz.
- İşaretlediğiniz yerlere sıfırdan başlayarak sırasıyla sayıları yazınız.
- Oluşturduğunuz model bir sayı doğrusudur. Cetveliniz ile sayı doğrusunuz arasındaki benzerliği fark ettiniz mi?

Bilgi Bulutu: Sayı doğrusundaki sayılar, 0'dan başlanarak eşit aralıklarla sıralanır.

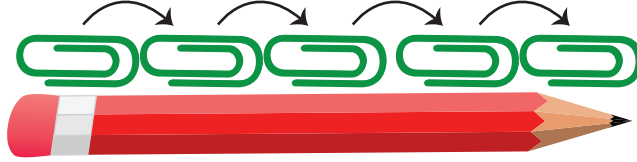

- 1) Beren, doğum günü için kardeşine aldığı defteri süslemeye karar verdi. Defterin üzerine ikişer cm aralıklarla renkli çıkartmalar yapıştırmak istedi. Aralıkların eşit olması için renkli kâğıtlardan ikişer cm şeritler keserek sayı doğrusu oluşturdu.

🌸 Beren defterin süslemesini bitirdi. Defteri kardeşine hediye etti.

- 2) Bilge, cetveliyle ataşının uzunluğunu ölçtü. 2 cm olduğunu gördü. Kaleminin uzunluğunu ataşıyla ölçtü.

🌸 Kaleminin uzunluğunu, ataşını hiç boşluk kalmayacak şekilde 5 kez dizerek buldu. Kalemi 5 ataş uzunluğundadır. Yani 10 cm'dir.

ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıdaki şeritler eşit uzunlukta kesilmiş ve uç uca eklenmiştir. Şeritlere uygun sayılar yazarak bir sayı doğrusu oluşturunuz.

0

- 2) Cetvelinizden yararlanarak üçer santimetrelik şeritler oluşturunuz. Oluşturduğunuz şeritlerle aşağıdaki kalemlerin uzunluklarını örnekteki gibi ölçüp yazınız.

- 🌸 Kalem 4 şerit uzunluğundadır.
🌸 Kalem 12 cm uzunluğundadır.

- 🌸 Kalem ..... şerit uzunluğundadır.
🌸 Kalem ..... cm uzunluğundadır.

- 🌸 Kalem ..... şerit uzunluğundadır.
🌸 Kalem ..... cm uzunluğundadır.

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

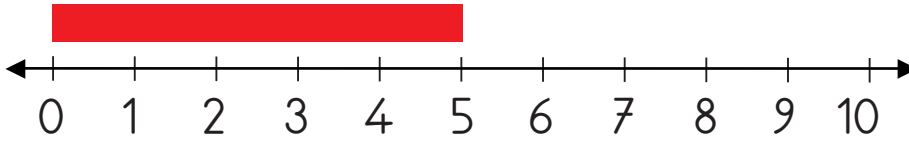
- 1) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.
- ( ) Sayı doğrularında sayıların arası eşit aralıklı olmalıdır.
  - ( ) Boyumuzun uzunluğunu metre ile ölçebiliriz.
  - ( ) Santimetreyi kısaca "m" olarak gösterebiliriz.
  - ( ) Sayı doğruları cetvele benzer.
- 2) Aşağıdaki boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

olmayan - m - sayı doğrusu - santimetre - sonuç

- a) Bir uzunluğu aynı birimin küçük parçalarıyla da ölçtüğümüzde ..... değişmez.
- b) Adım standart ..... ölçü birimlerindendir.
- c) Metre kısaca ..... şeklinde gösterilebilir.
- d) Metreden küçük uzunluklar ..... birimi ile ifade edilir.
- e) Çeşitli birimler kullanarak ..... oluşturabiliriz.

3) Aşağıdaki sayı doğrusu üzerinde gösterilen şeridin uzunluğu kaç santimetredir?

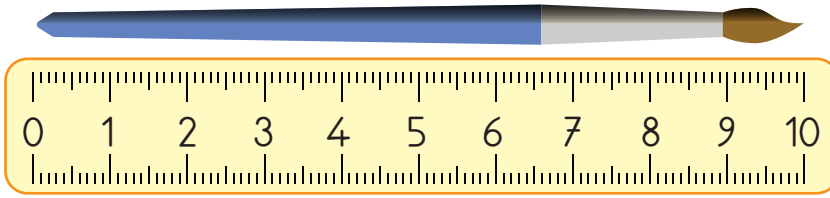

A) 2

B) 3

C) 5

4)

Yukarıdaki ölçüme göre fırçanın uzunluğu kaç cm'dir?

A) 10

B) 9

C) 8

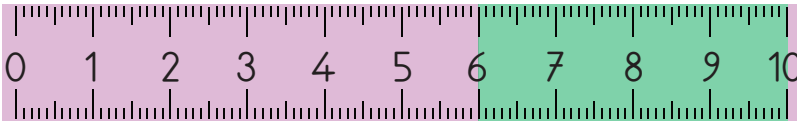
5) Aşağıdakilerden hangisi standart uzunluk ölçü birimlerindendir?

A) Santimetre

B) Adım

C) Karış

6) Aşağıdaki cetvelde yeşil renk ile gösterilen uzunluk kaç santimetredir?

A) 10

B) 6

C) 4

Uzunluk Ölçüleri İle Problem Çözelim

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

4 aylık
55 cm

3 yaşında
70 cm

5 yaşında
85 cm

Bebekliğimden
itibaren kaç cm
uzadım acaba?

Berkan'ın 3 yaşındaki boyunun uzunluğu ile 5 yaşındaki boyunun uzunluğu arasındaki fark kaçtır?

Berkan, bebekliğinden itibaren kaç cm uzamıştır?

ETKİNLİK SEPETİ

Adımlarımızın Farkını Bulalım

Malzemeler: A4 kâğıdı, cetvel, kalem

Adım Adım Uygulayalım

- İkişerli gruplar oluşturunuz.
- Adımlarınızın uzunluğunu arkadaşınızla birlikte sırayla ölçünüz.
- A4 kâğıdınıza not alınız.
- Adımlarınızın uzunluğunun farkını bulunuz.

- 1) Neslihan'ın çalışma masasının boyu 95 cm, eni 55 cm'dir. Çalışma masasının eni, boyundan ne kadar kısadır?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Çalışma masasının boyu ve eninin uzunlukları verilmiş. Masanın eninin boyundan ne kadar kısa olduğunu bulmamız isteniyor.	Çalışma masasının boyu ve eni arasındaki farkı çıkarma işlemi yaparak bulalım.	$\begin{array}{r} 95 \\ - 55 \\ \hline 40 \text{ cm} \end{array}$ Eni boyundan 40 cm kısadır.

Kontrol Edelim

Uzunluklar arasındaki farkı, eninin uzunluğuna eklediğimizde boyunun uzunluğuna ulaşıyoruz. $55 + 40 = 95 \text{ cm}$ masanın boyunun uzunluğudur. Çözümümüz doğrudur.

- 2) Terzi Sunay teyze 50 m kumaş aldı. Kumaşın 11 metresi ile çarşaf, 18 metresi ile nevresim takımı dikti. Geriye kullanabileceği kaç m kumaş kaldı?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Alınan ve kullanılan kumaş uzunlukları verilmiş. Geriye kaç m kumaş kaldığını bulmamız isteniyor.	Toplama işlemi yaparak kullandığı kumaş uzunluğunu bulalım. Alınan kumaş uzunluğundan kullanılan kısmı çıkaralım.	$18 + 11 = 29 \text{ m}$ kullanılan toplam kumaş. $50 - 29 = 21 \text{ m}$ kalan kumaş.

Kontrol Edelim

Kullanılan kumaş ile kalan kumaş uzunluğunu topladığımızda alınan kumaşa ulaşıyoruz. $29 + 21 = 50 \text{ metre}$. Çözümümüz doğrudur.

ÇALIŞALIM

- 1) Öğretmenimiz grup etkinliği için 6 m uzunluğundaki kurdeleyi 3 gruba eşit şekilde paylaştırdı. Her grubun kurdelesinin uzunluğu kaç metredir?

Çözüm

- 2) Bir karışının uzunluğu 13 cm olan Emir, bilgisayarının uzunluğunun 3 karış olduğunu söyledi. Emir'in bilgisayarının uzunluğu kaç cm'dir?

Çözüm

- 3) Zülal'in bir adımının uzunluğu 28 santimetredir. Zehra'nın bir adımının uzunluğu 30 santimetredir. Hangisinin adımı daha uzundur? İşlem yaparak bulunuz.

Çözüm

[illegible]

- 4) 2/A sınıfı, Orman Haftası etkinliği için bahçeye 45 cm uzunluğunda fidan dikti. Öğrenciler, iki ay sonra fidanın boyunu ölçtüklerinde uzunluğunun 62 cm olduğunu gördüler. İki ayda fidan kaç cm uzamıştır?

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

1) Yasin'in boyu 98 cm'dir. Kardeşinin boyu ise Yasin'den 16 cm kısadır. Buna göre Yasin'in kardeşinin boyu kaç cm'dir?

A) 88

B) 82

C) 72

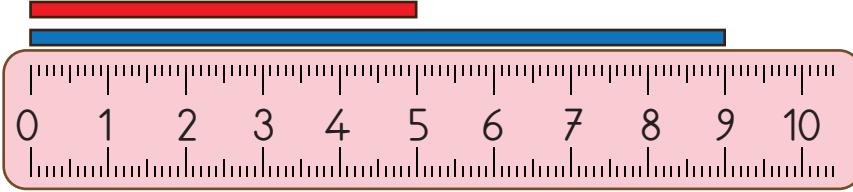
2) Yavru köpeğimizin boyu 20 cm'dir. Yavru kedimizin boyu ise köpeğimizin boyunun yarısı kadardır. Yavru kedimizin boyu kaç cm'dir?

A) 10

B) 20

C) 30

3)

Yukarıdaki görselde mavi çubuk, kırmızı çubuktan kaç cm daha uzundur?

A) 5

B) 4

C) 3

4) Uzunlukları onar cm olan 5 kâğıt şeridi uç uca eklediğimizde oluşan şeridin uzunluğu kaç cm olur?

A) 75

B) 50

C) 20

5) Gülfem Hanım'ın evi ile market arası 42 m'dir. Gülfem Hanım evinden markete gidip dönerek kaç m yürümüş olur?

A) 42

B) 64

C) 84

TARTMA

Nesneleri Tartalım ve Karşılaştıralım

HATIRLAYALIM

Emre, çantam çok ağır.

Benim çantam hafif. Sadece bugün kullanacağımız kitap ve defterlerim var. Ağır olduğu zaman taşımakta zorlanıyorum.

ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

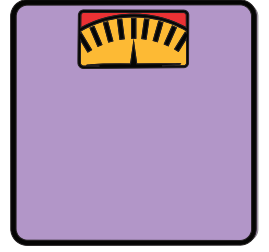
- Manav, meyve ve sebzeleri tartarken hangi ölçme aracını kullanıyor?
- Kasap, et tartarken hangi ölçme aracını kullanıyor?
- Manav ve kasabın kullandıkları ölçme araçları arasında benzerlik var mı?
- Siz de büyüklerinizle pazara gittiğinizde aldığınız meyve ve sebzelerin hangi ölçme aracıyla tartıldığını arkadaşlarınızla paylaşınız.

ETKİNLİK SEPETİ

Çantalarımızı Tartalım

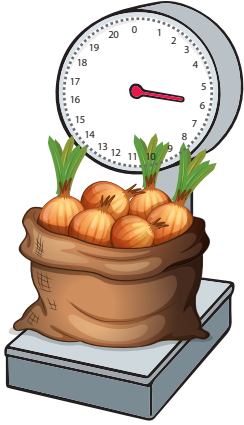

Malzemeler: baskül

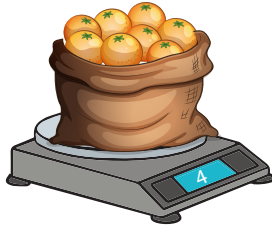
Adım Adım Uygulayalım

- Üçerli gruplar oluşturunuz.
- Çantalarınızı sırayla tartınız.
- Çantalarınızın kütlelerini ağırdan hafife doğru sıralayınız.

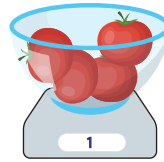
1) Aşağıdaki nesnelerin kaçar kilogram geldikleri gösterilmiştir. İnceleyip karşılaştıralım.

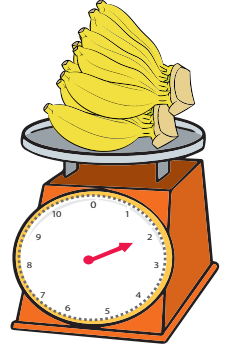
6 kilogram
soğan

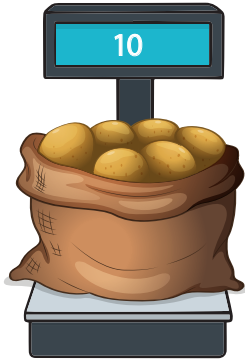
4 kilogram
portakal

1 kilogram
domates

2 kilogram
muz

10 kilogram
patates

3 kilogram
elma

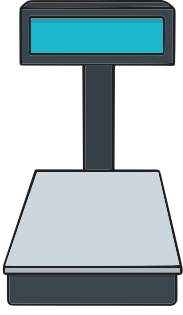
Yapılan ölçümlerde en hafif olan domatestir.

Yapılan ölçümlerde en ağır olan patatestir.

Bilgi Bulutu: Tartma ölçüsü birimi kilogramdır. Kısaca "kg" şeklinde gösterilir.

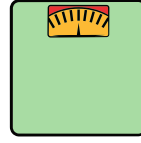
Bilgi Bulutu: Nesneleri tartmak için baskül, eşit kollu terazi, kantar, dijital terazi gibi araçları kullanınız.

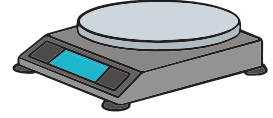
Kantar

Eşit kollu terazi

Baskül

Dijital terazi

2) Aşağıdaki varlıkların kütlelerini karşılaştıralım.

7 kg

2 kg

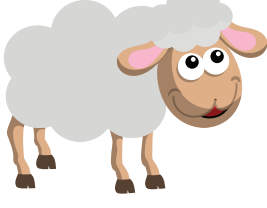

4 kg

- ❁ Kütleleri en büyük olan köpek, en küçük olan sincaptır.
- ❁ Kütlelerinin büyükten küçüğe doğru sıralaması köpek, kedi, sincap şeklinde olur.

ÇALIŞALIM

- 1) Aşağıdaki soruları tabloya göre cevaplayınız. Cevaplarınızı yanlarındaki boşluklara yazınız.

			
3 kg	5 kg	65 kg	2 kg

- ❁ Kütlesi en fazla olan hayvan hangisidir? .....
- ❁ Kütlesi en az olan hayvan hangisidir? .....
- ❁ Köpeğin kütlesi, tavşanın kütlesinden kaç kg ağırdır? .....
- ❁ Ördeğin kütlesi, kuzunun kütlesinden kaç kg hafiftir? .....

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

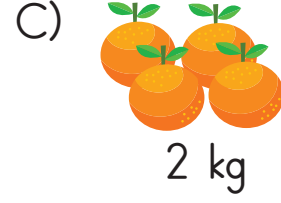
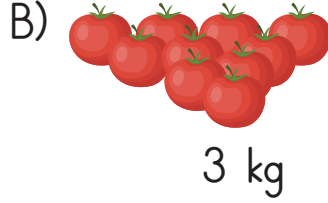
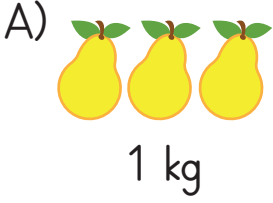
- 1) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.
- ( ) Nesneleri tartmak için terazi, baskül, kantar gibi ölçme araçlarını kullanınız.
- ( ) Süt kilogramla ölçülür.
- ( ) Kilogram kısaca "kg" ile gösterilir.
- ( ) Boyumuzu ölçerken kilogram kullanınız.

- 2) Aşağıda verilen bilgilere göre soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı yanlarındaki boşluklara yazınız.

Figen: 25 kg   Ayhan: 21 kg   Şule: 19 kg   Burak: 20 kg

- a) Kütlesi en az olan kimdir? .....
b) Kütlesi en fazla olan kimdir? .....
c) Figen, Burak'tan kaç kg daha ağırdır? .....
d) Şule, Ayhan'dan kaç kg daha hafiftir? .....
3) Aşağıdaki meyvelerden en hafif olanı işaretleyiniz.

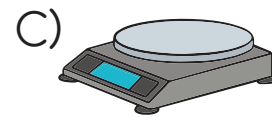
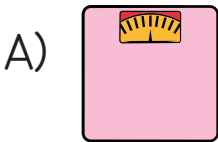

- 4) Aşağıdaki tabloda verilenlerin en ağırdan en hafife doğru sıralanışı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

10 kg un	5 kg şeker	8 kg pirinç
1	2	3

- A) 1, 3, 2   B) 3, 2, 1   C) 2, 3, 1

- 5) Aşağıdakilerden hangisi tartma araçlarından biri değildir?

Tartma Problemlerini Çözelim

ÖĞRENELİM

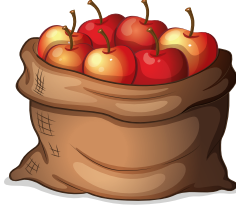
Aşağıdaki soruları görsele göre cevaplayınız.

19 kg
patates

26 kg
soğan

18 kg
elma

15 kg
portakal

- ✿ Meyvelerin toplamı kaç kilogramdır?
- ✿ Sebzelerin toplamı kaç kilogramdır?
- ✿ Sebzelerin toplam kütlesi, meyvelerden kaç kilogram fazladır?

ETKİNLİK SEPETİ

Kaç Kilogram Geldim?

36 kg

Ali

32 kg

Melis

33 kg

Aslı

Adım Adım Uygulayalım

- Yukarıda baskül ile tartılan üç arkadaşın kütleleri verilmiştir.
- Buna göre en ağır ve en hafif olan hangisidir?
- Ali, Aslı'dan kaç kg ağırdır?
- Melis ile Aslı'nın kütleleri toplamı kaçtır?

- 1) Bakkal, 62 kilogram pirincin 28 kilogramını satmıştır. Bakkalın kaç kilogram pirinci kalmıştır?

Problemi Anlayalım	Plan Yapalım	Uygulayalım
Toplam pirinç miktarı ve satılan pirinç miktarı verilmiş. Kalan pirinç miktarını bulmamız isteniyor.	Toplam pirinç miktarından satılan pirinç miktarını çıkaralım.	$ \begin{array}{r} 62 \text{ kg} \\ - 28 \text{ kg} \\ \hline 34 \text{ kg pirinç kalır.} \end{array} $

Kontrol Edelim

Satılan pirinç miktarıyla kalan pirinç miktarını toplayalım.
Sonuç, toplam pirinç miktarını verecektir. $28 + 34 = 62$ kg
Çözümümüz doğrudur.

ÇALIŞALIM

- 1) Her bir kasada 9 kilogram domates vardır. 3 kasa domatesin 19 kilogramı satıldığına göre kaç kilogram domates kalmıştır?

Çözüm

[illegible]

- 2) Annem, çuvalı 5 kilogram olan undan 2 çuval aldı. Aldığı unun 4 kilogramını kullandı. Geriye kaç kilogram un kaldı?

Çözüm

[illegible]

ACABA ÖĞRENDİK Mİ ?

Aşağıdaki tabloda bir manavdaki meyvelerin tartım sonuçları verilmiştir. İlk üç soruyu tabloda verilenlere göre cevaplayınız.

Meyve	Miktarı
Elma	6 kg
Armut	16 kg
Portakal	20 kg
Mandalina	17 kg
Muz	13 kg

- 1) Manavdaki elma, armut ve portakalların toplamı kaç kilogramdır?
A) 42   B) 36   C) 24
- 2) Portakal ve muzların toplamı, mandalinaların toplamından kaç kilogram fazladır?
A) 50   B) 33   C) 16
- 3) Manav, portakalların 7 kilogramını satarsa kaç kilogram portakal kalır?
A) 17   B) 13   C) 12
- 4) Yeşim 24 kilogramdır. Yeliz ise Yeşim'den 6 kilogram eksiktir. İkisi toplam kaç kilogramdır?
A) 18   B) 30   C) 42
- 5) 4 tanesi 1 kilogram gelen ayvalardan 4 kilogram alan babam kaç tane ayva almış olur?
A) 14   B) 15   C) 16

ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ

 Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız. Yanlış olan cümlelerin doğrularını altlarındaki boşluklara yazınız.

1) ( ) Santimetreden küçük uzunluk ölçülerini metre ile ölçeriz.

2) ( ) Ayran kilogram ile ölçülür.

3) ( ) Santimetre kısaca “cm” ile gösterilir.

4) ( ) Bilgilerin nesnelerle ifade edildiği grafik nesne grafiğidir.

5) ( ) Çetele tablosundaki çizgilerin toplamının sayı olarak gösterilmesiyle sıklık tablosu oluşur.

 Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

metre – cm – standart – tartma – kilogram – olan

6) Sınıf tahtamızın uzunluğu, ... ile ölçülür.

7) Kilogram, ... ölçüsü birimidir.

8) Ayak, ... olmayan ölçü birimlerindendir.

9) Santimetre, kısaca ..... şeklinde gösterilir.

10) Pirinç, ... ile ölçülür.

- 12) Standart uzunluk ölçü birimleri nelerdir? .....

- 13) Kilogram ile satılan iki tane ürün yazınız. ....

- 14) Ayaz 36 kg'dır. Kardeşi Poyraz, Ayaz'dan 7 kg daha hafiftir. İki kardeşin kütleleri toplamı kaçtır?

Çözüm

[illegible]

- Çağdaş: 35 kg   Nalan: 32 kg   Volkan: 38 kg

.....

- 16) Pelin, elindeki ipin uzunluğunu önce tahmin etti. Sonra ölçüm yaptı. İpin gerçek uzunluğunun 7 cm olduğunu gördü. Gerçek uzunluğun tahmininden 2 cm eksik olduğunu gördü. Buna göre Pelin, ipin uzunluğunu kaç cm olarak tahmin etmiştir?

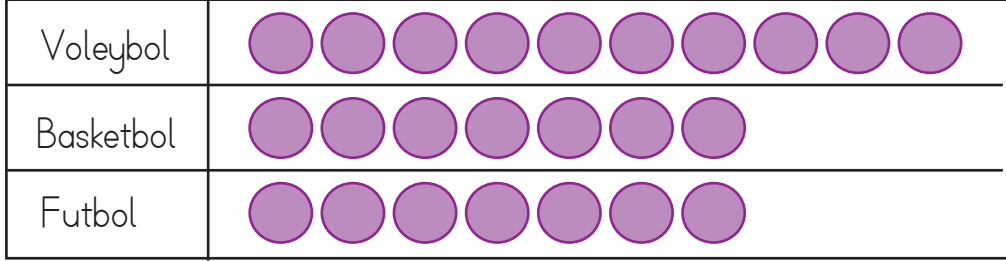
C) 9

17) Bir sınıfta 10 öğrenci voleybol, 7 öğrenci basketbol, 12 öğrenci futbolu sevmektedir. Grafikte her şekil 1 spor dalını göstermektedir.

Buna göre grafikte hangi spor dalının gösteriminde hata yapılmıştır?

Grafik: Spor Dalları

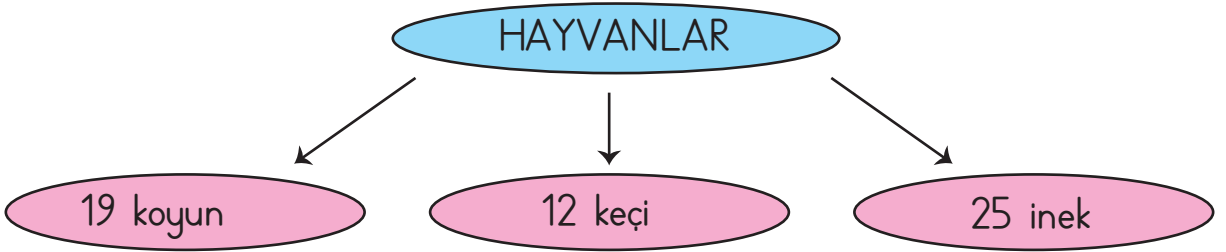
Not: Her şekil 1 spor dalını gösterir.

A) Futbol

B) Voleybol

C) Basketbol

18)

Yukarıdaki ağaç şemasında bir çiftlikteki hayvan sayıları verilmiştir. Buna göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Çiftlikte 25 tane inek bulunmaktadır.

B) Çiftlikteki koyun sayısı, keçi sayısından 7 fazladır.

C) Çiftlikteki inek sayısı, keçi sayısından 13 eksiktir.

19) 2/A sınıfında 7 öğrenci hikâye, 10 öğrenci masal, 5 öğrenci şiir kitabı okumayı seviyor.

Yukarıdaki bilgilere göre hazırlanan çetele ve sıklık tablosu, hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A)

Tablo: Sevilen Kitap Türleri

Hikâye	
Masal	
Şiir	

Tablo: Sevilen Kitap Türleri

Hikâye	9
Masal	10
Şiir	5

B)

Tablo: Sevilen Kitap Türleri

Hikâye	
Masal	
Şiir	

Tablo: Sevilen Kitap Türleri

Hikâye	7
Masal	10
Şiir	5

C)

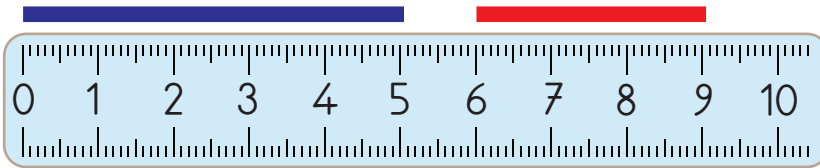
Tablo: Sevilen Kitap Türleri

Hikâye	
Masal	
Şiir	

Tablo: Sevilen Kitap Türleri

Hikâye	5
Masal	10
Şiir	5

20)

Yukarıdaki görsele göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mavi ipin uzunluğu 5 cm'dir.
- B) Kırmızı ipin uzunluğu 2 cm'dir.
- C) Mavi ip, kırmızı ipten 2 cm uzundur.

SÖZLÜK

A

- abaküs : Sayı boncuğu.
akrep : Saati gösteren küçük ibre.

B

- basamak : Bir sayının rakamlarının bulunduğu yer.
bölen : Bir bölme işleminde bölünen sayının kaç eşit parçaya ayrıldığını gösteren sayı.
bölüm : Bölme işlemi sonunda elde edilen sayı.
bölünen : Bir bölme işleminde eşit bölümlere ayrılması gereken sayı.

C - Ç

- çarpan : Bir çarpma işleminde çarpılan sayının kaç kez tekrarlanacağını gösteren sayı.
çarpım : Çarpma işleminin sonucu olan sayı.
çeyrek : Bir bütünün dört eş parçasından her biri.
çıkan : Çıkarma işleminde bütünden alınan sayı.

D

- deste : Aynı türden 10 nesnenin oluşturduğu bir grup.
düzine : Aynı türden 12 nesnenin oluşturduğu bir grup.

E

- eksilen : Çıkarma işleminde kendisinden çıkarma yapılan sayı.
eşitlik : Eşit olma durumu.

F

- fark : Çıkarma işleminin sonucu.

K

- kuruş : Liradan küçük Türk parası.

L

- lira : Türk para birimi

M

- metre : Temel uzunluk ölçüsü birimi.

N

nesne grafiği : Araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin nesnelerle ifade edildiği grafik.

O-Ö

onluk : On tane birlikten oluşan grup.

örüntü : Nesne veya sayıların belirli bir kurala göre dizilmesi.

P

para : Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı.

R

rakam : Sayıları yazmak için kullanılan işaretlerden her biri.

S

sayı doğrusu : Sayıların eşit aralıklarla art arda sıralandığı doğru.

standart : Belirli ölçülere, kullanıma uygun olan.

şekil grafiği : Nesne sayılarının şekillerle gösterildiği grafik.

T

toplam : Toplama işleminin sonucu.

toplanan : Toplama işleminde toplamı oluşturan sayılardan her biri.

Y

yarım : Bütün bir şeyin ayrıldığı iki eşit parçadan her biri.

yelkovan : Dakikayı gösteren büyük ibre.

KAYNAKÇA

Altun, M. (2015). Matematik Öğretimi. Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.

Dönmez, N. (2002). İlköğretim 2. ve 3. Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözme Stratejilerini Kullanabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

MEB, (2018). Matematik Dersi Öğretim Programı. (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar).

TDK, (2011). Büyük Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TDK, (2012). Yazım Kılavuzu. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

GÖRSEL KAYNAKÇA

<https://www.dreamstime.com>'dan telifi ödenerek kullanılmıştır.

ORJİNAL RESİMLER

Ders kitabında yer alan aşağıdaki çizimler tarafımızdan yapılmıştır.

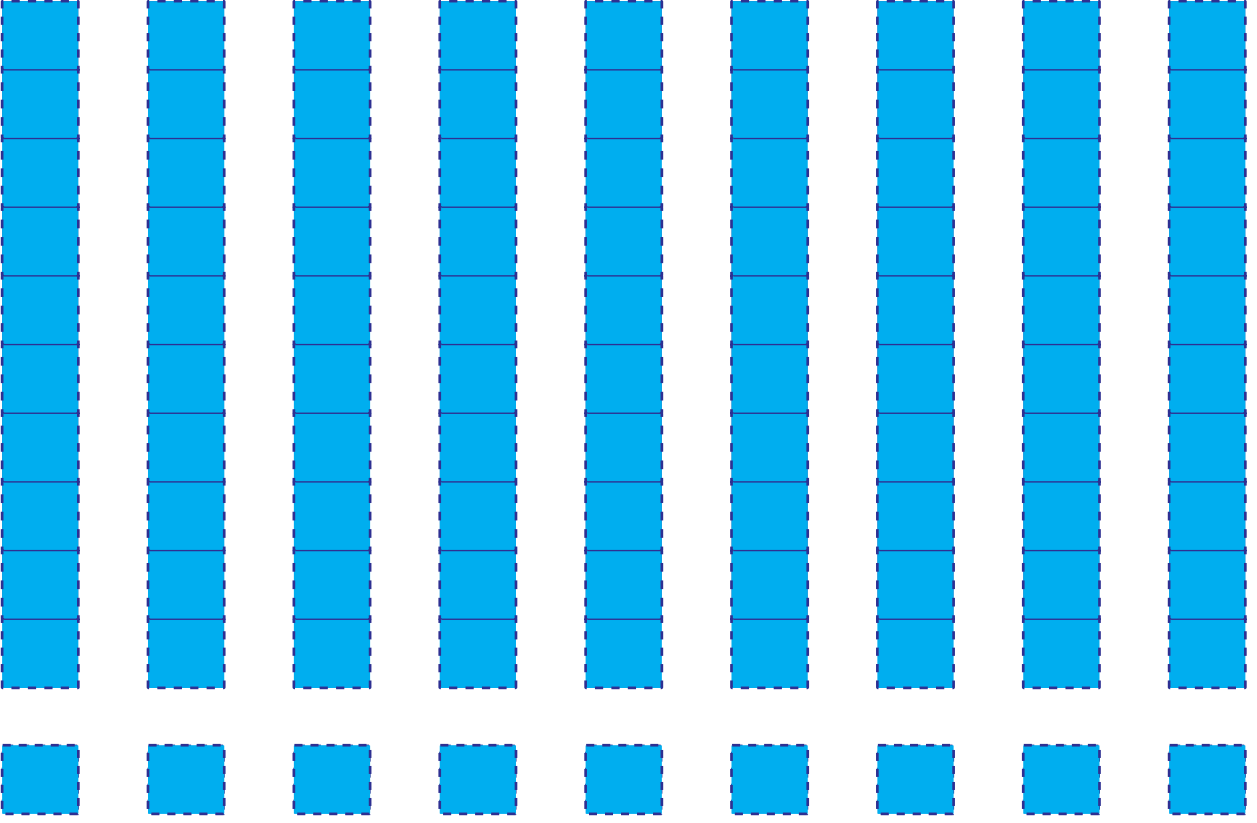
1. Resim Sayfa 15, 1. Resim Sayfa 52, 1. Resim Sayfa 60.

KISALTMA VE SEMBOLLER

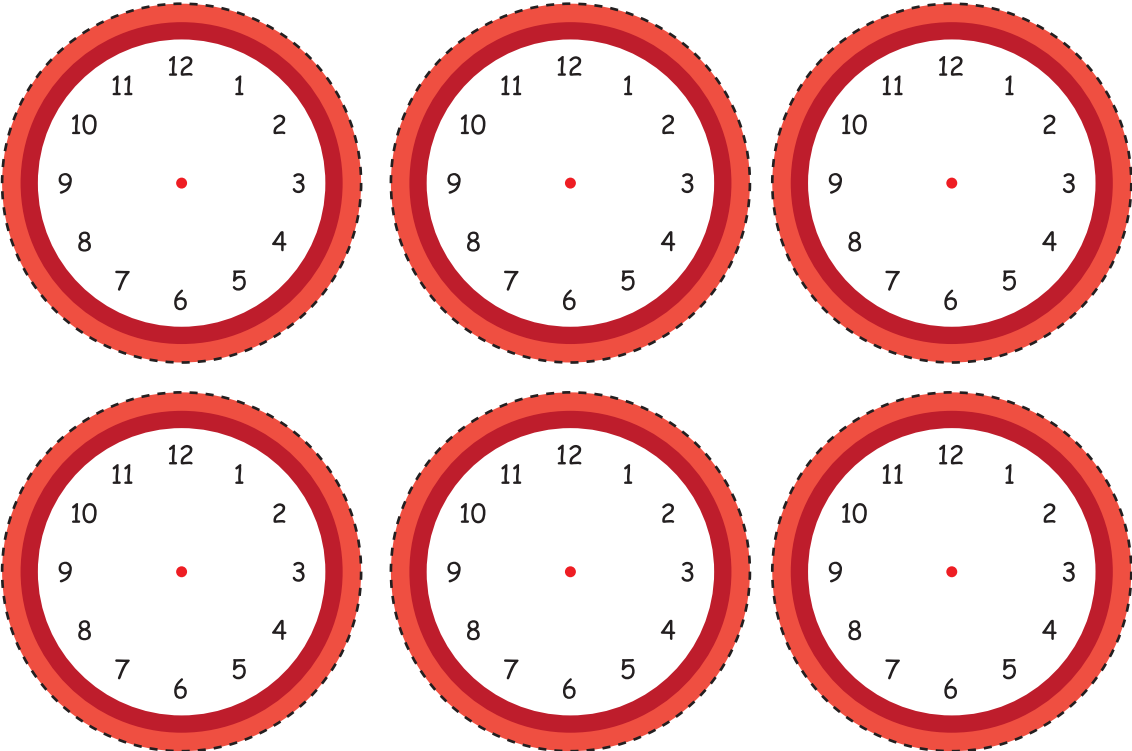
Artı	: +
Eksi	: -
Çarpı	: ×
Bölü	: ÷
Eşit	: =
Kilogram	: kg
Metre	: m
Santimetre	: cm
Kuruş	: kr.
Türk lirası	: TL

Ek 1 Onluk ve Birlik Taban Blokları

Ek 2 Saatler

Ek 3 Paralar

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI CEVAP ANAHTARI

1. ÜNİTE

Soru	Doğru - Yanlış	Boşluk Doldurma	Açık Uçlu	Çoktan Seçmeli
1	D	birler	62	C
2	Y - Bir deste, bir düzineden 2 azdır.	fark	28 - 82	B
3	Y - Toplama işleminde, en büyük sayı toplamdır.	arasında	20	A
4	D	toplama	Gerçek sonuç 16	B
5	D	onluktan	50 - 40	C

2. ÜNİTE

Soru	Doğru - Yanlış	Boşluk Doldurma	Açık Uçlu	Çoktan Seçmeli
1	D	çıkarma	16	B
2	D	tahmin	çıkarma	A
3	Y - $37 - 16$ işleminin tahmini sonucu 20'dir.	45	Zeynep	A
4	Y - Matematiksel ifadelerdeki eşitliklerde eşittir işareti kullanılır.	eşitlik	62	B
5	D	yan yana	3	A

3. ÜNİTE

Soru	Doğru - Yanlış	Boşluk Doldurma	Açık Uçlu	Çoktan Seçmeli
1	D	kare	Değişmez	B
2	D	üçgenin	.....	C
3	Y - Dairenin köşesi yoktur.	pillar		C
4	D	yapılar	.....	A
5	Y - Üçgen prizmanın bir yüzü ile kare çizilemez.	içinin	İkisinin de 4 kenarı vardır.	C

4. ÜNİTE

Soru	Doğru - Yanlış	Boşluk Doldurma	Açık Uçlu	Çoktan Seçmeli
1	Y - Eşit şekilde paylaştırmamanın kısa yoldan yapılmasına bölme işlemi denir.	çıkarma	$3 + 3$	C
2	Y - Bir sayının bir ile çarpımı daima sayının kendisine eşittir.	kendisine	4	C
3	D	+	10	C
4	Y - Bölme işlemi, terimleri aynı olan çıkarma işleminin kısa yoldan yapılmasıdır.	çarpım	4×6	B
5	D	bölünen	çarpım	B

5. ÜNİTE

Soru	Doğru - Yanlış	Boşluk Doldurma	Açık Uçlu	Çoktan Seçmeli
1	D	4 çeyrekten	4 saat	B
2	Y - Bir saat 60 dakikadır.	küçük	3 buçuk	B
3	Y - Bir ayda 4 hafta vardır.	24	100 TL - 20 TL - 10 TL - 5 TL	A
4	D	eylül	70 TL	A
5	D	60	2	A

6. ÜNİTE

Soru	Doğru - Yanlış	Boşluk Doldurma	Açık Uçlu	Çoktan Seçmeli
1	Y - Metreden küçük uzunluk ölçülerini santimetre ile ölçeriz.	metre	çetele tablosu	C
2	Y - Ayrar litre ile ölçülür.	tartma	m - cm	A
3	D	standart	elma, pirinç, et vb.	C
4	D	cm	65	B
5	D	kilogram	Nalan- Çağdaş - Volkan	B